

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPI LAP

SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATAL:
SZENTGYÖRGY-TÉR 4. TEL. 2-52

Rajka Géza dr.

Mindenki Karácsonyfája

— Unneprontó különvélemény —

tudom, de nem is kutatom, hogy kik állították az első Mindenki karácsonyfáját. Elég azt tudnom, hogy meleg szívek garmadája tűzbe villanyfényben tündöklő magálmelyekben a velük született és agéliumi szeretet és emberiség rajzaitól megtermékenyített jóság emesen egyszerű szimbolumban áll ki. Az állítók a maguk erkölcsi-ökéletes gyerekszobájuk emlékeivel az utca hideg aszfaltján is átyolos szemmel nézik a Fát s rajkák a karácsonyi énekek drága lit. Mellkasukban görcsös befelét támaszt az a tudat, hogy volta-Úr Krisztusnak kétezer év távlat-s puha, meleg, testvéri keze oszt-itt a szeretetadományokat. Osz-azoknak, kiknek szenvedéseit csak Ő érti meg. Mert csak Ő tud-hogy mi az, egy elhagyott bar-állól rothadt szalmáján világra-barmok leheleténél melegédni, dol-s imádkozni, süket füleknek, ri-veleknek s elfogult farizeusoknak tlenül igét hirdetni s a végén egy-ét, de hatalmára annál féltéke-rendszer pribékjeinek ostorcsapá-itt vérezve töviskoronás kereszt-szenvedni.

missziós nővérek s a vallásos jelle-könységet egyénenként és intéz-ésen is fáradhatatlanul gyakorló-s, valamint az általuk g-ámolt sze-jámborabbjainak szemében a-ki Karácsonyfájának ágai tény-nak a bibliai létrának a fokai, me-a mennyei béke s az égi eredetű-izzó szeretet sztratoszférájába a lélek. S éppen azért nemcsak a-ekedet megszentelő tudata, hanem telismerésünk is kísérje azok mun-akik az evangéliumi Mártha buz-ával szorgoskodtak azért, hogy ez-s felállíthassák a Mindenki Kará-fáját és a krisztusi lélek nemes-ájával fémjelzett szeretetadomá-garmadájából minden jelentkező-nynek adhassanak valamit.

ha nem is fukarkodunk az elisme-s s a jó lelkek velük született érzé-gégre tekintettel is vagyunk, meg-állgathatunk el néhány meggond-omert úgy érezzük, hogy célkitüzé-tértékelése és tevékenységük kibő-ő jótékony hölgyeink munkáját is-ál gyümölcsözőbbé fogja tenni.

Egész bizonyos, hogy a Mindenki Ka-rácsonyfája körül szorgoskodók nem-csak önmagáért, hanem azért is iparkod-nak jót tenni, hogy vele Krisztus jóságát érzékeltessék s ezzel magát a krisztusi tant is népszerűsítsék. Hogy a Fa és a rajta izzó apró körték gyermekkori, édes emlékeket ébresszenek a járókelők-ben s az élet eltaposottjai az ajándékok révén hálával, ragaszkodással és új bi-zalommal teljenek el Krisztus, az eljöv-endő jobb világ királya iránt.

Sajnos, de meg kell mondanom, — s ebben áll az én gyöngédtelen ünnepront-ásom — hogy a Fa is, meg az ajándék is egészen muló jellegű hatást gyakorol-ugy a vallásilag közömbösök, vagy ép-pen a vallástalanok felelőzése mint az önhibájukon kívül bajba jutottak dühös elkeseredésének mérséklése tekintet-ében. Még problématiszabb a Mindenki Karácsonyfájának tartós hatása azokra a proletároknak, akik az életgondok igá-ját vérző térdeiken csuszva vonsozlják. Kiknek egzisztenciája csak a bizonytalan-ság fokozatai tekintetében mutat eltéré-seket. Nem volna ember a proletár, ha a jóságból fakadó segíteni akarás lát-tára pillanatnyi meghatódást sem érezne a Mindenki Karácsonyfája alatt. De nem volna ember akkor sem, ha annak a pár villanykörtének a fénye annyira elká-p-ráztatná a szemét, hogy a Fa ágain ke-resztül ne látna, hogy ott a jóságbal-zsam tégelyein kívül nincsen is egyéb. Ez a halzsam enyhít ugyan, de se nem gyógyít, se újabb sebek ellen nem immu-nizál. Narkótikum csupán, melynek be-feccskendezése kellemetlen, használata pedig heves utóférdalmakkal van össze-kötve.

A Mindenki Karácsonyfája nem azért hatástalan prpagandaeszköz a proletár-tömegek szemében, mintha a tudatos népámpítás eszközeinek szánták volna. El-lenben sem a Fa, sem a tövében eloszt-gatott néhány szeretetsomag nem mond semmit a proletároknak a krisztusi tan-evilági ható erejéről.

A proletáriátus igenis áhitozza a meg-váltást, de a Mindenki Karácsonyfájá-nak jótékonyága igen könnyen olyan-nak tűnhetik fel a joggal elkeseredettek szemében, mintha galyaival a társada-lom épületének homlokzatán éktelen-kedő hatalmas repedéseket akarnánk el-

leplezni. Nem egy fa, de meleget adó er-dők, nem a jótékony asztaltársaságok néhány rend gyermekruhája, de egész ruhásboltok, nem a szeretetsomagok szerény garmadája, de a javaknak hegy-láncai sem képesek az igazságának tudatára ébredt proletár előtt a vállalkozók szemérmetlen fényüzése és a munkás-tömegek nyomora közti mérhetetlen tá-volságokat igazolni. S mit várjon a jog-segélyre s nem csupán jótékony adomá-nyokra és szentimentális szimbolumokra utalt proletár a keresztény társadalom-tól akkor, midőn katolikus polgárságunk és értelmiségünk fagyos némasággal és ájult közönnyel, sőt talán az olcsó dema-gógia vádját hangoztatva áll szemben a társadalmi kérdéseknek még azzal a meglátásával és megítélésével is, amely XI. Pius szociális körlevelében van le-fektetve? Ki tudja, ki érti nálunk, hogy a pápa nemcsak karitást, szeretetből s részvételből fakadó jótékonyt akar, hanem keresztény kötelességgé teszi, hogy a mai bérlőpolitika olyan megváltoz-tatásáért küzdjünk, mely tisztességes megélhetést és jövőt is biztosít a mun-káscsaládoknak? Ki hallott arról, hogy XI. Pius sokaknak, mindenkinek magán-tulajdont akar juttatni, de viszont átok-kal sujtja mindazokat, akik a magántu-lajdonukat antiszociális módon, mások kizsákmányolására használják? S végül, hogy egy a proletárok megváltásáért, mint az erre legalkalmasabb modern, korpo-ratív rendszer bevezetéséért való harcot egyenesen megparancsolja hűveinek?

A Mindenki Karácsonyfája csak akkor lenne igazán hatásos propagandaeszköz, ha nemcsak érző szívekbe, hanem gond-olkozó agyakba és az igazságért küz-deni akaró izmokba is volna tűzve! Ha csak a jótékony szimboluma, úgy va-lamelyik udvar leghátulso zugában kel-lene állania, hiszen maga Krisztus pa-rancsolta, hogy jótetteinket a szegény asszony példájára csöndben, szinte tit-kolozva vigyük végbe. De, ha már, mint-egy reklám gyanánt, a piacok közepére állítjuk a fát, akkor a kereskedői tiszt-e-ség kötelez arra, hogy rendelkezünk is olyan célkitűzésekkel s legyenek is olyan tetteink, melyek méltók a nyilvános rek-lámra.

De hát van-e ilyen portékánk? Egye-lőre csak jótékonyággal telt tégelyeink vannak! Azon kívül? Azon kívül pap-

jaink a klerikalizmus vádjától remegve oltáraink zsámolyánál mellüket verik s jóviszonyt tartanak fenn a gazdagokkal, hogy legyen miből alamizsnálkodniok, Hitközségeink tanácsstermei a nemzeti politika exponenseinek jogi vitáitól han-gosak, vallásos egyesületeink pedig hit-buzgalmi célokkal s szintén csak a nyo-mor enyhítésével törődnek anélkül, hogy a szegénység okainak megszüntetésén s a krisztustalan társadalmi berendezke-dés megreformálásán dolgoznának.

Hol vannak a tollforgatók, kik a tár-sadalmi igazságért küzdve naponta ter-jesszék a keresztény szolidaritás eszmé-jét? Hol vannak a politikai pártok élet-ében vezetőszeretpet játszó keresztény, közéleti férfiak, akik a szociális igazsá-gért való küzdelmet a pártprogram sarka-latos pontjai közé iktattasák be? Hitköz-ségi tanácsok, hitbuzgalmi és jótékony-sági egyesületek, melyek nemcsak köz-vetlen céljaik, hanem a társadalmi rend-megújítása érdekében is felhasználják a szervezetségükben rejlő erőt? S végül, hol van az a keresztény védőrség, mely a keresztény fogyasztóközönységet, füg-getlenül a tulajdonos vallásától csak-olyan üzletkebe és műhelykebe engedje-be, melyekben az alkalmazottak sem s bér, sem a bánásmód tekintetében nem lehet panasza?

Bizony, amíg ilyen eszméktől és törek-vésektől nem lesznek hangosak a keresz-tény berkek s tettekkel nem tudjuk bizo-nyítani azt, hogy Krisztus szándékainak megfelelően a nyomort nemcsak enyhi-teni, de megelőzni is akarjuk, a legszebb szimbolumaink sem lesznek képe-sek bizalmat kelteni a tömegben. S addig is a Mindenki Karácsonyfája nem a jól teljesített kötelesség jelképe, hanem életbevágó feladatainkra figyel-meztető felkiáltójel legyen! Így lehet csak reményünk arra, hogy mindenkinek lesz, de otthon lesz karácsonyfája. Ak-kor is módunkban lesz, hogy Karácsony-estéjén Krisztust imádó szívünkre sirjunk a hálás meghatottság könnyeit. Mert az Ő műve lesz az a korszakos változás, hogy az eltűnt proletárnegyedek s nyo-mortanyák helyén emlékedő családi há-zakban boldog és megelégedett nép fogja énekelni az angyalok himnuszát:

Dicsőség mennyben az Istennek,
Békesség földön az embernek!

Lócipő

Hutchinson

Sárcipő

a vezető világmárka!

Boldog karácsonyi ünnepeket

kíván összes előfizetőinek
hirdetőinek és olvasóinak

DÉLI HIRLAP

SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA

Ingyen

Milyen ajándék
ad újévre?

A kiváló pudert vagy kö-
vizet No. 8?

Közölje velünk azonn

MARYLAINE

BUCUREȘTI, Pasagi
Imobiliara, scara B.

MARYLAINE - ROSE Marque déposée 967

Ha Jézus Krisztus ma jönne a világra.

Páter László

Sokan megállapították már, hogy úgy a politikai, mint a kulturális, gazdasági, de különösen a társadalmi életben a kereszténység meglehetősen csődöt mondott. Szükséges, forrongó gondolkodásunk okozza, hogy sokan büszkén vallják magukat keresztényeknek, hogy a politikusok szívesen hangoztatják a keresztény elvek érvényesülésének szükségességét. Ugyanakkor azonban nem történik semmi és ami történik, az mindenek közelebb áll, mint magához a kereszténységhez.

Azonban le kell szögezni, hogy itt tulajdonképpen nem a keresztény gondolat mondott csődöt, hanem az a mód, ahogyan az emberiség Krisztus szímeit megérteni és az élet valamennyi síkján alkalmazni tudta. Az emberek önzése és kényelemszeretete nem is engedte, hogy a krisztusi probléma lényegébe behatol-gazdagok szemében, a proletárok oduiban pedig igazán nincsen férőhely. De nem lenne számukra hely a szállodákban sem, ahol a vendégek elszállásolása szintén nem Krisztus gondolatának megfelelően és örekte történik. Krisztus anyja még a perifériák istállóiban sem huzódhatnék meg, hanem a mi nagy többségben keresztény lakosságu városokban is

a hidak alatt, vagy a kazlak mélyén elrejtőzötték között hozhatná világra az isteni gyermekeket,

amíg a világvárosokban a csatornák botizata vonhatna tetőt a fejük fölé.

Karácsony éjjelén leszállának az angyalok. Istent dicsérő és békét hirdető énekük hangja elveszne a jazz vad lár-májában s ha akadnának is jámborak, kik felkeresnék s a csillag fényénél imádjának. De, hogy esodálattal tekintenek szent Ferencre és az önmegtartózkodás és a felebaráti szeretet többi nagy alakjára, mutatja, hogy Krisztus igenis nem lehetlent, csak a megszokottnál valami nagyobb, valami hősiesebbet kíván tőlünk, amit az átlagember és az átlagtársadalom ezidőszerint még nem tudott kitermelni magából.

Hogy lényegében a mi társadalmunk még mennyire nem keresztény, azt legjobban az az életsors mutatja, amelyben a ma világra jövő Krisztusnak lenne része. Már születésekor ugyanazokkal a nehézségekkel találkozónék, mint az első betlehemi éjszakán.

Melyik keresztény család fogadná be vendoruton levő ismeretlen munkást, Józsefet s ál-

dott állapotban lévő jegyesét, Máriát?

Hisz' a nagy lakások számos szobája mindegyikének más rendeltetése van a nák az Urat, a vagyonosak közömbösen, a proletárok reménytelenül, a tudósok meg a számtalan formulától eltompult aggyal hallgatnák a jó hirt. Igaz, a riporterek versenyt futnának, hogy minél több részletet gyűjthessenek a látóktól és a látomásról, de az újságírótechnika elvei szerint megírt jelentéseik is tele volnának kétségekkel, meggondolásokkal.

Legrosszabbul a három király járna, kik ajándékokkal megrakodva országutárokon át igyekezének felkeresni egy kisdedet, aki maga is országalkotás céljából jött a földre.

Diplomáciai bonyodalmak és az

A hivatalos körök megbotránkoznának...

S végül hosszú bójtölés és elmélkedés után kilépne a nyilvánosság elé maga a Mester.

Józan korunk hivatalos vizsgálat alá vetné csodáit, melyeknek értékét és hatását alaposan megtépná a tudományos kételkedés.

Ami magát a tanítását illeti, apostolait most is az egyszerű népből kellene kiválasztania, mert a tanultakat az eszük, a gazdagokat meg a vagyonuk tartaná vissza még attól is, hogy meghallgassák a „prófétát”. A hivatalos körök meg egyenesen megbotránkoznának azon, ha azt hirdeténe Krisztus, hogy boldogok a

A ma Judása harminc ezüstöt sem kérne

Hány farizeus vetődne ma is Jézus útjába, olyan, aki magát igaz embernek hirdeti, nyilvánosan osztogatja az alimizsnát, nem szégyeli megvallani hitét nyilvánosan sem, de ennek fejében mindenütt az első helyet követeli magának még a szegényeknek, az özvegyeknek és árváknak titkos kihasználásában is. Aki a templomot csak a puros posztóval betakart fenntartott helyekről ismerik, akik

az oltároknál áldozva tudni sem

akarnak a szegény Lázárokról,

a jogfosztott proletárokról

és a koldusokat is csak azért szeretik, mert feltűnést keltő módon, ünnepélyes formák közt gyakorolt jótékonyagra adnak alkalmat.

A ma Krisztusa is találkozónék embe-

ajándékok, de különösen az arany be- és átvitele körül támadt nehézségek alighanem visszatértenék őket utjukból.

A mai irástudók is nehezen állnának szóba egy tizenkét éves gyermekkel, bármilyen bölcsesség folynék is ajkairól. Az iskolába küldenék, mely létező sablonokba törmé gondolkodását, hogy aztán bölcselő válják belőle, aki önmagát se értse, vagy technikus, kinek zseniális találmányai egyesek életnivóját emelnék ugyan, de a tömegnek csak átkára volnának. A keresztelő szent János körül csoportosuló tömege a hatóságok erőlyes üldözése közepette, vagy meg nem értett vallási szölamokat ismételtetne, mint a mai szektáriusok, vagy gazdasági és társadalmi változásokról vitatkoznék, mint a kommunisták.

lelki szegények, boldogok, akik sirnak és boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért. Gyanakodnának, azt hallva, hogy nehezebb a gazdagnak a mennyországba jutni, mint a tevének átmenni a „tiúfokán”. Napirendre térnének afölött, aki szerint az, akinek két palástja legyen, adja oda az egyiket másnak, vagy kommunizmust emlegetnének. Mert hiszen,

hogy mer valaki az ő husz palástjukhoz nyulni, melyek türelmesen várnak egy tíz évben egyszer történő sétára, miközben visszavonhatatlanul kimennek a divatból.

rekkel, akik a tömeghangulat hatása alatt hangos hozsannával fogadnák és ünnepélyes bevonulást készítenének számára. De amikor a nagytanács Krisztus elveszejtését határozná el, pár nap múlva tele torokkal ugyancsak ők kiáltanák a népitelteként hangzó feszítsd meg-et.

A ma Judása talán még harminc ezüstöt sem kérne azért, hogy poroszlókézzre juttassa jó Mesterét.

Péter is sok volna, aki a vacsoraterem terített asztalánál esküdözne ugyan, hogy sohasem hagyja el Krisztust, de pár órával utána ugyancsak esküvel állítaná, hogy nem is ismeri őt. Különösen, ha kenyere, állása, vagy esetleg a társadalomban elfoglalt előkelő helye forogna veszélyben.

A Golgota útján vánszorgó Krisztusnak a modern Simonok szintén a poroszlók parancsszavára segítenek a keresztet. Az anya fáj Magdolna bimbánata és az ifjú ragaszkodása örök emberi értékek tőrő százados is akadna a keresztben, de az ő lelki élményeiket elnyomja a farizeusok gunyolódása, mely romolák az Istent. S annak, aki szívet hozott a világra bizony ma is nyujtana utolsó italul a hálátlans

Aki utánam akar jönni, tagadjon magát, vegye fel a keresztet vessen engem, — ezt mondottus. A szeretetből fakadó önmegtartózkodás a második évezred végén rendkívülenség. Az üzletember arra hivat hogy lehetetlen, mert tönkremegy az azt hangoztatja, hogy lehet mert nem bírja el a vállalat.

Nincs olyan kis egzisztencia mely a bizonytalan jövőjétől való félelmében lényeges önmegtartózkodásra képes lenne.

Közben évről-évre megismétlődik rácsóny, az emberek egy pár na szeretetehz hasonló szentimentálisokban érzelgnek, különben pedig éven át gyűlölet és harag, egymás tőrés, háborusítás és a külföldi konferenciák gramofonlemezszerű és nagyobb beszédei töltik be a világot. Közben pusztul és sülyed az emberi vad pogányságra! Milliók nyomorraliok rabszolgasága, néhány kiválasztott bűnös fényezés teszi, hogy ha igy ladunk, éppen mire a kétezredik esonyt ünnepeljük majd, ismét szülnéne a világnak Krisztus eljövete

Ez bizony csődnek csőd, de nem Krisztus tanításának, hanem a látszatkezténységnek csődje, mely rosszul elmezi a tanítást, sokat ad a külsőségre, de nem törődik a lényeggel.

Fel kellene és fel is tudnánk emelkedni, de csak ha tisztán szívü pásztorok, alázatos napkeleti bölcsék, bimbánó Magdolnák, vezekló Péterek és Krisztusért meghalni bármikor kész apostolok nagy számban lennének közöttünk.

Ez az igaz Krisztus-követés, aki hiveit arról ismerik meg, ha szer egymást. Az igy ujjászülett szer adja meg nekünk a békét és a boldságot, mert Isten a szeretet, ő a boldság.

Kocsis

vezető nélkül

amelyek dolgok, amelyeknek menetét ter-
vezésnek tartjuk és nem is gondolunk
egy másképpen is lehetne.
gondol például arra, hogyha a villamos
más utasokat vesz fel, ne menjen to-
vább? hogy ne legyen kényelmünk, a kiszá-
rt időnk pontos betartása, fontos
időbeli elintézése!? Annyira, termé-
szetesen, hogy eszünkbe sem jut hálál-
gondolni, vagy egy szives nézéssel
megköszönni azoknak az embertársainknak
akik, akik nélkül bizony nem lenne
"vezetés" az élet sok-sok kényelme.
Legtörtént pedig...
Villamos megállt, felszálltak és nem
ment tovább! Dél volt, sietős! Senkinek sem
szenteltünk való idejét. Elmegy a vonat.
Nem az üzletet, lekésik a találkozás-
helyet az ebéd és ehhez hasonló embe-
rrel lehetett leolvasni a kocsiban tü-
ntetők arcáról. De hiába, a villa-
mos továbbment. Minden-
vezető felé pislogott, azaz csak a he-
lyért a kocsivezető eltűnt!
A komikus pillanat következett. Tan-
ácsos összenézés, míg néhányan felta-
pogták a fejüket, leugrottak és az érdeklődés
pontja után kutattak. Pár pillanat és
látják is! Sohasem tapasztaltam, hogy
kocsivezető láttára annyi meleg mosoly
szökjön az arcokra. Majdnem mindenki
szóval egy barátságos szót, vagy egy
megjegyzést. Jól esett neki. Frissen,
nem indított.
Hol tölthette ezt a másfél per-
cét, a villamosvezető is ember, neki
is van "fontos" ügyei nemcsak az uta-
soké. A kocsivezető is megkíván utkö-
vetni cigarettát, vagy egy mosolygó sze-
nyonyfelé várta talán a sarokon. Azt is
látjuk megcírógatni, amennyi másfél
perccel telik. A kocsivezető is ember, gép
amit vezet.
(G. O.)

Ajánljuk

a már jól ismert B. G.

SZÖVETEKET

mert ez a márka úgy a szövésben, mint minőség-
ben és olcsó áránál fogva kielégíti a legkényesebb
igényeket is.

BORIS GOLDBERG

Timișoara, I., Strada Avram Iancu 2.
(Hunyadi- és Takarékpénztár-utca sarok)

Árban és minőségben felülmúlhatatlan

**hosszu élet titka a házasságban rejlik
és a legtöbb Matuzsálem nő volt**

Egy Temesvárról Berlinbe elszárma-
zó barátunktól kaptuk ezt az érdekes
cikket, aki tudományos lapokban igen
fontos munkát fejt ki és mint biológus
fontos élettani kísérleteket végez.
Nem könnyebb, csevegő szellemű írása
szemben kelt, ahol ez időben tudomás-
osan munkálkodik.
Ez a stuttgarti orvostanárval tör-
ténő a következő eset, amely nap-
ról-napra mint közkeletű tréfa jár
szájjakra. A magas életkor okait
tudós egy viruló egészségű kilenc-
es agastyánt mutatott be hallga-
táinak.
Látják, uraim és hölgyeim, mi-
nagkegyes ez az agg ember,
és is ivott ám egész életében soha
pohár bort sem és nem is dohányzott
sem.
Hosszu élet mintapéldánya sem ma-
gában adós a válasszal.
Jó, jó, tanár ur, rendben volna,
mond, ellenben a bátyám állandóan
szóval és örökké dohányzik az a korhely
szóval, mégis épp az idén fogja elérni
a századik életévét.
A közismertté vált tréfában azonban
van a valóság magva. Nem ismer-
jük a hosszú élet elérésének igazi kul-

csát. Épp most csináltunk egy ilyen viz-
sgálatot, amelynek folyamán körülbelül
százötven igen magas kort elért férfinak
és nőnek tanulmányoztuk az életmódját.
Nagy csodálkozásunkra azt voltunk
kénytelenek megállapítani, hogy
a százötven Mathuzsálem kö-
zött mindössze egyetlenegy ki-
mondott antialkoholista volt.
Még az asszonyok is szívesen isznak meg
magas korban egy-egy pohár konyakot,
vagy más hasonló erőteljes szeszes italt.
Ami a dohányzást illeti, az asszonyok
természetesen nem dohányoztak, mert
egy olyan nemzedékhez tartoztak, amely-
nek női ága még nem hódolt e szenvedé-
lynek. Annál jobban kivették azonban
a férfiak a részüket a dohányzásból.
Csak kettő volt közöttük nem
dohányos, a többi mind úgy
cigarettázott, szivarozott vagy
pipázott, akár a törökök.
Szó sincs arról, hogy ártott volna nekik
a mérges nikotin.
De, mint ahogy nem voltak a mi agg-
jaink antialkoholisták vagy antinikoti-
nisták, épp úgy a vegetarizmus épü-
letes tanait is egyszerűen elvetették. Ta-
lálunk el sem hittük volna, ha nem láttuk
volna a két szemünkkel, micsoda rosté-

lyos adagokat, és egyéb nehéz husokat
fogyasztottak el a „törődött öregkor”
száz éves helyezettjei. El sem tudja az
ember képzelni, mi mindent megemészt
egy ilyen száz éves gyomor. Diétáról szó
sem volt a mi aggjainknál. Nagyon té-
vedne az, aki azt hinné, hogy különös
szerepet játszott étkezéseikben a vaj, a
tej és hasonló szelíd táplálékok. Egy fe-
nért diétáztak ők, — tisztelettel legyen
mondva. Ellenkezőleg!
Alaposan megfűszerezték éte-
leiket és a sóval sem takarékos-
kodtak, fittyet hányva minden
érelmeszesedési teoriára.
Ugyalászik Metschnikoffnak igaza van,
midőn azt állítja, hogy a fűszer megin-
ditja és serkenti az emésztő nedveket,
ellenben a tejtermékekre vonatkozó
hasznos megállapításai már nem ellen-
őrizhetők, mert ezen aggok legtöbbje
egyszerűen utálta a tejet, legfeljebb
akkor itta meg, ha jó sok „káros hatású”
kávéval önthetett bele. A vereshagymát
és a fokhagymát ellenben hatalmas él-
vezettel pusztították az aggok, igazolva
a keleti népek hitét, akik valóságos élet-
meghosszabbító gyógyszert látnak a
hagymafélékben.

Az aszketikus mérséklet mint azt
vizsgálódásunknál láthattuk, nem igen
volt vonatkozatható a mi öregeinkre,
de életmód tekintetében sem voltak szá-
bályalkítók tapasztalataink. Természe-
tes, hogy

a falusiak közt több magas-
koru egyént találtunk, mint a
városiak között, de viszont az
életmód már nem befolyásolta
tulságosan az életkor kialaku-
lását.

Mert a különböző foglalkozások között
megfelelő arányban láttuk például még
a köműveseket is, akik tudvalegőleg
egész életükben port nyelnek és mester-
ségük mindennek nevezhető, csak nem
egészségesnek. Ugyalászik ott rejlik a
hosszu élet titka, hogy ki milyen szer-
vezetet hozott magával az életbe. Idő-
állót-e vagy gyorsan romlandót. Mert
mindahhól, amit láttunk, nem tudunk
kiokosodni, hogy mi volna a helyes, mi
volna a szabálya a hosszú kor elérésé-
nek.

Egy adatunk azonban mégis akad,
ami a tényszerűségében olyan figyelem-
reméltó, hogy szinte tárgyyszerű objek-
tív bizonyító erővel bír. Ez a tapasza-
latunk pedig az, hogy

eme száz évet, vagy annál is
magasabb kort elért aggok és
aggók között mindenki házas
volt, családi életet élt, — kettő
kivéve a százötvenből.

Egyébként mind a száznegyvennyolc
Matuzsálem nő volt vagy férjes. Okul-
jatok tehát férfiak, nők. Ha száz évesek
akartok lenni, alapítsatok családot mi-
hamarabb, hátha egy igérvényt jelent
ez az állapot a bibliai korra.

FOG húzás, tömés
koronák 22 karátos aranyból
goldin koronák, fehér fogak

Garantált elsőrendű munkát
50 százalék árenged-
ménnyel készítik

DEUTSCH MUSSA
diplomált dentist
III., Bulv. Carol (volt Hunyadi-u.) 10

Páll György dr.:

Magyar összetartás! Magyar szolidaritás!

Másfél évtized mult el azóta, hogy az erdélyi és bánági magyarság kisebbségi sorsba került, s e tizenöt esztendő elteltével érdemes gondolkodni egy némely dolgon és objektív meglátással számotvetni jelen helyzetünkkel.

A bánági magyarság igen nagy veszteségeket szenvedett. Intelligenciájának javarésze, főleg a köztisztviselő osztály, elrepatriált melegebb, barátságosabb tájakra.

A német-sváb nemzeti öntudat ébredése számos tehetséges vezető személyiséget szakított le a magyarság testéről,

akik azelőtt — boldogabb időkben — radikális magyaroknak vallották magukat. A cionista propaganda, majd az Országos Zsidó Párt megalakulása a magyar anyanyelvű zsidóság igen nagy részét elvitte a Magyar Párttól, s ez a leválási folyamat egyre tart. Különösen

az ifjúság körében érezhető a zsidó fiatalság öntudatosan más utra térése.

A kommunista propaganda a nemzeti érzést iparkodott kiölni a lelkekből.

Mindezek a fájdalmas erővesztések fokozott munkát igényelnek a megmaradt intellektuel vezetőkől és mindenképp elöl parancsoló kötelességé teszik, hogy a magyarság különböző foglalkozási rétegei közt régebben fennállott társadalmi válaszfalakat eltüntetve,

az összetartás, a testvéri szolidaritás érületének növelésével egyenlitsük ki a hézagokat,

a szellemi és materiális veszteséget, mely az előbb felsorolt értékes rétegek leválásával érte a magyarságot.

Ne legyen pusztá frázis köztünk a sokat emlegetett „Egy mindenkiért és mindenki egyért” elv! Tartasuk egymást egy leszegényedett, nagymultu, sivár helyzetű, de talán nem reménytelen jövőjű család tagjainak, akik egymást segítik és így próbálják enyhíteni a mostani keserves helyzetet.

Mit jelent ez gyakorlatilag? Először azt, hogy ismernünk kell egymást. Faluhelyen ez a kölcsönös ismerés megvan, de a városban, főleg Temesvárott, még nem kielégítő a helyzet. A temesvári városrészi tagozatok által rendszeresített olcsó társasvacsorák kitünő ismerkedési, barátkozási alkalmak. Ezeket kell meg jobban kifejleszteni, azonkívül élő valósággá kell tennünk a szomszédsági rendszert, amelynek városi szervezetünk alapjának kellene lennie,

de — sajnos — eddig bizony csak papíron állott fenn.

Munkanélküli tagjainknak, főleg ifjainknak bármily szerény kereseti lehetőséghez való juttatása is könnyebben megoldható, ha ez a szomszédsági rendszer valóban kiépül és a szomszédsági előljárók nyilvántartanak egyrészt minden munkanélkülit, másrészt minden lehető munkaalkalmat és intézményesen gondoskodnak róla, hogy az a bánági központi pártiroda és népiroda tudomására hozassék, akár egyszerű telefoni bemondás formájában is.

Ha egy gyárba munkásnak tudunk bevinni valakit, ha az utcakövezéseknél napszámosnak tudjuk „beprotezsálni”, ha egy havi ezer leies gyakornoki állást tudunk szerezni, a mai

viszonyok közt már ez is eredmény,

mert nélkülözö, lelkileg összetört embereknek ad egy falat kenyert és bizalmat a jobb jövőhöz.

Es e pontnál nagyobb érdeklődéssel kell, hogy szemléljük a munkaadók, a cégek, vállalatok magatartását is. E tekintetben sok a panasz:

tekintélyes vállalatok, intézetek a leépítések során elsősorban a magyar alkalmazottaktól siettek megszabadulni.

A magyar népi szervezetnek nyilván kell tartani ezeket a dolgokat, és ha szükséges, gondoskodni kell akár retorzióiról is. Van rá mód és alkalom!

A retorzió is igazságos eszköz lehet

Számon kell tartanunk, kik azok az iparosok, kereskedők, gyárosok, földbiratók, ügyvédek, orvosok, mérnökök, vállalkozók, akik jóindulatot tanúsítanak az elárult, elszegényedett, tönkrement magyarság iránt és kik azok, akik rideg szükkeblűséggel zárkóznak el természetszerű erkölcsi kötelességük teljesítése elől. Ezekkel szemben

meg kell találni a módot, hogy ők is érezzék a magyarság jogos neheztelését.

Hogy ez mikép történhetik, arra nézve utmutatás a szászok és svábok magatartása.

Nem szabad szem elől téveszteni, hogy a Magyar Párt ma már kevés kivételtől eltekintve a szegények pártja, mert az összmagyarság maga is roppant nagy mértékben leszegényedett az eddigi kormányok politikájának eredményeképp. A magyar népi szervezet alapja: a magyar földműves, a magyar iparos és kereskedő, a magyar szellemi foglalkozásuak, ügyvédek, orvosok, mér-

nökök, tanárok, tanítók, papok, újságírók — sajnos — kis csoportja s a magyar munkásság. Ezt a magyar városi munkásságot meg lehet és meg kell nyerni a nemzeti alapon álló népi mozgalom a Magyar Párt számára, mert a munkásságban óriási erő van.

A kisebbségi sorsba jutott magyarság szemében értékmérő csak a magyar közösség javára végzett munka lehet.

Jobb jövőnk függ attól, hogy kit-kit csak annyira értékeljünk, annyira becsüljünk, amily mértékben előmozdítja a kisebbségi életet élő magyar nép küzdelmeinek sikerét.

Társadalmi és felekezeti különbség nélkül szeressük, aki minket szeret, — támogassuk, aki minket támogat, legyünk közömbösek annak irányában, aki velünk szemben közönyös, de gyűlöljük is, aki minket gyűlöl és üssünk azon, aki rajtunk végigvág. A magyar szolidaritásnak élő valósággá kell lennie a bánági magyarság számára is.

Karácsonyi interjú Molnár Ferencsel a Zenélő angyalról

A monokli kevélyen ül jobbszemén, arca ifju, mosolygós, csupán hófehér, homlokára hulló hajfürtjei árulják el korát. A ma nem is igen érdekli, nem is szeret beszélni a márról a Mester.

— Látja — mondja — ha kilátás, vagy a társaság itt a szobában nem tetszik, még mindig marad egy kiutam. Megfordítom széketem s úgy állítom, hogy ne is lássak egyebet, mint a szobámnak a sarkát. Egy igen közönséges szobasarkot. Hogy mi minden látnivaló van itt? Talán egy ruhafogas, rajta egy férfikalap, egy nőikalap, még egy női kalap, mert ebből mindig több van egy fogason, esetleg egy kis dohányzóasztalka megrakva fényképekkel és egyéb miniatűrökkel. Az egyik fénykép egy ifju embert ábrázol, meg egy bakfist, azután még egy csitri fényképe mosolyg reménnyel, a háttérben pedig talán ott állnak a mélyen tisztelt papa és mama s felettük az obligát, az elmaradhatatlan velencei panoráma a kampanilével, a dozsepalotával, az uszó gondolákkal... barkarola bromezüst alapon

9X12-es nagyságban.
— De ha Ön unos-untalan csak a szobának a sarkát bámulja, belenez ennek a szobasarknak a semmijébe s az emberek a háta megett politikáról, problémákról és mindenféle p-vel kezdődő dologról tárgyalnak és vitáznak, akkor csodálkozna csak, hogy mi minden látnivaló van itt. Itt mindent, akár csak egy mikroszkop lencséje alatt, addig tudok forgatni, amig azokat a kedvesebb oldalára forgattam. Így például megtörténhet, hogy az említett férfikalap lefordul a fogasról s éppen a fényképen szereplő ifju ember fejére esik, a két miniatűr felferdül és pontosan a két női kalapba esik. Ha pedig kedvük szottyan, lekapják a falról a bromezüst litográfiát, mint szereplő személyek belépnek a velencei panorámába, sétára indulnak a Riva degli Schiavonin, a két ifju egymásba szeret, talán féltékenykednek is már egymásra s Isten tudja, még megszületik: „Egy ifju szerelem története” című új regényem — kizárólag a folytonos sarokbanezés folytán: három főszereplővel,

THERMOGENI

meleget fejleszt, leküzdő köhögést, grippét, rheuma oldalszurást, zsáb

Thermogenet egyszerű darab tában a bőrre fektetik. N szerüen pótolja a borog mustár és egyéb tapasztokat, n százs- és más elvezetőszere amelyeknek összes jólal sáigait egyesíti magában.

Vezérképviselő:

I. DILLA

BUCURESTI I., Str. Pitar Mo

A világ összes gyógytáiraiban drogériáiban kapható.

szinhely Velence s ugy végződik, m aranyos kis mese: még ma is élnek, nem haltak...

— Tegnap, vagy mai mese?

— Nehéz kérdés. Mondjuk: egy ma reggel öt órai kelettel. Ha Ön re órákor felébred, természetesen konst hogy ma van. Az én kis Irma hsmi dául reggel öt órákor felébredt. Ak ban reggelenként szeret jól szunyóká nak a reggeli öt óra még mélyeséges é annak még nemrégien mult csak éjfti tiz, vagy tizenegy órátl még nincs olyan messze... tegnap tizkor, ugye nem igaz... reggel öt óra, az még t És lám ezek a mi embereink, Irma könyvem ifju embere Szabó Aurél, J másik bakfis, ezek mind a polgári kö tály emberei, annak az osztálynak, még él ugyan, de igen nehezen lélegzi a hajnali öt órai esipős levegőben s h ugrik ki hirtelen ágyából, akkor bizon igen távolodott még el a tegnap es órátl... a tegnaptól.

— Kissé elégikus is ez a történet?

— Dehogyan is kérem. Nekem ez nag met szerzett. Az én szobám sarkában ifju emberkéket láttam, olyan félig gy keket s mindig szivesen irtam a gyet nek, kis és nagy gyerekeknek.

— És honnan a cím: a „Zenélő ang — Éppugy irhattam volna: Három szünet. Vagy Vágy a gyermek után ugy-e igazán nem lett volna szép tőlen ért döntöttem a Zenélő angyal mellett vészettörténeti ügyem volt ez nekem h a velencei Frari-templom Bellini-féle donnával, azaz a Megváltó gyermek n nem rajzolhattam volna meg az angyal különben az én Juditom is megáll: Irma már mind a kettőrl lemondá bátran, De mi is lehetett volna akko könyvemnek címe?

**Butorszövegek
Függönyök
Takarók
Szőnyegek**
nagy választékban.

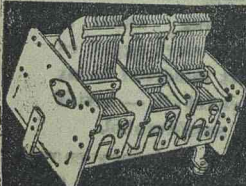
Külföldi gyarak lerakata

TURY L.

Temesvár-Belváros, Mercy-utca

APRÓHIBDETÉSRE
LEGALKALMASAEB
A DELI HIRL

RADIO ALKATRÉSZEK

ELECTRON

TIMIŞOARA, DT-5F-GHEORGHE
TELEFON 20

INGYEN kap egy művészi kiviteli fényképet minden kalapvevő a

„GABY” kalapszalokban

Gyárváros, Andrassy-ut 16

Dicsőség Istennek békesség az embereknek

Ezredék távlatából cseng felénk a dal, a karácsonyi kantate ma este, karácsony estéjén. Szent karácsony éjjele, te áldott szent éj! Szeretettel reád sok szív. Szent karácsony éjjele, te gazdag éj! Kifogyhatatlansággal töltöd el a lelkeket, karácsonyi éj és a karácsonyi dal éjjele.

Karácsonyi dalba belevegyül milánója. Ma este vékony gyermek-újjongva éneklük: Hozsanna névvel, mert Gyermek lettél. Ma megszületett lelked zengik: Hozsanna Betlehem, ki annyi életet, fiatalt és ést is magadnak eljegyeztél! Hálálkodik a nő lélek: Hozsanna Betlehem, ki felemelted a nőt! Kórházak és betegszobák álmát színek sóhaját viszi el a szellő: Hozsanna néked Betlehem, hol kijutott a fényből, de sugárzik belőled az élet. Gy viselhesük a sok-sok szenvedés keresztekét. Ma este bizva sut-kezeklő: Hozsanna néked Betlehem, nem engedél követ dobni senyegre megbocsájtasz nekem is, nemelsz a porból engem is...?

Emberek nyelve szentnek nevezi, megkülönböztetésül a többi, hétköznapi éjszakáktól. És a karácsony éjjele szent éj.

Ma este sok embertársamnak régi emléke, amely a maga áhitatos magában marad meg mindig, most szomorú idők, szomorú, gondterhes éjszák estéjén is. Ez az éj sokaknak csillag, jászol, pásztortilinkó, a fény és ezeken olyan nagyon jól merengeni a mai élet nyers realitáshoz. De a karácsony nem csak emlék, amely el nem fakul, nemcsak emlék, több. A karácsonyest örök történelmi faktum, az ég és a föld között, az inkarnáció titkos éjszakája. Az évvel ezelőtt született az Urjéj, újjongva fogad a nagy Izaiás: Fiu született nekünk, Gyermek nekünk és hivaték neve Csodák, Tanácsadónak, Istennek, Erős, Békeesség fejedelmének, Jövendő uratyjának. Ennyi öröm, boldogságot hallatára mily nagyon is kell nekünk a szent éjjelen imádkoznunk, karácsonyi dalt dalolnunk.

Ma este karácsony estéjén gondolataink a távlatba, s a jövőbe szállnak! A múltba is, mert még jött! Akkor milyen más volt a világ, úgy vándorolt az ember, mint a két emmausi tanítvány az

országuton: leverten, csalódottan. Milyenek éltek, kik nem ismerték az élet igazi célját, feladatát, rendeltetését. Megdöbbenő bálványimádás, sötétség borult rájuk. Az emberiség legnagyobbjai pedig érezték, hogy valami hiányzik a sok élettelenességben és merevségben, az élet! Az emberiség sok száz éves adventjében a lélek tragikus sikolya hallatszik Betlehem után. A teremtés koronájának, az embernek lelki eltévelyedése után magának Istennek kellett eljönni, hogy kiemelje a lelki káoszból — s megmutassa, megértesse velünk az Életet. Új világ alakult a régi nyomán. Ő lehetne belénk az új életet és ezen lehetne által megváltozott minden, az ember tudása, izlése, műveltsége. Betlehem karácsonyi ajándékaiból él még ma is a világ.

A családi élet szentségi jellegét Ő adta meg, nélküle már pusztulóban volt.

A nő nem becslését Ő dobta be a világba akkor, amikor a legtökéletesebb lelket, a Szent Szület oltárára helyezte, s mint „nagy jelt” az égre kitűzte.

A felebaráti szeretetet, mint „új parancsolatot” Ő kötötte a lelkünkre s vele boldogul s nélküle vész el a világ.

A munka és munkások megbecsülésére Ő tanított, mikor iparos családban élt s „az ács fiának” nevezte magát, hogy kitüntessen és becslésre intsen minden munkáscsaládot, ki verejtékkel keresi a mindennapi kenyeret, amelyért mindennap imádkozunk.

A lélek értékére Ő nevelt, hirdette, hogy az emberi lélek nagyobb kincs, mint az egész világ és ezt a lelket ápolni mindenkinél legfőbb feladata.

A ma éjjel született ödes üdvözítő lehetne belénk a halhatatlanságnak, a lélek el nem mulásának tudatát. Ő, mennyi mindent is jelentett a multnak Betlehem éjszakája, az első karácsony! Fényes est ez a mai est, amely kétezer éve szórja a fényt, minden emberi kételyre és töprengésre feleletet, választ ad és annyi nyugtalanságra csendes megpihenést. Ő, áldott Betlehem, ahol ember lett az Isten, hogy a földön élő, küzdő és gyarló ember isteni gondolatoknak és érzelmeknek legyen hordozója és iparkodó munkása.

Gondolataink a múltból a jövőbe szállnak. Mivé lesz a világ és milyen lesz az élet, ha egyszer Betlehemet elefelejtjük ünnepeini az emberek! Halványan sejteti velünk a mai modern élet azon embere, kinek lelkéből hiányzik Betlehem tisztellete. Nézzünk szét a modern családi életben: az elválások szomorú statisztikája, gyermekáldás helyett a gyermekátok tudata tünik elénk. Nézzünk szét a törvényszéki tárgyalótermekben: mennyi eltévelyedés és mennyi marad eltitkolva. Nézzünk szét az ifjúság között: meglátjuk azt a sok bűnt, mely legdrágább kincsünket testében-lelkében megrontja, minden értékéből, melyeket az otthon nevelő munkája alkotott, kiforgatja. Nézzünk szét a társadalomban, ahol a sok babona, spiritizmus, okkultizmus tünnek elő, szomorúan dokumentálva, hogy ahol hiányzik Betlehem, ott az emberi lélek — ragyogó képességei ellenére is — utvesztőbe jut. Ő, milyen szomorú is lesz, ha egyszer kivész a lelkéből a

3 modern rádiótechnika

MESTERMŰVE

Standard

20-2000 Hullámhossz

Kérjen bemutatást és olcsó karácsonyi részletfizetési ajánlatot viszonteladóinktól:

Belváros: ELECTRO-ACUSTICA, Mercy-u. ELECTRON, Szentgyörgy-tér KECSKEMÉTI, Börze-utca NORMA, Jenőherceg-utca STANDARD, Jenőherceg-utca

Gyárvaros: FODOR-RADIO, Fő-utca REVÉSZ RUDOLF, Fő-utca TECHNICA, Fő-utca

Józsefváros: ELECTROVOX, Bonház-utca HÁMORI, Bonház-utca Ing. KÖHLER, Hunyadi-ut Ing. STEIGER, Hunyadi-ut

Betlehem, az Urjézus imádta és isteni tekintélye!

Milyen nagyon is igaz a nagy Jörgenesnek gyönyörű hasonlata a lázadó fákról, melyek büszkeségük és magasságuk tudatában elfordultak a mindent életető naptól, lerázva magukról igáját: kiszáradtak és elpusztultak a lázadó fák, az engedetlen virágok. Hogy pusztulnak el a lelkek a mindeneket életető nap, a betlehemi Urjézus nélkül!

A karácsony égi követe hív: Jertek Betlehembe.

Jertek Betlehembe — Ifjúság! Siessetek Betlehembe — Családok! Jöjjetek Betlehembe — Munkástömegek! Tekintsetek Betlehemre — Szenvedők!

Az Anyaszetegyház imádságával egyesüljön a szent estén a lelkünk, az imánk. Dicsérünk Téged, áldunk Téged, imádunk Téged, magasztalunk Téged szent karácsony, betlehemi Mesterünk,

Fényünk, Királyunk, Istenünk.

Evezredék távlatából cseng felénk a szent dal, a karácsonyi kantate szomorú, gondterhes idők, szomorú gondterhes karácsonyan is:

Dicsőség Istennek, békesség embereknek...

MODERN TAKARÉKTŰZHELYEK

KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN LEI 600-TÓL. ALLANDÓ RAKTÁR ZOMÁNCOZOTT ÉS FESZETT TŰZHELYEK

KALMAN DEZSÓ

SPECIÁLIS TAKARÉKTŰZHELYEK

Tiszteára, IV., Bulev. Carol (Hunyadi-ut) 37-40

Cserépkályha

szükségletét, ha előnyösen akarja beszerezni, akkor bizalommal forduljon a garanciaképes kipróbált céghez

TURI GYÖRGY

cserépkályhagyártó

Rékási ut 21. A házam előtt villamos megálló! (Mivel üzletemet elhagytam, eladásaimat kizárólag ezen címről eszközölöm.)

javításokat és javításokat a legelőnyösebben eszközölök.

Visszatérés a vörös pokolból

Európa nemzeteit egy vérgőzös, fojtó levegőjű kísérleti világ tartja állandó izgalomban, amely szorosan lezárt határok között vajdik az ismeretlen jövő felé. Európának ez a polgári világrendtől és az abban gyökerező kulturájától elszakadt Tibetje a vörös Oroszország, vagy ahogyan általánosan nevezik: Szovjet-Oroszország. Ennek a sok millió számláló népnek az öt éves terven és a parasztek kollektivizálásán kívül egyetlen hatalmas álma van: a minden határt ledöntő világforradalom. Az új világot jelképező Oroszország másfél évtized után is fel nem tárt rejtély, bár írók, újságírók, diplomata, politikusok és kereskedők is megfordultak már benne. A más-más felfogású emberek azonban különbözőképpen tudósítottak minket a szomszédos szovjetállam lakóinak helyzetéről, aszerint, hogy milyen

szmü szemüvegen keresztül vizsgálták az eseményeket. Azért még ma is annyira ismeretlen számunkra Stalin mereven elhatárolt országa, hogy minden onnan jött ember szavát nagy érdeklődéssel hallgatjuk.

Ilyen felfokozott érdeklődéssel kerestük fel Temesvárott özvegy Alfero Györgynét, aki

tizenévi távollét után a napokban tért vissza Oroszországból.

Nem az orosz föld másfél évtizedes történelmének szól ez a kíváncsiság, hanem, hogy ez az államrendváltás milyen módon jelentkezik az emberek mindennapjaiban. Erről beszélt özvegy Alfero Györgyné, aki a temesvári békés kispolgári házból cseppent tizenévi év előtt az orosz forradalom legvéresebb korszakába.

Temesvári asszony elindul Oroszországba

A gyárvárosi Tigris-utca egyik házában találkoztunk özvegy Alfero Györgynével, aki tizenévi éves kislával együtt a szülői házból menekült ki az utóbbi évek viszontagságait. Asszonyi bőbeszédűséggel mondotta el az élettörténetét, attól az időtől kezdve, amikor

1919-ben férjével, a volt temesvári orosz hadifogollyal elindult az ismeretlen orosz föld felé.

Hosszas utazás után érkeztek meg férje rokonságához, amely akkoriban a Kaukázusban levő Armavir városban lakott. A fiatal magyar asszony férje a rokonok közbenjárásával az armaviri árva-ház vezetője lett. Akkoriban még nem volt baj a megélhetéssel és a házaspár egyszerűen gond nélkül élt. A szabad kereskedelmet a szovjet akkor már eltiltotta, de az állam bőségesen gondoskodott az alattvalókról. A szovjetdiktatúra őrzővéres mórát azonban csakhamar nyomor és éhínség követi.

Alfero György és felesége elhagyják Armavirt és Krasznadarba költöznek, ahol a férfi az üveghuta vezető munkása lett. Az öt éves terv már akkor előre vetette az árnyékát. A lakosság helyzete egyre rosszabb lett.

A szovjet az elégedetlenség lecsillapítására újból megadja a kereskedelem szabadságát. A munkások fizetését emelték és a munkásaladók élete pillanatnyilag jobbra fordult.

Élelmiszereket még lehetett kapni, de ezekért hatalmas árakat kellett fizetni. Így tartott ez 1928-ig, amikor a proletárdiktatúra rablógazdaságának végzetes következményei teljes egészségükben kibontakoztak. Alfero György és felesége akkor már Bakuban éltek. A szovjet hatóságok véglegesen a kezükbe vették a lakosság élelmiszerét. Kenyerjegyeket adtak ki és ez a rendszer a mai napig fennáll.

A szellemi munkás haljon meg éhen

— Minden munkás naponta két font kenyert kap, míg családtagjai fejében naponta egy fél font kenyert kapnak. Ennek

a kenyérnek az ára fontonként huszonnégy kopek, — mondotta — ami elég drága, ha tekintetbe vesszük, hogy a munkás havi fizetése negyven-hatvan rubel.

A vezető munkás, amolyan mester-féle,

Egy darab kolbász eladásáért halálos ítélet

— A polgári fogalmak szerinti piac sehohsem létezik. Veteményeket és főzelékeket nem szabad árulni. Az a paraszt, aki néhány kiló krumplit megment a rekvirálás elől, az az árut dugva, esempészve adja el. Ilyen

dugárának számít a négy-öt krumplinak az ára egy rubel, míg egy marék babért három-négy rubelt fizetnek.

A hús igen ritka és kilója tíz rubel. A munkások néhanapján kapnak egy fél font kolbászt. Ezt a húsárut szigorúan tilos eladni. Akit tetten érnek a kolbász árusításánál, azt szigorúan megbüntetik. A nagy nyomorúság azonban vak-

már jobban keres, mert annak a fizetése elérte a 120—150 rubelt is. Minden más élelmiszert a szovjet-üzletekben kell beszerezni drága pénzen. De azt is csak kosztkönyv alapján kapják. A munkásnál is rosszabb helyzetben van azonban az irodai, tehát szellemi munkás, mert az

a fizikai munkás számára megállapított kenyéradag felét kapja csak, családtagjai pedig semmit sem kapnak.

merőkké teszi az embereket, mert a kolbász árán nagyobb mennyiségű olcsóbb élelmiszert vásárolhatnának. Akit elcsipnek annak elveszik az élelmiszertulványát, a kolbászt pedig elkobozzák és denaturálják, a fogyasztásra élvezhetetlenné teszik.

— És milyen büntetést kap ezenkívül? — kérdeztük.

— A büntetés egyenlő a halálos ítélettel, mert élelmiszertulvány nélkül mindenki éhenhal.

— hangzott a tompa válasz. Ettől csak akkor menekülhet meg, ha még rendelkezik arany, vagy ezüst tárgyakkal,

Pazsitka Ferenc riportja

Pazsitka Ferenc riportja

vagy idegen valutákkal, mert ezekért korlátlan mennyiségben kapható élelmiszert. Hogy azonban ez ne fordulhasson elő, a szovjet naponta aranyraziákat rendez.

— Hogy ez a razzia hogyan történik, azt egy példával fogom ismertetni — mondotta Alfero asszony és elbeszélte egyik sógora esetét. A sógoromat az egyik napon a rendőrségre idézték és ott aranyat követeltek tőle. A férfi tagadta, mintha aranya lenne. A rendőrségen ekkor

egy gőzkamrába vezették és ott állandó izzasztással annyira le-

Száműzetés és kényszermunka egy zsák kukoricánál

Ezek a betegek koldulnak és lassan éhenhalnak, mert az állam nem táplálja őket. A proletárdiktatúra egyik következménye a rengeteg koldus. Az utcákon lépten-nyomon beteg emberek kéregetnek, akiket, amíg az erőből tartott, a szovjet-állam kénytelenül kizsákmányolt. Ez a koldushadsereg azután lassan elpusztul, de nem fogy el soha, mert mindig van utánpótlás.

Az éhség ezerszámra szedi áldozatait a városokban, de a falvakban is sokan halnak éhen.

Az utcán az éhségtől felfordult emberek holttesteit csak napok múlva takarítják el és az utcákon ezért állandó a bűz és rothadás. Az emberek már annyira elfáultak a tömeghaláltól, hogy el sem kergetik a kutyákat, amelyek a holtakból lakmároznak...

— Nem jobb a sorsa a kolhoszokba, kollektív gazdaságokba, tömörített gaz-

Válás a házastárs tudta és beleegyezése nélkül

Ezzel a mellette ülő fia felé fordult, aki gyermektől szokatlan komolysággal hallgatta addig édesanyja szavait. A rosszul táplált fiucska, akin durva válaszból készült orosz-ing volt, gyengén beszél a magyar nyelvet és édesanyja orosz nyelven feltett kérdéseire mindig magyarul igyekezett válaszolni. Tőle tudtuk meg, hogy Szovjetországban is drága az oktatás, mert

bár a havi tandíj az elemi iskolában csak 24 kopek, de az iskolakönyvek kilenc rubelbe kerültek és ennek ellenére is csak minden négy-öt fiúra jutott egy tankönyv.

— A papokat elkergették és minden városban csak egy templomot hagytak meg — vette át a szót újból Alfero asszony. A legtöbb pap mesterséget tanult és sűrűn látni volt papokat a szuzterműhelyben, amint cipőket javítanak...

A papokról azután a házasságkötések terelődött a beszélgetés. Nagyon könnyű a házasságkötés a

Menekülésszerű visszatérés az óhazába

— Hogy milyen az élet ott — fejezte be Alfero asszony — azt egy példával elmondhatom.

A fiam, amikor meglátta a fehér kenyert örömmel újságot, hogy itt turót is fog enni.

A kenyert turónak nézte... Részvétellel fordultunk a szomorú asszony elé, aki

a stockholmi vörös segély se-

gyengítették, hogy eszméket vezetette.

Ez a rendőrség kedvelt kinzási mert verni a foglyokat nem szabad ebben az irányban szigorú az ell. A halálhoz közeljáró férfi végül ígérte, hogy átadja a hatóságok aranyát, mire hazaengedték. Ott vette felesége karikagyűrűjét, aranytárgyát és azt adta át a rendnek, mire szabadon bocsátották.

Alfero asszony kisebb szünetet elbeszélésében, mire a munkanélküli re tereltük a szót.

— Aki Oroszországban dolgozni tud, az nem lehet munkanélküli. Ott tehát ilyen értelemben vett munkanélküliség nincsen. Ellenben rengeteg az a száma, akik nem tudnak dolgozni, mert a hiányos táplálkozás folytán erőik elfogyt-

dáknak sem. Rosszabb termés és egész gabonájukat elviszik addig és a gazda egész házanépével éhenhal. Alfero asszony maga tapasztalta, hogy egyes községekben egész sorok néptelenek voltak, mert a lakói elpusztultak. Az élelmiszerek tése halálos büntetést, vagy számívon maga után. Erre példa Alfero asszony legfiatalabb sógora, aki

családja részére két zsák tergerit rejtett el. Amikor a hatóságok erről tudomást szereztek a kukoricát elkobozták, a fiatal embert pedig tíz évi kényszermunkára az Uralba száműzték.

— Legutóbb Bakuban laktunk, a férjemet is eltemettük — mondott vább —, de ott már nagyon rosszul a sorsunk. Mint özvegy harminchárom éves nyugdíjat kaptam és ebből tíz éves fiamat is taníttatni kellett.

mostani Oroszországban. Aki háza akar, egyszerűen megjelenik a kiváltójával a polgári országokban. anyakönyvi hivatal helyettesítő németi irodában és bejelenti a házasságot. Ott azt bejegyzik a könyvekbe és tal pár mehet haza. Amilyen könnyű het házastárs, olyan könnyen el is válni. A válást óhajtó házastárs csak bejelenti, hogy a házasságot a részéről felbontotta, mire

a másik mitsem sejtő házastársat erről hivatalosan értesítik.

Hogy az beleegyezés-e a válásba, azzal senki sem törődik.

A házasságkötés és válás formájában jesen eltűntek a szovjeteknél.

Divat nincsen Oroszországban, denki azt viseli, amit elrendeltek. A fiak vászoninget és sapkát, a nők formizált ruhákat. A divatcikkek híben is megfizethetetlenek. Egy pár zepes minőségű cipő 100—120 rubel, gyermekcipő 30—50 rubel, míg egy ter durva vászon 2—3 rubelbe kerül

gítségével, a varsói román konzul közbenjárásával menekülésszerűen hagyta el a még mindig forrongó országot, melyhez férje halála után semmi köté...

Bucsuztunk és távoztunk, de még utcán is füllünkbe csengett a két kenyér és turó...

Ungvári Miklós:

Bázadó énekel

Nem vagyok erdélyi lélek
csak bár ha Erdélybe vágott
szólnak nagy szomorúságok
öröl kisistenségek.

Lehet itt szent szándék égig
lehet lángoló oltár,
borja — komája voltál?
szájak egyre ezt mérik.

visz Gigászok szárnya,
uskáznak gazok, bolondok;
álltak itt minden Botondok
annellő fény szomjazása.

Im leszek erdélyi lélek.
Im tudok száz hitben hinni,
szórrás száz csorgóján inni:
város minden mi élet...

Elovezet

A rádió, amióta ezeket az úgynevezett olcsó csöveket kidobtam belőle. Mégis csak egészen más, ha márkás csövet vesz az ember. Csak világhírű üzem tud ilyen csöveket gyártani. Modern gépek, nagy tapasztalat, rádiótudósokkal teli laboratórium kell hozzá. A törpe üzem ennek nyomában sem ér. Barátom jól jegyezd meg magadnak, a rádiócsövek világmárka a

TUNGSRAM

CSŐ

Látogatás a szeretet és munka otthonában ahol egy aszkéta pap teljes odaadással harcol a katolikus munkás szellemi, erkölcsi és anyagi érdekeiért

És velem, kedves olvasó, látogass a Katolikus Munkásegyletbe. Szóadjon, ne mondd azt, hogy ez a dolog egyesületeket látogatni, különben többé-kevésbé mind ugyanaz, gyakran otthonai az unalomléha időtöltésnek. Éppen ezért velem, hogy lássad, mennyivel mennyivel különb a Katolikus Munkásegylet. Ne gondold a nevet, hogy ebben az egyesületben a tagok imádkoznak, szolozsmákat mondanak, a mellüket verik és a szíveket forgatják. O, nem. Ez az egyesület is világi, mert törődik tagjainak világi dolgaival, de — minden lépésük és minden álszenteskedésük — ragaszkodik a katolikus szel-

lebaráti szeretet, a szelíd-
ség, a jóság, a megértés szel-
leme telíti itt a levegőt.

A püspök-ut és Jósika-utca sarkán a Katolikus Munkásegylet otthona. Ha a Jósika-utca felől bejárnak, ott belépünk, csarnokba érünk. Innen kevesen tartózkodnak itt, de mindig akadnak, akik újságot olvasnak, társasjátékokkal szórakoznak. A szobákból urizálnak itt, hanem a szobákból. Nincsen munkájuk. Itt csak az ének és a vártak az alkalmat: hátad munká. Este azonban, amikor a napi nehéz munkának, élénk élet és akkor nemcsak a csarnok, hanem a két szomszédos baloldali nagyterem — amelybe majd később nézünk — szong a sok embertől. A csarnokból felé két szobába jutunk. Ezekben dolgoznak az egyesület titkárai és alkalmazottai. Van itt munka elég. Az egyesületnek háromezer tagja van. A pártoló tagok száma is pár ezer. Az összes tagok nyilvántartásait rendszerben tartani nem kis dolog.

De ezenkívül akad itt ezernyi más munka. Aztán van még egy belső szoba: ebben dolgozik az ügyvezető elnök, Rajkó Géza dr. És itt van a nap legnagyobb részében az egyesület megalapítója és irányítója: Páter Kassovics László szalvatoriánus atya. Ki ne ismerné aszkéta szerű alakját? Páter László mindenütt ott van, ahol küzdeni kell a munkások érdekeiért, ahol védeni kell a katolikus gondolatot, ahol jót kell tenni, ahol nevelni kell, ahol mindenkiért dolgozni kell. Sok a dolga mint papnak, mint hitoktatónak, mint az egyesület vezetőjének, de mindig elvállal újabb és újabb feladatokat és végre is hajtja azokat.

Kora hajnalban már dolgozik és éjfélkor még dolgozik. Rejtély, hogy mikor pihen és mikor alszik.

De folytassuk az egyesület helyiségeinek szemlélését. Még csak kettőtől kell

Nincs nemzetiség vagy felekezeti, csak szeretet van

A Mikulások után itt készültek egy hónapra keresztül a karácsonyfák. Drótból, papírból, más anyagból készülnek ezek a kis karácsonyfák. Kicsi talpazaton állanak, zöldek, fenyőszerekek, mint az igaz karácsonyfák, még dísz és gyertyácska is van rajtuk. Páter László ezeknek a karácsonyfáknak a kedvéért hosszú utat tett olyan helyig, ahol azokat csinálják, egy napig inas volt és amikor megtanulta készítésüket, hazajött és megtanított rá egy sereg egyesületi testvért.

Sok száz ilyen karácsonyfa készült itt fürge kezek alatt és mindegyik talált gazdát husz leier.

Ez a kereset is a Kunz-telepi gyermekotthon javára megy. És mi van az imént említett pincében? Bor talán?

megemlékezni. A csarnok fölött futó karzatról és a tágas pincéről. A karzaton varrógépek, munkaasztalok és polcok állnak. Itt mindig serényen folyik a munka. Itt dolgozzák át, itt javítják ki a Katolikus Munkásegylet céljai részére beküldött viselt ruhákat — fehérneműt, felső öltönyt, kabátot, kalapot, harisnyát, cipőt — és juttatják el azután szegény családoknak, szegény iskolás gyermekeknek. A munkát az egyesület munkanélküli tagjai — férfiak és nők — végzik, akik így a jótékony szolgálatában megkeresik kis kenyereiket.

November hónapban itt gyártottak száz darab Mikulást, amelyet az egyesület a Kunz-telepi napközi gyermekotthon javára darabonként husz leier el is adott.

Dehogy. Krumplics, zöldség, főzelék, füstölt húss, hurkanemű, zsír, tüzelőfa van benne nagy mennyiségben, amelyet az egyesület a püspök biztató jóváhagyásával és az egyes plébánosok szíves segédkezésével a Bánság falvaiban gyűjtött azért, hogy azt kiössza munkanélküli tagjai és egyéb szegények között. Olyan ez az egyesület, mint az irgalmas szamaritanus, amikor segíteni kell valakinek, nem kéri előbb a nemzetiségét és a felekezetiét.

Nagy és nemes akciója a Katolikus Munkásegyletnek a Kunz-telepi napközi gyermekotthon.

Hatalmas épület ez, amely azért várta befejezésére, mert semmiből létesült. A tavaszra azonban meglesz. Játzó és tartózkodási terem lesznek benne,

ebédők, alvószobák, fürdők, előadó terem. Napközben a Kunz-telep és a szomszédos Munkástelep gyermekei lesznek ott, kapnak ellátást, gondozást és főleg jó nevelést. Este a felnőttek gyülekeznek majd ott, hallgatnak népszerű ismeretterjesztő előadásokat és szórakoztató szindarabot, éneket, zenét. Vasárnap pedig együtt lesznek ott a gyermekek és a felnőttek és istentiszteletet hallgatnak.

Nagyjelentőségű akciója az egyesületnek a segélyezésen kívül a munkaközvetítés is.

Az egyesület havonta százötven-kétszáz keresetnélküli tagjának szerez munkát. A munkaközvetítés megkezdése óta több ezer egyesületi tag jutott így kenyérhez.

Ezenkívül ad az egyesület tagjainak ingyenes orvost, jogi védelmet, tanácsot. Az egyesület fennállása óta segélyek címen készpénzben és élelmiszerben, valamint tüzelőben két millió leier értéket osztott ki. A mostani téli segélyezés értéke sem marad az egy millió leien alól.

Az egyesület két nagyterme a köztük levő fából való válaszfal szétlötölés által egy teremmé nagyítható. Egyszerre százharminc férnek bele. A terem felső végében színpad van. Minden csütörtökön este itt népszerű előadást tartanak. Egyik héten magyarul, a másikon németül. Az előadás után műsor következik, zene, ének, szavaltat, színjáték, tréfa. Olykor nagy háromfelvonásos darabok is bemutatásra kerülnek. Az egyesületnek van saját műkedvelői csoportja, saját zenekara és saját dalárdája. Az előadások látogatása díjtalan.

És végül nézzünk be még egy másik kis helyiségbe. Ott készül a munkásegylet két lapja, az egyik magyar, a másik német nyelven.

Bátran, szókimondóan a munkások érdekeiért száll síkra ez a két hetilap.

Harcol a javukért, védi őket, a kenyerük biztosítása érdekében dolgozik.

A látogatásnak vége van. Kilépünk az utcára. Mért nézel vissza kedves olvasóm? Ugye azért, mert visszamegy a Katolikus Munkásegyletbe máskor is, hogy tanuja légy az ott folyó önzetlen munkának?

k. e.

Téli kabátok
erős hölgyek részére
nagy választékban

Olcsó karácsonyi árak

Női divatkabát, angoraszövet 1100 leier

Bunda szőrmegallér

Női posztókabát, fekete 2000 leier

Bunda sál-gallér

Női szövet-angoraruháknak nagy választék

JASZENSZKY
Temesvár-Gyárváros, Kossuth-tér

Idill a Missisipi tájékán

Harold Flack:

I.
Tellur Jim nem tartozott a félnék emberek közé. A Rule család háza felé tartott határozott szilárd léptekkel, bár kettős veszélynek volt ott kitéve. Rule az egész vidéken a legerősebb ember hírében állott, leánya, Jane, pedig nem kevésbé volt veszélyes minden fiatalemberre nézve, ki házassági szándékkal mert közeledni feléjük.

Nem volt titok, hogy Jane eddig minden férfira megvetéssel tekintett, de Jim rájött, hogy szerelmes és ekkor elhatározta, hogy megkéri a kezét, bár még eddig Janetől semmi bátorítást nem kapott és Jane époly közönnyel kezelte őt is, mint minden más férfit.

Jane éppen a kezét mosta a konyhában, midőn Jim halk kopogás után belépett. A lány a konyha közepére ment, csipőre tette a kezét és kérdő tekintetet vetett Jimre. A szemei égtek és szép arcán vörös folt volt látható. Nyilván felizgatta őt valami. Rule félresandított és közönyös vállvonogatással fogadta a belépőt. A hangulat igen feszült volt, de Jim elszántan viselkedett.

— Adj ide még egy kis kenőcsöt! — mondta Rule a leányának — a teremtését, jól megsértettem a kezemet. Az a fickó igen kemény legény volt.

Leánya elé tartotta vérző kezét és Jane vastagon bekente a kenőccsel, miközben morogván Jimre pillantott.

— Akármelyik fickó jön ide, hogy Jane kezét megkérje, éppúgy ellátom a baját, mint ezt elláttam. Verekedéshez értek egy kicsit.

Jim ebben egy csöppet sem kételkedett. Hiszen az egész vidék tudta, hogy Rule szeret verekedni és hogy 54 éve dacára még a legerősebb fiatalember.

— Apus ugyancsak kékre verte Dart szemét. Észrevette, hogy Dart a kezemet akarja megfogni és mielőtt én kidobhattam volna, apus már rámért hetet vagy nyolcat. Nem is tudom, hogy jutott eszébe, hogy férjhez akarok menni.

— Talán nem is jutott eszébe, — jegyezte meg Jim — hanem egyszerűen feleségül akarta magát venni. Hiszen ezt más is akarná, aki csak egyszer is látta magát.

— Ne akarja ön is, — szólt most Rule — szeretném már egyszer nyugton elfogyasztani a szalonámát.

Jane lebecsülő pillantást vetett Jimre. Megnézte tetőtől-talpig. Széles vállát, karcsu csipőjét és szépen befűzött csizmáját. Aztán vállat vont. Mozdulatát így lehetett értelmezni: „Elég csinos legény vagy, de belső értéked nincs”.

— Ne féljen, magával nem fog apus verekedni, — mondta kicsinylő hangon.

Jimnek nem tézsett a beszéd, de az ezüstcsengési hangot szívesen hallgatta. Egy darabig gondolkodott, hogy mitévő legyen, aztán megfordult.

— Azt hiszem, jobb lesz, ha elmegyek, ugy sincs semmi különös mondanivalóm.

— Semmi? — kérdezte gunyolódva Jane.

II.

Jim egy régi kőfal mellett leselkedett az ösvényre. Ez a hely egy félmérföldnyire feküdt minden lakóhelytől. Minden oldalról erdő vette körül, ugyhogy keresve sem lehetett volna büntettek elkövetésére alkalmasabb helyet találni.

Ridikulók
Pénztárcák
Neceszerek
Kofferek

a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig rendkívüli választékban.

FEUER bőrárukészítő
I., Mercy-utca 8

Már több mint egy hete leselkedett itt mindennap, munkája bevégezése után.

Tudta, hogy Janenek erre kell jönnie, ha a faluba akar menni. Kitaratás kell csak tehát.

Egy délután csakugyan jött is Jane. Arca színe rózsás volt, mint a nap áldozóban. Piros kendő volt rajta és szemei ragyogó tűzben égtek. Mosolygott, de nem úgy, ahogy Jim látta már mosolyogni. Mosolyában nem volt semmi guny.

Mikor Jim megpillantotta, Jane éppen az ut közepére ment át. A leány lihegve, kérdő tekintettel mustrálta Jimet.

— Mi ez? Talán bujdosít játszunk, a kőfal mögé bujva?

— Ó nem, — felelte Jim — végiggondoltam a dolgot és valamire elszántam magamat és ha egyszer elszánom magamat, azt keresztül is viszem.

— Ne mondja, — felelte gunyolódva Jane.

— Nem tudtam, hogy el tudja magát szánni valamire.

— Elhatároztam, hogy feleségül veszem magát.

Az önértelmes Jane csodálkozva fölkiáltott. Nem volt hozzászokva ahhoz, hogy ily módon kérjék meg a kezét. Nem tudta, hogy nevesen-e vagy bosszankodjék.

— No, abból ugyan nem lesz semmi.

— Dehogy nem, — felelte Jim. — Nem akarom megsérteni, de a maga esete szakasztott olyan, mint az én Flip kutyámé. Ha Flip nem akar megtenni valamit, kényszerítem rá.

Istenhez dobott szívvvel

A téli alkony ezüst serlegében
Rád köszöntöm ma is — mint mindig —
fekete szőlők véreből csorran,
bánatom fanyar, feldöntött borát.

Faladra most rózsaszín szavakat írok:
bársony szeméid fekete éjjeléről,
melyben elvesztette életem magát,
mint téli erdő halott ágait...

Mert Téged isznak álmatlan éjjek
ki keresztül mentél jeltelen rajtam;
némán, mint sárgavirágos siron
a temetői ciprusok árnya.

Ily hangon biztosan még senki sem mert Janevel beszélni. Szeme szikrázott, keze ökölbe szorult.

— Mint a maga kutyájáé? Bár nálam volna apus puskája!

— Nézze, ha akar, eljöhök békésen a faluba és a feleségesem lehet. De ha nem akar, akkor elviszem erővel és ott tartom, amíg bele nem egyezik. Nem akarom bántani, de azt hiszem, egymáshoz illök vagyunk.

Gyorsabban, mint a villám, a leány ráugrott Jimre és öklével hatalmas üstét mért Jim szájára. Ajka majd szétrepedt.

— Egészen az apjára ütött, — mondta Jim vigyorogva.

A legközelebbi három perc is ugyancsak izgalmas volt. Két erős ököl össze-vissza verte Jim arcát, egy foga megingott, szeme megkékült. Jim nem reagált az ütésekre, szépen megvárta, míg a leány kitombolja magát és elfárad, aztán egyszerűen a vállára vette Janet, mint a bárányokat szokták és hazafelé indult vele.

Csinos faházikóját ez alkalomra már eleve különös gonddal kitisztította és a konyhát és kisuroltatta. Büszkén tette le foglyát a konyhába.

Jane halvány volt, de óriási izalmából lassanként mégis magához tért.

III.

Meg van örülve? — kérdezte Jane.
— Aki magát el akarja venni, az egyáltalán nem örült, ellenkezőleg, az örült, aki

nem akarná elvenni.

— No jó, ha apus végzett magával, megmaradt csontjai elmehetnek majd ezer évre a börtönbe.

— Apus nem bír velem, legfeljebb, ha puskájával is nekem támad, — felelte Jim szeliden — azután azt se hiszem, hogy az embert bezárják azért, mert egy lányt feleségül akar venni.

— De maga elrabolt engem.

— Igaz, igaz, — mondta Jim — tisztán látom a helyzetet, de mindenáron akartam magát és láttam, hogy udvariassággal nem érhetek célt.

Tovább nem beszélhetett, mert egy vasfazék repült el a feje mellett és nagy zajjal a falhoz csapódott. Jim kikerülte a dobást és kiment az udvarra. Kutyája, Flip követte gazdáját, aki odakint leült egy fatöncré és gondolkodni kezdett. Egészen másra számított. Azt hitte, hogy Jane vagy agyonírja magát, vagy pedig belenyugszik a házasságba. Ha könnyeket látott volna, akkor bocsánatkérés mellett bizonyára szabadonbocsátja Janet, hiszen csak azért rabolta el a leányt, mert tisztába akart jönni érzelmeivel és más módot nem talált a megoldásra.

Egészen leverten töprengni kezdett. Kutyája körülötte keringett. Talán mégsem a helyes utat választotta. Hiszen voltaképp szerette a leányt. Már-már elhatározta, hogy más utat próbál. Mindenáron ki kell békülnie.

Visszaindult a ház felé. Janet az ajtó küszöbén találta, kezében puskával.

Unqvári Miklós:

Hallgasd most a hó puha muzsikáját,
vágym dermedt madarai ezek;
kik porusalm hymnusát hordják:
jégvirágos szived csukott ablakára.

Rólad muzsikálnak vérben álmodott
halk és szomoru, furcsa zenékkal;
míg vissza dobom Istenhez szívmem:
a gyémánt hideg csillagok felé.

— Két éles töltényt tettem bele, — kiáltotta Jimnek.

— Jane, — felelte Jim szeliden — nem így gondoltam. Ha akar, hazamehet.

— Csakugyan? Szép! — szólt Jane és fejét dacosan hátravetette.

— Igen, nem akarom akarata ellenére itt tartani.

A leány oda sem figyelt Jim szavára. Szemével a kutyát kereste s mikor meglátta, füttentett neki. A kutya füttyszóra beosont a házba.

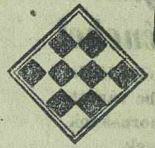
— Ne bántsa a kutyámat.

— Vissza innen, — kiáltotta Jane és Jim felé irányította puskáját. — Ugy látszik, a kutyának sincs több esze, mint a gazdájának. — Ezzel becsapta az ajtót.

— Az istenért, ne bántsa a kutyámat! — kiáltott utána Jim. Azután egy darabig izgatottan várt, nem hallja-e a szerencsétlen kutya vonítását. Majd lehangoltan visszatért az udvarra és egy fatörzsre ült. Vajjon mire határozta el magát Jane? Nem tudta kitalálni. Miután szabadon engedte, nem merete hinni, hogy önként is ottmarad, azonkívül az apja is jöhet minden percben és akkor lesz haddelhadd.

IV.

Az éj hideg volt. Jim fázott és igen szerencsétlennek érezte magát. Azt hitte, hogy a szeretett leányt elvesztette és azt sem tudta, mi történt kutyájával — egyedüli barátjával.

Gütermann
varró-
gomblyakse

A varrósejlem előnye, hogy egyenlőértékű a nyerselyemmel.

A varrósejlem tisztaság selyemből készült.
A varrósejlem színtartó.
A varrósejlem ellentét az időnek.
A varrósejlem fényes természetesen mint 60 szímben készült.
A varrósejlem olcsó.
A varrósejlem puha, elasztikus.
A varrósejlem varrásnál alkalmasabb a ruhadarhoz.
A varrósejlem felhasználásánál szemek nem szaknak el.

A gyapju vagy selymeszöveteknél a varrás csak akkor kapja meg a szint, ha gépselymet alkalmazunk. Figyeljen jól tehát, hogy ruhájára lesz megvarrva. Ne takarékoskodjon a varrásnál.

A varrósejlemnek nincs párja.

Naszáljon tehát Gütermann varrósejleket az a legjobb

Gütermann & Co. S. Română, București

Hátralopódzott a szinbe és ott töltötte éjszakát.

Ismét elszánta magát valamire és a felé közeledett. Az ajtó küszöbén Janet kipirulva a konyhai munkától.

— Most mi lesz? — kérdezte Jane csókoló hangon.

— Jane, amikor akar, hazamehet. — De én nem akarok hazamenni, mert te a leány.

— Micsoda? — kérdezte meglepetten. A kutyáját megpillantotta az egyik ban, jóízűen rágott valamit.

— Igenis, nem megyek haza, ez a jobban tetszik nekem, mint a miénk. — De nem maradhat itt Jane!

— Dehogynem! Itt vagyok és itt dok. Maga hozott ide. Maga elmehet.

Jim nagyot sóhajtott és valami nyfelét hallatott, aztán halkán így szólt: — Hát adja ide akkor a puskámat kutyámat. Sajnos, nem segíthetek a b Amit főztem, meg kell ennem.

— Minek magának a puska? A kuty megszerettem és nem adom oda. Más danivalója nincs? Megyek, mert kihül a gelim.

Ezzel be akarta zárni az ajtót, de hirtelmén kitért és arckifejezése megváltozott. — Adj isten, apus! — kiáltott fölé. Csak nem haragszik?

Jim ordítást hallott a hátamögött megborzadt, mikor hátratekintett.

— Hej! Hol van az én tegnapi reggeli a tegnapi vacsorám? — lármázott Rule Micsoda? Hogy merted a lányomat ide vinni? Megállj, majd megtanítalak.

Jane homlokán három sötét ránc je meg és keményen rámeresztette tekintetét az apjára. Jim erre nekibátorodott. Megdult, hogy bemenjen saját lakásába. Vmenésközben Rule fegyveréhez ért. Minhárman összemérték tekintetüket.

— Miért jöttél ide? — kérdezte Rule lányától.

— Jim a vállára vett és így hozott

Képeskönyv, meséskönyv

és ezerféle praktikus

karácsonyi ajándék

a legnagyobb választékban, legolcsóbb árban

Galambosnál

kapható.

nem volt beleszólásom.
 A ördögbe! — ordította Rule és pusztán ölemelte. — Ezért, azt hiszem, hívom a fickót.
 A kutyát, nem jót sejtve, szintén beleavatkozni a dologba. Láttam, az azazdája veszélyben van. Vad ugatást hallottam az ajtón.
 Néézett és anélkül, hogy a fegyvert látta volna, föl akarta rugni, a ruhában Jane kivédte, aki dühösen az ajtó felé lépett.
 — Merje megrugni ezt a kutyát! — mondta és a puskát kirántotta apja kezéből. — Add ide azt az izét! Úljön le. — megparancsolta. Nagyon nyelt. Jane hátraugrott egy székbe nyomta.

— Hát nem rabolt el téged? — kérdezte Rule.
 — Nem mondtam már, hogy igenis elrabolt, mert ő volt az egyedüli férfi, akinek volt annyi esze, hogy ezt megtegye. De mondhatom, nagyon kíméletesen bánt velem.
 Jim e szavakra újra éledt, új erőt és háttorságot érzett magában, érezte, hogy itt az idő, most vagy soha.
 — Add ide a reggelimet! — kiáltott rá harsány hangon Janere. — Reggeli után bemegyünk a faluba és összeházasodunk.
 Rule bámészkodva tekintett leányára. Ez pedig szelid hangon, mosolyogva így szólt:
 — Nem bánom, Jim, hisz te vagy az ur a házban.

Tanulságos mese nagyoknak és kicsinyeknek a Hitleréről

Hitleréről lesz szó, a diktátorról, akit most minden forr, kavargó, nagy jámbor, fekete kandur kis hírnök híre, aki az aktualitás szelétől ezt a nevet nyerte. Ugyanis a kutyának is van történetük. Mint, a legkisebb élőlénynek is más és más szerepe, kinek jobb, kinek rosszabb van ezen a furcsa sártéken. Az ember mellett élni, elhagyni a szabad teret és házi állattá idomulni, az emberre szorulni és tőlük várni a végső kérés értékű állati végzet.

Az igazságot különben így tételezjen bizonyára átlátják a macskák, amelyeknek mostanában valóban megy a dolguk. Hiába vállalták a felelősséget az emberek lakhelyeinek most zárva előtűnt legtöbb ajtó, a macskák melegező férő helyet, nem számukra ritka kocsonc sem ebek, kistenyverte hidegben. Pusztulnak a legyek, tömegesen hullanak az igazdátlanok ily csikorgó hideg macska legyen a talpán, aki hősiességgel ezeket a keserves hónapok

őrizte közönyét és egészséges magánosságát az emberiséggel szemben. Jöttek, ettek, mentek ezek a kóbor népek, eszükben sem volt ismerkedni, kapcsolatokat kimélyíteni, valamelyes barátságot megalapozni a ház lakóival. Körülbelül ugyanebben az időben még a nyár folyamán jelent meg az udvarban a kóbor is, — egy akkoriban még kínosan ösztövére és névtelen fekete kandur.

Jött, körülnézett és azonnal élénken tevékenykedni kezdett. Kiszemelt bizonyos ablakokat és pontosan meghatározott időben dallamos nyávogásait hallatta azok felé. Csakhamar jó falatok hullottak felé az ablakokból, még a második emeleti konyhákból is akadtak protektorai. Miután a Fekete, — mert most már így hívták — sikeresen végrehajtotta nagyjában a beszevezés munkáját, a ház belső hierarchiáját sem

lidak legyenek bennük, amelyekben ők élnek. A fekete szóval azt hitte, hogy a vendéglő az övé és ennek az igazolásul úgy is tett, mint ahogy az egy tulajdonoshoz illik. Megjelent szeretreméltó könnyedséggel és otthonosan lépkedett végig az összes termeken. Meg kell jegyeznünk, hogy ekkor már Feketénk burzsuj külseje volt, jóllakottságtól kismúlt bundájú, öntudatos és reprezentatív. Már pedig a rendezett viszonyokra valló külső még az állatok részére is előny.

— Milyen szép nagy kandur, — mondogatták a vendégek. Szakasztott olyan bájosza van, mint Hitlernek, — mondogatta az egyik. Mindenki úgy találta, hogy a hasonlat talál és a Feketének ettől a perctől fogva már neve volt. És azóta az egész házban csak Hitlernek hívják a fekete kandurt.

Armenyi Baneth Tibi

Valami a holdról...

Az este holdfogyatkozás volt, muszlin-árnyék hullott a Holdra. A Nap, — az ég nagy karmestere az ezüst-sárga cintányérnak pianisszimót dirigált... A járó-kelő mind megállt s merev nyakkal bámult az égre, a csillaggal szórt Messziségre...

A Holdnak ez nem jól esett, hogy őt az Arnyék betakarta... A Holdnak ez fájt... Nem akarta... Hísz mása allig van neki, mint az a kis Fény, ami ráhull... Hísz másképp kiégett... sötét!...

nyagolta el. Melegen sündörödött hozzá, valahányszor meglátta a vicénét, a házfelügyelőket viszont minden alkalommal mély reverenciával üdvözölte. Annyi szeretetreméltó diplomáciával intézte mindezeket a figyelmességeket a kis kóbor állat, hogy embernek is becsületére válhatott volna. Igen, a Fekete valóságosan emberivé magasodott nagyvonalu stréberségével, törtetésének szubtilisan aljas árnyalataival.

Azután eljött a nagy nap, midőn megnyitották „az ő házában” — a Vegetáriát. Egy vendéglőt az ő házában. Mert ha egy ilyen kis állat gondolkozni tud, — már pedig azt láthatjuk, hogy nagyon is tud, — csak is az lehet a véleménye, hogy az egész Horgony-ház az ő kedvéért épült. Mint ahogy a patkányok biztosan azt hiszik, hogy házaikat csak azért építenek, hogy pince-

Hogy megértem az esetét...
 — Hol a Hitler? — érdeklődnek most már gyakran utána. Mert nevezetesség, személyiség lett a hajdani sovány kandur. A Hitler a pincében van... A Hitler a padláson van... hangzik serényen a válasz. Az izmos fekete macska most már közérdeklődés tárgya. Pozíciója van, neve van, jó sorsa van, — mit akartok még többet?

És mi a tanulság mégis az egészből? Miért mondtuk el ezt a macskatörténetet? Mert olyan nagyon emberi, mint ha csak emberrel történt volna. Mi a sikerült élet titka valójában? Szívós stréberség, élelmesség és hogy a jó csillagokban legyen megírva a végzetünk. Az élet nem tehetség, szépség, vagy nagyság versenye, hanem örökös kockajáték. Hogy kinek mit vet ki a vakvégzet. Aki jól járt, az jól járt, aki rosszul járt, az rosszul járt. Ezen a tényen

nincs egy fikarcnyi bölcselkednivaló sem.
 A fekete kandurnak annyival több az ereje konok pályatársainál, amennyivel emberibben tudott tolatodni és könyökölni. Egy kis enyhe aljassági plusz az egész. És valljuk meg egy kis szerencsé is. Mert hisz abban megint egy ember és állat, hogy egyiknek szerencséje van, a másiknak meg nincsen. Senki sem vonhatja kétségbe például, hogy a jó sors kegyeli ezt a nyári kóbor kandurt, aki most boldog jóllakottan meregeti a chát szemeit a renyhe kandalló mellett, mialatt sok állattársra és szenvedő sorsban állattá üzött emberek is kihülnek és jéggé dermednek kiűn a végtelen téli éjben.

Lumophon

RADIO ELECTRON
 TIMISOARA-PT-SF-GHORGHE
 TELEFON: 22-29

A steierdorfi télisport
 Az újságok az ország minden részéből hídeget jelentenek. Előkerülhetnek tehát a korszolják, a sí-élecek és megkezdődhetik a téli sportszezon. A téli sportok egészséges hatásáról bizonyára mindenki hallott már. A csipős hideg és tiszta levegőben való sportolás üdítőleg hat a szervezetre és néhány órai erőteljes testmozgás sokszor súlyos betegséget hárít el. Különösen a síelés az a sport, amely fiatalnak-öregnek egyaránt nagy örömet okoz. Fel tehát a krassói hegyekbe, ahol pompás alkalom várja a sportolókat. A steierdorfi hegyek lakás oldalain máris vidám sportélet van kialakulóban. A téli sportok fokozott gyakorlására megalakult Belu Miklós dr. aninai kórházi főorvos elnökléte és ifjabb Ollinger János alelnökléte alatt a sí-klub, amely nagyszerű sí-turák megrendezését vette programjába. Gondoskodtak ugróáncról is, azonkívül új rödlipályát is készítettek. A téli sportolásra berendezett Ollinger-féle üdülőtelep kényelmes és olcsó elszállásolást biztosít a sportvendégeknek. A vasúti közlekedés is előnyös és azok a sportolók, akik a hét végét Steierdorfon töltik, nem veszítetik el munkaidejüket, mert idejében visszatérhetnek a városba.

Ingyen fényképet kap ha most előfizet a Déli Hírlapra!

A világirodalom legjobb és legújabb remekművei

André Maurois:

VII. Edward és kora

Ez a regény arról az emberről szól, aki talán legnagyobb hatással volt a háború előtti idők alakulására és arról a korról, amelyre ma úgy nézünk vissza, mint egy hirtelen semmivé omlott, talán soha vissza nem térő aranykorra. A walesi herceg úgy él az emberek képzeletében, mint a tökéletes világi, s az angol király, mint a reprezentációs tehetőség mintaképe. Maurois könyvéből megtudjuk, hogy VII. Edward jóval több volt ennél. Nyers őszinteségével és királyi hallgatni tudásával, faragatlan ösztönösségével és finom diplomáciai érzékével, szenvedélyességével és hidegségével, nagyvonalúságával és kicsinyességével a háború előtti kor legnagyobb politikai kártyavetője volt s jórészt ő

kovácsolta össze azt az államszövetséget, mellyel a világháború kitörésekor a központi hatalmak szembenálltak. Maurois roppant adatgazdagsággal és dus színezéssel állítja elének a századforduló korát, a „békeéveket”, de a színes, vidám felszín alatt feltárja a nagy, tátongó sebeket is, s azokat a titkos erőket, melyek végzettszerűen készítették elő e kor halálát s a véres temetést: a világháborút.

A hatalmas kötet pazar kiállításban díszes vászonkötésben, hófehér luxuspapíron, 360 oldalon méltó folytatása az Athenaeum remek könyvsorozatának. Ára 144 lei. Minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-sorozatokat jegyzékét.

Childers:

A rejtélyes könyv

A különböző hatalmak kémszervezetei életre-halálra szóló házjárt indítanak a fontos könyv birtokáért s ebben a titkos földalatti harcban semmilyen eszköztől sem riadnak vissza. A rendkívül izgalmas regény minden lapja új, meglepő helyzet elé állítja az olvasót, alig ismerünk az újabb detektív- és kalandorirodalomban olyan munkát, mely igazságában és ugyanakkor irodalmi értékében Childers könyvéhez volna fogható. A rejtélyes könyv az Athenaeum kalandorregény-sorozatában jelent meg. 28 lei minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

* **Ija Ehrenburg: Lasik Roitschwantz.** Lasik Roitschwantz mozgalmas élete egy kis orosz falusi szabóműhelyből indul ki, végigvonul Európán és Palesztinában Rachel sirtójánál ér véget. A csodálatos kis zsidó története nem csupán regény, hanem az egész mai Európa, világnézetek roppant összevisszasága, oly csodálatos művészettel megírva, amely a könyvet a remekművek sorába emeli. Lasik Roitschwantz épen úgy halhatatlan alakja lesz a világirodalom regényhőseinek, mint Raszkolnyikov, Don Quijote, vagy Svejk. A 340 oldalas nagy regény (Kosmos kiadás) egész vászonkötésben 99.— lei mindenütt, vagy a Lepage könyvkereskedésben Cluj-Kolozsvár.

Fannie Hurst:

Asszony a vonaton

Szelid, félszeg, élettől idegen kispolgári lány az, akinek vonata elindul ennek a megragadóan szép regénynek kanyargó sínein. Lassu, döcögő vonat az övé, amely a mindennap kicsinyességei, a gondterhes élet szürke tájai közt halad vigasztalanul. A lányból úgy lesz asszony, hogy szinte észre sem veszi életének változását, szerelmetlen hűségével, szenvedélytelen odaadással tölti be a feleség és az anya tisztjét. A könyv díszes vászonkötésben 60 lei minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál. Kérje a 24 köteles remek sorozat teljes jegyzékét.

Niamessnyé Manasz Margit:

A murányi gyerekek

A murányi gyerekek hárman voltak: Margit, Gizi és Gyula. Egy kicsit valamenynyien pajkosak voltak. Gizi volt a leghuncutabb a három közül. Margit is derűs volt, de szeretett anyáskodni a két másik fölött. Gyula jó pajtás volt és fiúnak is gavallér, mert sohasem mondott ellent a két lánynak, akik azt tehettek vele, amit akartak. Hárman pompásan kiegészítették egymást a játéknál, a csintalanságban, a hancurozásban. A három murányi gyerekkel sok kedves eset esett meg.

Ezeknek a murányi gyerekeknek viselt dolgairól egy egész könyv szól. Mesekönyv.

Niamessnyé Manasz Margit, amikor unokáinak a murányi gyerekekről mesél, tulajdonképpen saját és testvéreinek gyerekkorát meséli el. Az a sok apró történet, vidám és nevetős, helyenkint mélabus és érzelmés, mind valóság volt egykor, mind megtörtént egykor és ma meséként hangzik a nagymama ajkáról. Ez a sok mese azonban kedves olvasmány sok-sok mai gyermeknek, aki nemcsak szórakozást, hanem oktatást, tanulságot is talál ebben a könyvben.

* **Az elsikkadt hegyibeszéd.** Simándy Pál nagy port felvert könyve izgatón érdekes és aktuális. Tartalmából kiemeljük: Európa erkölcsi válsága. Korunk szocializmusa. Szociális kereszténység. Az új ember etikája. Az időtlen törvény. Zseni, szent és nyárspolgár. Új társadalmi morál. A népek testvérisége, stb., stb. A rendkívül érdekes könyv ára 90.— lei mindenütt, vagy a Lepage könyvkereskedésben Cluj-Kolozsvár.

* **Tisztítóüz.** A legfrissebb manák izzó atmoszférája, egy felfordult megbolygatott világ zaklatott és irányított emberei: Valaki öl, de nem tudja miért, valaki meghal és nem tudja miért. Vicki Baum új nagyszerű regénye a „Tisztítóüz” az Athenaeum vászonkötésű sorozatának 25-ik kötete 320 oldal fehér papír, 60.— lei, minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat jegyzékét.

Játékarut legolcsóbban vásárol a
GRAND BAZÁRBAN, Gyárvaros, Fő-utca 24. szám

EGY KULTŰRMÉRNÖK...

Alóltört M.... kultúrmezőnök tudatom Önökkel, hogy feleségem súlyos reumában szenvedett, amely belegséggel 6 hónapig az ágyhoz volt láncolva. Kigyógyítására minden gyógyszert megpróbáltunk, de minden hiába valónak bizonyult. Végül 3 üveg URODONAL elfogyasztása után fájdalmai megszűntek és újra végezhettem a háztartási teendőket.

Az ötödik üveg után teljesen felgyógyult. Három év óta egyetlen reumás bántalma sem tért vissza, de ha ezután bármilyen visszaesés mutatkozna, 2-3 kávéskanál URODONAL azonnal megszünteti a fájdalmakat.

Fogadják legmesszebbem elismerésemel gyógyszerük jótékony hatásáért, amely visszaadta feleségem egészségét.

Teljes tisztelttel!

M.... kultúrmezőnök, RIBEAUVILLE, H. K.

A húgysavmérgezés, amely leginkább a nőknél fordul elő, csak olyan szerrel lehet gyógyítani, amely képes feloldani a húgysavlerakódás kristályait és azokat gyorsan és biztosan ki is tudja hajtani. Egyetlen gyógyszer sem tudja ezt a feladatot úgy végrehajtani, mint az URODONAL, amely semminemű hajtó természetű ásványi sót nem tartalmaz és nem fárasztja a szervezetet.

Az egész világon több mint százezer orvos írja elő ezt a szeret, amely a reumások ezreit gyógyítja ki, akik megmentőjüket ismerik el benne. Az URODONAL megbízható, tudományos készítmény, mindennütt van hatása még ott is, ahol a többi gyógyszernek folmondják a szolgálatot.

Kapható gyógyszerfarokban és drogériákban.

Thomas Mann:

Jákob

Jákob, a bibliai ősatya, az ótenta mentumnak és rejtélyes és bonyolult alakja áll Thomas Mann új remekművének középpontjában. A ravasz letember, aki egy tál lencsért vásárol meg az elsőszülöttség jogát és furtgos csellel csalja ki atyja áldását, a teletreméltó pátriárka, aki tizenkét nap ad életet és legendás gazdagságot tesz szert, az álomlátó költő, az égitörzsa álmának álmodója, egyesül ebben a csodálatos figurában. Thomas Mann azonban nem csupán Jákob alakját életének groteszk és magasztos eseményekben gazdag történetét tárja elé páratlan írói erővel. Körülötte egy világot varázsol föl, egy ismerős mégis ismeretlen, a miénkhez hasonló világ: Kelet rejtélyes és döbbenetes világ. Olyan világ ez, amelyben más az érték az időnek, más a szemlélete a térnek más a jelentése magának az embernek is. Ma és tegnap, itt és ott, én és könnyebben cserélődnek föl ebben szívdarványosan csillogó, bizonytalan moszférában, mint a miénkben — Thomas Mann varázslatos írói nagysága éppen az, hogy a tegnapot más a távlat közelé s az elmúlt életet a életünkbe tudja tenni. Igazi remek ez a regény: nagy tanulság és ritka mély. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs: Lepagenál Kolozsvár.

* **Az ember tragédiája.** Madách Imre hatalmas műve az Athenaeum kiadásában propaganda olcsó áron, de olyan kiállításban került a karácsonyi könyvpiacra, amely a könyvkiadások örök díszé és büszkeségé maradt. Zichy Mihály gyönyörű rajzait Babits Mihály előszavával, remek luxus papíron, választékos nyomdai technikával, díszes vászonkötésben, nagy alakban és vastag kötetben 90.— lei ez a pompás könyv minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje az Athenaeum kiadások teljes jegyzékét.

Weismayr utódai

Czapp és Lidolt K.

Célszerű karácsonyi ajándékok, u. m.: kalapok, ingek, pyjamák, nyakkendők, keztyűk, téliharuk, zoknik, zsebkendők, legszolidabb, olcsó árakon.

* **Karinthy új karrikatúrái:** Még mindig így írunk ti. Ragyogó szellemességgel, mélyen járó és csillogó humorral kirajzolt torzképek a magyar és világirodalom összes vezéralakjairól: Herczeg, Molnár, Móricz, Kosztolányi, Szomory, Földi, Lakatos, Hunyadi Sándor, Mécs László stb., stb., Shaw, Wells, Sinclair Lewis, Pirandello, Galsworthy, O'Neil, Wallace stb. A szatira klaszikus könyve, fűzve 60.— lei, vászonkötésben 90.— lei mindenütt, vagy a Lepage könyvkereskedésben Cluj-Kolozsvár. Kérje az új Nyugat könyvek jegyzékét.

FIZESSEN ELŐ

A DÉLI HIRLAP

Fóthy Ernő:

NACKO

...ssék azt hinni, hogy a cimben
...ja van. És, hogy gyermekkorunk
...s átészteréről, színes mesekönyv
...l lesz szó, mivel hát éppen kará-
...lé járunk amugyis az időben.
...Valami egészen másról szándék-
...szólni ezek a sorok.

...ában, a szovjetunió egyik köz-
...ában, ahonnan még nemrégiben
...ó hírek eredtek utnak éhségről,
...ikat árnyékba rakó nyomorról,
...sról, különös dologra jött rá a
...ató és rettenetes G. P. U. Kide-
...y az ukrainai kommunista párt-
... csak állam az államban, furcsa
...lakulatok jöttek létre. Csoport-
...ervezetek képződtek, amelyek
...sük tengelyévé a nemzeti gon-
...ették. A nacionalizmust. Az volt
...i, hogy végül is elszakadnak
...tól, megalakítják az önálló uk-
...ársaságot. Ezzel nem akarták
...tetni a kommunista gazdasági
...elési rendszert, csak épp a nem-
...get is ki akarták domborítani.
...n: kommunizmust akartak, de
...rmáltan... nemzeti alapon.
...komunizmust.

...P. U. persze rájött a különös
...adásra és e pillanatban az ukrán
...és mozgalom nyolcvan vezére
...ménytelen transzportban Szibé-
...A vád és a bűn sablonos: árulás,
...és hazadalom. A büntetés is az. Szám-

...ujabb terminus technikussal
...rtunk meg. Most már tudjuk,
...esmi is van. Nacionalkommuniz-
...gy, ahogy Oroszországban lerő-
...használják: NACKO. A komin-
...olchosz és politbüro mellett egé-
...fest. NACKO.

...állásra jön az embernek, hogy
...gjon és legyintsen.
...ndság. Fából vaskarika.
...m lehet. Amióta a németek fel-
...a fa fémimpregnálását, amióta
...lehet fából vaskarikát csinálni,
...ge a csodálkozásnak és a főlé-
...ztusnak. Azóta nincs lehetetlen.
...en politikai téren nincs.

...n az is megtörtént, hogy bizo-
...tler Adolf összeforrasztotta a
...zmust a szocializmussal és e két
...al homlokegyenest ellentétben
...eri törekedés egyesülése, vagy
...se oly elementáris erejű lendü-
...dményezett, hogy annak hullá-
...röccsentek számos európai or-
...áron.

...onnak Chelsea nevű városrésze-
...arég avatták fel Sir Oswald Mos-
...si az angol Barna Házat. Lettor-
...Perkonkroust a horogkereszt,
...knél szabadságharcosoknak ne-
...nácikat, Finnországban lappo-
...om van, Dániában, Hollandiában
...intáju szervezkedések történ-
...véd nemzeti szocialisták már a
...oi választáson is megpróbálkoz-
...tugáliában pedig a kékingesek
...nek hatalomra jutni. Ausztriáról
...ndunk és talán nem is fontos, de
...országban is életjelt ad olykor
...l egy szervezkedés, amelynek
...nyilaskereszt a jelvénye.

...nár azután sokkal egyszerűbb és
...bb ez a Nacko-dolog. Kis fantá-
...szinte természetes, hogy meg-
...t. Szükségképpen kellett jönnie.
...t már neveltségessé feszül a mos-
...tete cáltalanság tragikum, mert

TUNGSRAM

*rádiócsövekre nagy karácsonyi engedményt
adnak a temesvári viszonteladók, ha
elhasznált csöveit beszolgáltatja*

a sötét kődben szörnyű nevetést csik-
landoznak elő a bukdácsoló furcsa figu-
rák, tömegek, amint céltalanul sodród-
nak erre-arra. Így sincs jól, úgy sincs jól. A
szorító negativumból sarjadnak a ver-
gődések és ki tudná megmondani: mi-
ből lesz valami? Melyikből épül ki az új,
nagy ház, amelyben békében, vagy bé-
kességesebben megférnek majd az em-
berek. Tömörülések keletkeznek, szer-
vezetek hullanak szét, mint mondjuk, a
szociáldemokrácia, mert egyszer felfelé
lendül a hullám, aztán eltűnik a mély-
ben. Jólás nélkül: valahogy másként
lesz, mint ahogy vagyunk, de se nem így,
se nem úgy. Se náci, se fascista, se
bolsevista, se kapitalista módra, Nacko-

mintára se. Mindezek csak téglái, részei
legfeljebb az épülő háznak. De számolni
kell velük. Lépcsőkön át jut az ember
feljebb.

A boldog persze az lesz, aki majd
valaha könyvekből — ha ugyan akkor
ez lesz még a gondolatok, események,
mult és eszmék konzerváló közvetítési
módja, értesül a mi időnkéről, amit bi-
zonyára „kísérletek korának” neveznek
majd a jövőben.

Kissé lenéző csodálkozással forgatja
majd a lapokat a távoli idegen és fej-
csóválva, mosolyogva veszi tudomásul,
hogy ilyesmik is volt valaha:

... Nacko.

A paradox természet

Kihál az emberiség fejlődésének legmagasabb fokán

Tudósokat és laikusokat egyaránt fog-
lalkoztat az a kérdés, hogy milyen lesz
a jövő embere. A multba vesztett évezre-
dek emberének élete inkább a testiségre
volt alapítva, amivel szemben a modern
ember inkább szellemi életet él. Ebből
arra következtetnek, hogy az ember tes-
te mindinkább elcsenevészedik és a szel-
lemi képességek hüvelyei fejlődnek. Té-
vedés azonban az a hiedelem, hogy a mai
ember testileg gyengébb és fejletlenebb

lenne, mint az évezredek előtt élt ősiünk.
Az egyiptomi királysirokban talált mu-
miák, melyek több ezer évesek, azt bizo-
nyítják ezzel szemben, hogy az ember
teste nem nagyon változott. Ha válto-
zásról beszélhetünk, úgy ez inkább a mai
ember javára szól. Legelőkébb bizonyí-
téka ennek, hogy a középkori páncél-
öltözetek rendszerint kicsinyek egy mai
normális fejlettségű ember számára. Ez
amellett szólna, hogy az ember testben

is erősebb és fejlettebb lett.

A tudomány, mely nem egyes eseteket
vizsgál, hanem az esetek százait és ez-
reit, megállapította, hogy az ember test-
alkata a népvándorlás korszaka óta nem
igen változott. Ennek oka abban rejlik,
hogy az ember már évezredek óta nin-
csen kiszolgáltatva a természet kénye-
kedvének és így a kényszerű alkalmaz-
kodás sem létfeltétele többé. A termé-
szet ma már nem parancsolja az ember-
nek, hanem az ember állította szolgálá-
tába a természeti erőket.

A fejlődésnek is megvan a maga há-
tára. A tudomány bebizonyította, hogy
ha egy állat elérte fejlődésének legma-
gasabb fokát, úgy ez az állatfajta el-
pusztul. A természetnek tulságos bőke-
ziiséggel való gondoskodása tehát átok-
ká válhatik. A tudósok szerint az ember
is, ha egyszer elérte fejlődésének leg-
magasabb fokát, el fog pusztulni. El fog
jutni a szellemi fejlettségnek arra a
fokára, amikor a túlzott szellemi élet
nem teszi már képessé arra, hogy a min-
dennapi kis problémákkal megküzdjön.
Eljön majd az ideje, amikor az ember
egyáltalán nem végez testi munkát, mert
ezt elvégzik helyette a gépek. Ennek
folytán az ember degenerálódik és végül
is teljesen kivész belőle az életerő. Amint
az egyes ember elpusztul bizonyos idő
mulva, úgy pusztul majd el az egész em-
beri nem is. Vigasztaló, hogy ez eltart-
hat még száz ezer vagy millió évig is

Huszár Sándor:

Már jönni kéne új hites hiteknek

A Mának arcát rettentti a Tegnap,
s a tegnap átkában vajud a Holnap,
a szép is szép, de százszor szebb a legszebb,
ám dal helyett ma ölnek és rabolnak.

Dalok helyett ma meztelen teremben
süket szavaknak áll vad orgiája,
vakult füleknek pengeti zenéjét
és ferde utját tört szívekbe vájja.

Már jönni kéne új, hites hiteknek,
vagy hárkinek, ki letörli az átkot
és egészséges, friss szíve dalával
megszépíti az elesnyult világot!

Ihász-Fekete társulata

Karácsonykor:

Hétfőn 3-6-9 órákor

Kedden 3-6-9 órákor

Szerdán 3-6-9 órákor

a szezon legnagyobb eseménye

Tessék beszállni

Harmath Imre—Márkus Alfréd operettje — Két zenekar —

A nézők együtt utaznak a szereplőkkel Amerikába.

Szenzációs indulás / Szenzációs érkezés Newyorkba

10, 15, 20, 30, 40, 50 leiért

mindenki Amerikába utazhat

I. oszt. hajójegy 50 lei Kabin jegy (páholy) 40 lei
II. oszt. hajójegy 40 lei Fedélközi jegy 20 lei
III. oszt. hajójegy 30 lei Plafon jegy 15 és 10 lei

Ne hanyagolja el a szeméit!

Szemüvegek nagy választékban

TEJNOR FERENC és Tsa

optikai üzletében

Temesvár II., Kossuth-tér 1. Tel. 5-61

ELSŐRENDŰ-SZÁRAZ

PARKETTA

VERSENYKÉPES OLSÓ ÁRON

BELA KRAUSER FIL. TEMESVÁR IV.

TELEFON: 18-46

S'Ansky:

Emberélet

— Fordítás jiddisből. —

1.

Abban az órában, amidőn egy ember keletkezik, az Isten — áldassék Ő — jelt ad ama angyalnak, kinek neve „Ejszaka” és imígyen szól hozzá:

„Ebben a pillanatban egy ember keletkezik egy cseppből. Menj és hozd a cseppet trónom elé.”

És az angyal teljesíti a Mindenható Isten parancsát, elmegy és elhozza a cseppet a trón zsámolya elé.

Azután kimondja a Mindenható Isten ítéletét a születendő teremtmény fölött: vajjon himnemi vagy nőnemű, gyenge vagy erős, szegény vagy gazdag, szép vagy rút legyen.

És az Isten jelt ad ama angyalnak, kire a lelkek bizvák és szól hozzá:

„Emelkedj és szállj fel a paradicsomba és hozd nekem a nagy kincsből a Lelket, mely így és úgy néz ki”.

Mert az összes lelkek, melyek a teremtetés hat napjától kezdve megteremtettek és mindazok, melyek teremni fognak, mind ott vannak, készen az emberek részére.

És az angyal, kire a lelkek bizvák, elhozza a lelket és leteszi a trón zsámolya elé.

És a Mindenható — áldassék Ő — ezen szavakkal szól hozzá:

„Lélek! Lépj be a cseppbe, hatolj be mind a 365 tagjába és pihenj benne mindaddig, míg ezen emberélet napjai be nem végződnek.”

És a lélek térdre hull a Mindenható Isten előtt, kinyitja ajkát és reszketve kéri:

„Világok teremtetője! Sorsom a világ, melyben teremtettem óta benne vagyok, de ha már akarod ez Mindenható, úgy ne kényszeríts engem értelmetlen cseppbe, mert tiszta és szent vagyok én.”

És az Isten imígyen felel a Léleknek:

„A csepp, melybe elhelyezlek, szent és végtelen világ. Ehhez a világhoz tartozó vagy te, mert megteremtésed napján ennek a cseppnek rendeltél.”

És a Lélek panaszos sirásban tör ki és hangját a világ egyik végétől a másikig halani. Vele együtt sirnak az összes lelkek, az angyalok és a szeráfok.

De az Isten — dicséretessék Ő — nem hallgat a síró hangokra és akarata ellenére elhelyezi a Lelket a cseppbe.

És hívja az angyalt, kinek neve „Ejszaka” és megparancsolja neki, hogy vigye vissza a cseppet anyjához. Ebben a pillanatban a cseppből gyümölcs lesz: gyermek anyja ölében.

2.

És a világra jövő gyermek mellé az Isten két védőangyalt ad, egyiknek arca örömtől ragyog, míg a másiké szomorú.

És kora reggel a Világosság angyala elviszi a gyermeket a paradicsom kertjébe és megmutatja neki az Igazságosokat, kik koronázott fővel a Scheichinah édes gyönyörűségét élvezik. És a világosság angyala kérdezi a gyermeket:

„Látod őket?”

„Látom őket.”

És az angyal tovább kérdez:

„Tudod-e kik ezek?”

„En nem tudom kik ezek.”

És az angyal tovább beszél:

„Ezek, kiket te itt pompában és fényességben látsz, hasonlatosak tehozzád, szintén szomorúságban és fájdalomban születtek anyjuk méhében, ők is a halandó emberek világában éltek. De megtartották a teremtető Isten parancsait és azért a dicsőség koronáját érdemelték ki.

És késő este a szomorúság Angyala elviszi a gyermeket a Pokolba és megmutatja neki a gonoszokat, kik örök kínok közt szenvednek sötét arccal szegényben és gyalázatba süllyednek és tekintetükből szikrányi reménység nem lobog és hangjuk panaszos jajgatással teli.

És a szomorúság Angyala kérdezi a gyermeket:

„Látod őket?”

„Látom őket.”

És az angyal tovább beszél:

„Tudod-e kik ezek?”

„En nem tudom kik ezek.”

És az angyal kinyitja ajkait és szól:

„Ezek, kik a szegény és boldogtalanság mélységeibe süllyedtek, hasonlóan tehozzád, anyáik méhében fájdalomban és szomorúságban születtek és éltek a világban halandó emberek közt. Am nem tartották be teremtető Istenük parancsait és azért örök kinszenvedésre és sötétségre lettek kárhóztatva.”

Tudd meg, hogy neked is ebben a világban kell élned és jogodban áll megválasztani azt az utat, melyen járni akarsz.

A Világosság és Szomorúság angyalai mindennap megmutatják a gyermekeknek a világot egyik végétől a másikig.

És a gyermek felfogja az összes hangokat és ütemeket, az összes képeket és jeleket és látja és hallja a világ minden örömet és fájdalmát.

És minden este fény ég a gyermek feje fölött és az angyalok a tórára tanítják és felnyitnak előtte minden titkot, rejtelmet a teremtetés hat napjától kezdve és fellebbentik előtte az örökkévalóság fátyolát.

És a kilencedik hónap végén eljön az Angyal, kinek neve Ejszaka a gyermekekhez és kérdezi:

„Megismersz engem?”

És a gyermek felel:

„Ismerlek téged.”

És a gyermek kérdezi őt:

„Miért jössz ebben az órában hozzám?”

És az Angyal imígyen felel neki:

~~~~~

Kardos Tilda:

Mások hogy bírnák?

Mások hogy bírnák? mond Uram, hogy állnak csak födetlen fővel, hengeres mellel a viharban és válluk se moccan, szemük se rebben, csak a szívük vágat mind sebesebben s mind magosabban süvölt a hangjuk. És mért hogy gyöngö tölcserén erőtlén kezemnek

oly bátortalan szájjal alig kiáltok és máris-máris kiállok a verekedő sorbul.

És mért hogy a poharam teli sincs jóformán máris kicsordul.

Uram, a hibás Te vagy talán: fáradó a tudóm, kényes a szám,

~~~~~  
És az Angyal, kinek neve Ejszaka, kioltja a gyermek feje fölött a fényt és elveszi tőle a Világosság és Szomorúság angyalát. Majd jön a Sötétség Angyala és bezárja a gyermek ajkait és a gyermek egy pillanat alatt megfeledkezik mindenről, amit látott és halott és elfelejti a Tórárt, amit tanult és amit megpillantott a fellebbentett örökkévalóság fátyola mögött és csak a lelejtettebb mélyében lelkének marad meg a látott és halott dolgok visszhangja.

3.
És az Ejszaka Angyal, akarata ellenére világra hozza anyja testéből.

És ettől az időtől fogva járja az ember útját a hét világban.

Az első világban fiatal királyhoz hasonlatos, kit mindenki áld, kit mindenki örömmel

VORONOFF

a világhírű tudós orvos kísérleteinek az egész világon van híve. A Hírlap előfizetési akciójának híre, melyet még

RÖVID IDEIG

folytat, szintén nemcsak

TEMESVÁROTT MARAD

hanem az egész Bánságban elterjedt. Amint tudjuk néhány külföldi orvos már

FIATALITÁST OLCSON VÁLLAL

A Déli Hírlap fiatalitást nem vállal, hanem mai arcát örökített. Minden régi és új előfizetője a lapnak, egy művészi kivitelű fényképet ajándékbba. A fényképfelvételeire jogosító utalványok átvehetők a Hírlap kiadóhivatalában, melynek alapján a Roncskevicz fotós (Erzsébetváros) Telekháztér 1 díjtalanul készíti el a fényképet.

„Ez születésed órája. Az emberek világába kell lépned”.

És a gyermek beszél:

„En megvagyok elégedve a világgal, amelyben most vagyok, de ez már az Örökkévaló — áldassék Ő — akarata, úgy csak arra kérék, ne helyezel engem a halandók és tudatlanok bűnvilágába, mert tiszta vagyok én és mindentudó”.

És az angyal válaszol neki:

„A világ, melybe elhelyezlek az Élet és Igazság világa és azon órától kezdve, hogy az Isten megteremtett, ezt rendelte számodra”.

A gyermek sir és sirása betölti a világot egyik végétől a másikig és vele együtt sirnak anyjuk ölében az összes gyermekek, az angyalok és a szeráfok.

kinek bár emberi arca van, mégsem az emberre, kit mindenki kinevet, ki ki sem hallgat.

4.
És jön halálának az órája.

És megint jön hozzá az Angyal, kinek neve Ejszaka és kérdezi őt:

„Megismersz engem?”

És az ember felel:

„Ismerlek téged”.

És az ember kérdezi:

„Miért jössz ebben az órában hozzám?”

És az Angyal imígyen felel neki:

„Jöttem, hogy elvigyelek erről a világról”.

De az ember nem akar a világtól menni és szól:

„Te két világból vittél ki engem, k akartam elhagyni azokat. Miért térsz és miért akarsz ebből a világból is elvinni?”

És az ember keservesen sir és panasos hangja a világ egyik végétől a másikig terjed, de egyetlen élő teremtmény sem mért minden élő szív meghasadna tőle a kakas hallja a síró panaszt és felel: És az angyal kinek neve Ejszaka, az emberhez:

„Tudd meg: akarod ellenére lementve, akarod ellenére élsz és al ellenére halsz meg és számadással t a Királyok Királyának, a Szentnek, tessek Ő!”

És az angyal elveszi az ember lelkét

~~~~~

H. G. Wells:

Mi lesz holnap

Az új Wells-könyv nagyszabású, pia arról, hogy miképpen, milyen dalomban, milyen intézmények közl milyen lelkiállapotban lehetne a ma vedő emberének boldog, nyugodt, életet élni. Benne van a mai politikai gazdasági életberendezés talán legszébb kritikája, amit valaha irtalm mutat minden bajra, ami a mai és sujtja, azokra a hibákra, melyek egész emberiség borzalmas katasztrófa alakulhat ki, sőt szerinte okvet fog alakulni, ha idején nem segít okairól és megmutatja a gyógyításját, az észszerű, becsületes, okos dem államberendezést, amely soká képzelt boldogságot és gazdagságot remt az emberiség számára. Izgalmas izgató könyv ez, az emberiség lelki retét szőlítja harcra a fenyegető vilasztrófa ellen. Sokak fognak róla ni. Lesznek, akiket meggyőz, les akiket ellentmondást kelt, de senk lesz, aki feszült érdeklődéssel ne olvassa. Az Athenaeum 144 leles nagy regerozatának kötete. 450 oldal, arany díszvázonkötés, pazar kiállítás, minden könyvkereskedésben, vagy nincs Lepage-nál, Kolozsvár.

Erdélyi Borozó most Balázs-kávéház

Budapest, VI., Andrásy-ut / Liszt Ferenc-tér sarok

Békebeli elismert konyha

Ebéd: átszámítva 40 lel
Vacsora: „ 45 „

Minden nap reggelig nyitva

B a b l e v e s
Korhelyeves

régi magyar sovinizmus igazi megvilágításban

Vetecány Viktor dr.

nia közel két millió lelket szám- nagyobb kisebbsége, a magyar kisebbség, a román sajtó részé- fokozottabb mértékben válik a demagogia eszközüvé és az egy- zódó sovinizmustól áthatva nem- z elemi oktatás tankönyveiben és kulturánkat megszegyenyítő beállítással igyekszik a román- ményt meg nem engedett módon előzni, hanem az elmúlt sok száz magyar uralmat akként igyekszik- ni, hogy ez

Erdély és Bánság területén a románság állandó elnyo- ja és a magyar arisztokrácia kihasználta volt.

győződés, hogy ezen soviniz- áthatott demagógiát leghatásos- ép a regáti román sajtó világhá- otti megállapításaival tudjuk ma- stvéreink érdekében leküzdeni és- l nem lesz felesleges következő, gháboru előtti román sajtóban- ent megállapításokat közölni:

g a Miklós volt miniszterelnök és- mi tanár. A királyságbeli és a- kon túl élő románoknak kölcsönös- ségei címén a román Kulturligá- karestben, 1911. évi szeptember- én rendezett ünnepségén meg- beszédét a Neamul romanese- vi szeptember hó 24-iki száma a- zezőkben közli:

nök, a Románián kívül élő- amánok nagyrészen a szó- gazdasági és társadalmi érte- ben patriarchálisabb, tisztább- kölcsösebb életet élnek, mint- . Nekünk romániaiaknak kö- tességünk utólrni Önöket az- et ama elemeiben, amelyekben- öök még ma is felettünk álla- nak."

ancsak a Neamul Romanese 1912. nuár 30-iki száma megállapítja, „Egy dolog meg van állapítva és- gy a magyarországi románok gaz- lag jobban állnak, mint mi, a ki- gi románok.” hogy egyoldalúsággal vádoljanak, a bukaresti Adeverul 1912. évi- hó 30-án megjelent számában- tett következő megállapítást: De- en is a román királyság jelenlegi- ai és gazdasági viszonyaival- határon túli testvéreinknek- em tudna jobb életet biztosí- ni, mint amilyet mostan él- nek!

az sem érdektelen, hogy a mai- na magáról annyit hallató Cuza, i jasiu egyetemi tanár 1912. évi- mber hó 22-én a szucsavai kerület- ülésén kijelentette, hogy:

Ne feledjétek, hogy az idegen- ralom alatt élő testvéreitek- ek jobban megy a sorsuk, mint nektek."

bukaresti közismert objektív meg- állásoktól vezérelt „Adeverul” 1912. cember hó 10-én megjelent számá- megállapítja, hogy „Távolról sem- összehasonlítani a Besszarábiában- amánok sorsát az Ausztria-Magyar- gon élőkével. Itt a románok hatal-

mas elemet képeznek, gazdaságilag és kulturailag folyton fejlődnek. Az Ausz- tria-Magyarországban élő román pa- rasztság társadalmi és gazdasági élete összehasonlíthatatlanul jobb, mint a romániai parasztságé. Egyébként a ro- mán állam nincs is úgy berendezkedve, hogy olyan civilizált országokat, mint a melyenek Erdély és Bukovina magába foglaljon."

Mindezen történelmi fontosságu ön- beismeréseken kívül nem kevésbé fon-

A régi Magyarországon több volt a román földesgazda, mint a magyar

Az állítólagos sok száz éves elnyoma- tást megcáfolja azon tény is, hogy a vi- lágháboru előtti Magyarország mező- gazdálkodás szerinti összlakosságának 54.5 százaléka volt magyar és bár a világháboru előtti Magyarország összla- kosságának csak 16.1%-a volt román, mégis a statisztikai adatok szerint a földbirtokosok 26.4%-a volt román, te- hát aránylag a háboru előtt jelentéke- nyen

kevesebben voltak a román test- véreink közül azok, akik nem rendelkeztek földbirtokkal, mint a magyar testvéreink,

kik a történelem meg nem másítható megállapításai szerint egész Európa kul- turája érdekében évszázadokon át a leg- súlyosabb véraldozatokat hozták. A sta- tisztikai adatok szerint a volt Magyar- ország területén aránylag háromszor- annyit volt a román kisbirtokosok száma,

400.000 hold föld román célokra a háboru előtt

Az állítólagos magyar sovinizmus jel- lemezésére szolgáljon még az is, hogy- mig például

a világháboru előtt a nagyvá- radi görög keleti püspökségnek 139.000 katasztrális holdas, a balázsfalvai görög keleti püs- pökségnek 6613 katasztrális holdas, a naszói határőrvidék- nek 12.200, a karánsebesi ha- tárőrvidéknek pedig csekély 248.000 katasztrális holdas bir- tokai voltak,

ma a tisztán egyházi és kulturális érde- keket szolgáló romai katolikus egyházi birtokokat a román imperium teljesen kisajátította, de oly alapon és feltételek mellett, melyek egy jogi alapon álló ki- sajátítás minden kellékét nélkülözik és legfeljebb szemfedőnek alkalmasak.

Ugyanezen román agrárreform ter- szerűen megsemmisítette azt a magyar földbirtokos társadalmat, amely a há- boru előtti Romániában ma is divó dézs- ma rendszerrel szemben sokkal demo-

tosságu azon tény is, hogy az egyházi- kultura szempontjából

a világháboru előtti régi Ro- mánia 6,700.000 lelkének csak 6636 lelkéze volt, míg ezzel szemben a világháboru előtti Magyarország határain belül élt kb. 3,000.000 lelket számláló románságnak 6135 lelkéze volt.

Ezen számok mindennél többet beszél- nek.

mint a háboru előtti Romániában. Ezen tény szükségtelenné tette volna az ugy- nevezett agrárreformot, ha nem érvé- nyesül egy megfontolatlan román sovi- nizmus, mely

az agrárreformtörvény ürügye- alatt megsemmisítette a ma- gyar földbirtokos osztályt és egyuttal teljesen fönkre tette a telepeéseket.

Mindazon adatok teljesen megdöntik azon tévés, a regáti románok részéről inaugurált mai regáti hiedelmet, amely szerint az erdélyi és bánsági románok sok évszázados elnyomatás hatása alatt álltak volna, mert, ha ez igaz lenne, el- képzelhetetlen, hogy a fentiek szerint anyaországuk lakosai raját leghivatot- tabb kritikusaik fenti egybehangzó meg- állapodásai alapján alantasabb helyzet- ben lettek volna.

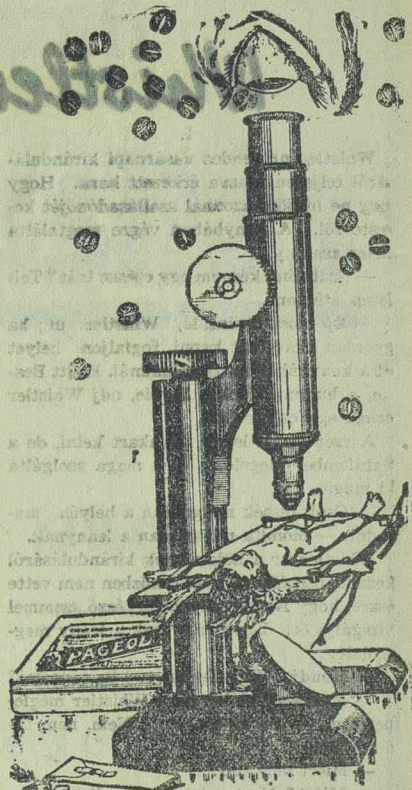
kratikusabb volt, mert már 1849 óta a magyar föl- birtokostársadalom eltöröl- te ezen antiszociális rendszert, amely vi- szont

a régi román királyság terüle- tén ma is divik és a bruttó ke- reset 50%-os alapján kihasz- nálja a kistermelőt.

Mithogy a céltudatos nemzeti élet ereje, erőforrása a nemzeti kultura és a gazdasági függetlenség a fenti önbeis- merések a régi magyar világ oly türelmi politikájának a fényes bizonyítékai, ame- lyekhez további kommentárt fűzni fe- lesleges.

Ép a fent idézett régi királyságbeli sajtó állapítja meg azt a kulturális és gazdasági fölnyét azon erdélyi és bán- sági románságnak, mely lelke mélyén magába szállva, csak azt állapíthatná meg, hogy

régente a román anyanyelv tu- dása az ezen nyelvet nem tudó- val szemben biztos hivatali ki-

Titkos betegség

Nincs elegendő szavunk annak az előité- letnek a visszautasítására, amely a nemi szervek, a húgyhólyag és az ezzel összefüg- gésben lévő szervek betegségeit „titkosak- nak” minősíti. Ennek az álszeméremnek át- kos következményei egyaránt kiszámítha- tatlanok úgy az egyénre, mint a fajra nézve. Ezzel szemben gyors cselekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgy-antiszeptiku- mok legerősebbje, enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a folyást, csillapítja a prostata gyulladást.

A PAGEOL azonnali javulást idéz elő és egyaránt erőteljes, valamint döntő kezelési módszert képez.

PAGEOL

Kapható gyógyszerárakban és drogériák- ban.

nevezési elsőbbségi jog és lehe- tőség volt,

amellyel szemben a mai adottság szerint az itteni nyelvek ismerete hátrányt je- lent, hiszen a székelység területén még az elemi iskolák magyar tagozataiban is a magyar nyelvet csak hiból ismerő regáti tanítók éppen annak köszönhetik existenciájukat, hogy a magyar kisebbségi nyelvet nem ismerik.

Az ugynevezett magyar sovinizmus jellemzésére még csak azt állapíthat- meg, hogy a vegyes lakosságú megyék- ben, mint például Krassószörénymegyé- ben a megyei törvényhatóság jegyző- könyveit is két nyelven vezették, a román és német származá- suak anyanyelvük alapján a közigazgatási és bírói kineve- zéseknél elsőbbségben részesül- tek,

ma azonban még tévedésből sem nevez- nek ki magyar kisebbségi testvért, jól- lehet a trianoni békeszerződés és a pá- risi békeegyezmény alapfeltétele a teljes jogegyenlőség, a kisebbségi jogok elis- merése. De nem szabad csüggedni, ha- nem magyar kisebbségi jogaink teljes kivívása érdekében lankadatlanul tovább kell küzdenünk és ezen küzdelemben csak a romániai Magyar Párt keretén belül megnyilvánuló egység és csak ez az egység vezérelje minden magyar testvé- rünket.

Idejében gondoskodjon karácsonyi borszükségleteről

Ajánljuk

saját termésű fehér asztali borainkat

palackolva egy liter 15.- lei, demionban 5 litertől 14.- lei

Vörös-, schiller- és ó-borok. Enyedi borok, malaga, vermouth, pezsgők minden márkában.

Karácsonyi ajándékosarak

FEISTAMMEL és WALLETH

fűszer és csemege nagykereskedés. Timișoara, Józsefvaros, Bulv. Berthelot 7 (volt Kossuth Lajos utca). Telefon 57 (Arendt cukrászda). Engros osztály Str. 1, Vatareșcu (volt Bem-utca) 15 Telefon 8-99

Arthur Leicester:

Whistler ur és a szerelem

I.

Whistler ur rendes vasárnapi kirándulá-
járól teljesen átázva érkezett haza. Hogy
neg ne hűljön, azonnal szállásadóját ke-
reste föl. A konyhában végre megtalálta
Sries asszonyt.

— Szabadna kérem egy csésze teát? Tel-
jesen átáztam.

— Ép most ültünk le, Whistler ur; ha
gyorsan akar teát kapni, foglaljon helyet
itt a konyhában az asztalunknál. Ez itt Bes-
sie, a hugom. Kérlek, Bessie, adj Whistler
urnak egy csésze teát.

A szép fiatal leány föl akart kelni, de a
fiatalember megelőzte őt s maga szolgálta
ki magát.

— Csak tessék nyugodtan a helyén ma-
radni, — mondta udvariasan a leánynak.

Whistler ur a hölgyeknek kirándulásáról
kezdt beszélni és beszéd közben nem vette
észre, hogy Bessie milyen fürkésző szemmel
vizsgálja őt. Egyszerre csak a leány meg-
szólt:

— Mondja, Whistler ur, tud ön táncolni?
— Micsoda? — kérdezte Whistler megle-
petéssel. — Én és táncolni? Nem, nem tud-
ok táncolni.

— Miért nem tud?

— Miért? Mert sohasem tanultam.

— Kár, hogy nem tanult. Ugy-e, néni,
igazam van?

— Azt hiszed, mindenkinek kell táncolni
tudni?

Whistler ur nevetett ezen az ötleten:

— Táncolni? Már mint én? Hahaha.
Hogy néznének ki engem a tündöklő tánc-
teremből!

— Ön ugylátszik, sohasem próbált tán-
colni, — jegyezte meg Bessie.

— Sajnos, ugy van! Nem hiszem ugyanis,
hogy egyáltalán tehetségem volna hozzá. De
nem is akarok táncolni.

— Velem sem táncolna? — kérdezte a
csinos lány.

— Hagyd békén Whistler urat, van neked
elég táncosod nélküle is. — Magyarázólag
még hozzátette: — Hugomnál ez üzleti kér-
dés. Ő ugyanis a Boulevard-táncpalotában
kisegítő táncosnőként van szerződötve.
Ezek a lányok olyan férfiakkal táncolnak,
akik nem hozzák el partnerüket. Ez közön-
séges üzlet. Nekem nem tetszik ez a foglal-
kozás.

Bessie hangosan felkacagott: — Elhiszem
néni, a te természetteddel nem is lehetne tán-
colni. És csufosan nevetett a természetes asz-
szonyságon.

— Na, ne légy szemtelen, a te korodban
karcsubb voltam, mint amilyen te vagy és
fogadni merek, hogy az én koromban sokkal
kövérebb leszel, mint amilyen én vagyok.

— Remélem, nem haragszol, drága néni-
kém.

— Nem, nem haragszom, te rád nem is
lehet haragudni.

— Jó volna, ha egyszer eljőnnél Whistler
urral a táncpalotába néhány fordulóra.

— No, most már elég volt, ha nem hall-
gatsz erről, nem kapsz süteményt.

— Jaj, — siránkozott Bessie tréfásan. —
Kérlek, néni, adjál süteményt, Bessie jó
kislány lesz.

— No jó, — mondta a derék hölgy és be-
tömté a kis fecsegő száját.

Teázás közben sok mindenről beszélget-
tek és Bessie megtudta, hogy Whistler ur
főelárusító egy üvegüzletben és szép kere-
sete van. Sokkal több figyelmet fordított rá,
mint amennyit Whistler ur elvárt tőle,
nagy-néninek viselkedése pedig elég alkalmat
szolgáltatót csináltalan megjegyzésekre.
Whistler maga nem volt szellemes, de azért
jól érezte magát a vidám lányka társaságá-
ban.

— Most már mennem kell, — mondotta
Bessie félórai teázás után. — Otthon társa-
ságot várunk és haza kell mennem. Remé-
lem, találkozunk még. Tudom, hogy egyszer

majd elnéz a Boulevard Táncpalotába. Önt
sem fogja megkímélni az általános táncdüh,
annyival is inkább, mert ön született tánc-
tehetség.

— En? Már, hogy én? — szolt meglepe-
téssel Whistler.

— Igen, igen, én egy szempillantás alatt
felismerem, kinek van a tánchoz tehetsége.

— Ne mondja!

— Nem hiszem, hogy csalódnék, de...
mindenesetre jőjjön el a táncpalotába, majd
meglátja, hogy igazam van.

A leány elment és Whistler állandóan ar-
ra gondolt, vajjon van-e tehetsége a tánc-
hoz vagy sem? Másnap este elment a tánc-
palotába és lefizette az ötven cent belépé-
díjat, hogy erről bizonyosságot szerezzen.

II.

Bessie természetesen nem gondolta komo-
lyan, hogy Whistler tánctehetség, ő csak
egy üzletféllel többet akart magának bizto-
sítani. Whistler sem hitte, hogy egy órán
belül táncművészt faragnak belőle, — de
hát — az ember sohasem tudhatja... Azt
gondolta, hogy a gyorsírást is megtanulta,
miért ne tanulhatna hát meg táncolni is?
Minden körülmények között azonban nagy-
szerű estére számított egy kedves leány tár-
saságában.

A ruhatárban két ficsurt vett észre, kik
feltűnő eleganciával öltözködve, ágaskodó
léptekkel indultak a terembe. Az ajtónál
Bessiet üdvözölték.

— Jó estét, drágám.

— Adj Isten, édesem.

— Isten hozta az urakat, — válaszolt
Bessie kedvesen — már azt hittem, elma-
radtak.

— Ő nem, — mondta a szőke ifju — egy
darabig máshová jártunk, de a szőke Annie
visszahozott bennünket.

— Szegény Annie, — mondta Bessie szó-
rakoztottan, mert megpillantotta Whistler s
rögtön feléje tartott. — Oh, mily kedves ön-

TERMOFOC

ELECTRON
TIMISOARA: PI SF. GEORGE
TELEFON: 22-29

tól, hogy eljött! Tudja, hogy meg-
arról győződe, hogy eljön? Mindjárt
dik a tánc. Aztán próbát teszünk, m-
— Ki az a két szemtelenül csinos
akkikkel az előbb beszélgetett?

— Nem ismerem őket közelebbről,
csak olyan alkalmazott vagyok, akin
leti érdekből sok mindent el kell tűr-
Whistler újabb 50 cent lefizetése-
ben táncjegyet vásárolt és beállt a tá-
közé. Mindkét táncoló legnagyobb me-
tésére kitűnően ment a dolog.

— Nem megmondtam, hogy ön sz-
tehetség?
Mindketten kimondhatatlanul bol-
voltak. Mondanom sem kell, hogy W-
másnap és minden nap elment a tánc-
ba. Ugy látszik, mégis csak hatalmas-
tette a táncdüh.

A Lloyd-kávéházban
minden este **Dudus** zenekara ját-
szombat és csütörtök **uzonahangra**
A Tavernában szombat és vasár-
Black White-jazz,
vasárnap teadélután

A városi mozgóképszínházak karácsonyi műsora:

December 25-től kezdve a
Világláger!

CAPITOLBAN

JERITZA MARIA

A newyorki Metropolitan és a bécsi Staats-Oper világhíri énekesnője

Lehár Ferenc

világsikerű

Alexandra nagyhercegnő

című zenés és éneklő filmjében

Szereplők: **PAUL HARTMANN, LEO SLEZÁK, SZÓKE SZAKÁLL, WALTER JANSSEN** ♦ Rendezte: **Wilhelm Thiele**
Előadások: 5—7—9 órákor. Erolfilm. Vasár- és ünnepnapokon: 3—5—7—9 órákor

APOLLOBAN

A nagyszerű német zenés vígjáték:

Pardon, tévedtem

A főszerepekben:

Gaál Franciska

Paul Hörbiger — Szőke Szakáll

Előadások: 5-7-9 órákor. Vasár- és ünnepnapokon: 3-5-7-9 órákor

CONCORDIA-MOZI

December 25-én:

Paprika

A főszerepekben:

GAÁL FRANCISKA — PAUL HÖRBIGER

December 26-án:

A szerelem iskolája

A főszerepekben: **STUART ERVIN, SUZANN FLEMING**

December 27-én:

Ha lenne egy millióm

A főszerepekben: **GARY COOPER — WYNNE GIBSON**

Előadások: 4—6—8-30 órákor.

III.

— Este így szól Bessie: — Whistler
 ma este jöjjön el ismét.
 Tiszteletesen eljövök.

— Mit szölok önnek, mert egy nagy
 kérem akarom megkérni. Nagyon ké-
 rem holnap este csak velem táncol-
 ni és meg akarom nézni, mert ez eset-
 képp azáltal kevesebbet kell fizetnie.
 Ha meg akkor tegye, ha nem tulságosan
 kérem egész estét velem tölteni.

— Hát csak nem hiszi, hogy képes
 velem táncolni, mint magával táncolni?
 — Mondtam, hogy egész estén keresztül
 táncolhatok, mert akkor különben
 nem táncolhatok. De mi az oka
 a kétségének?

— Nem könnyű ennek okát megvallanom.
 — Derbey nevű utazó ismerősöm, aki
 szombaton kerül haza utjáról és
 csak velem táncol, de én nem ragasz-
 zom rá, aztán vannak még egyéb
 okok.

— Holnap nem lesz utjában. En előre le-
 mondok róla.
 — Nagyzán kedves, — sóhajtott a bol-
 gár és gyengéden megszorította a
 kezét. Whistler is magánkívül volt
 a szölok, nagyon hízogónek találta az
 okát mert most már bizonyosnak lát-
 ta a jó táncos.

— A fekete utazó komoran nézegette
 a Bessiet egy sarokból. Mérges pil-
 lantást vetett a táncolóra. Egyebet
 nem mondott, mert egy idegen férfit tánc-
 olni megengedni a legnagyobb illetlen-
 ség volna. Dühét nem bírta legyűrni és
 elment.

— Aki egész este rá sem nézett, de
 mindig tudta, hogy merre tartózkodik,
 hirtelen sóhajtott fel, mikor az
 elment.

— A istenek, csak hogy elment. Nem
 a sötét haj, szenvedélyes férfian-
 nyan szeretem a szökeket, azok sok-
 szörösebbek. Egy feketehajú embert nem
 lehet volna hasonló szívességre fel-
 hívni.

— A szöke haját hátrasimítva, udva-
 nyozta meg: — Ó, kérem, nagy-
 kérem tennem, — de észébe jutott Derbey
 a termete és mérges pillantása és
 meg lehetne lelohadt erre a gondo-
 latra.

— Mit, ha nincs ellene kifogása,
 szombatra is lefoglalom Önt, hátha
 tudjon.

— Nagyzán végtelenül kedves, — hálát-
 lan leány.

— A pántházhoz ment, de ott meg-
 látta Derbey már megelőzte, amennyi-
 nemcsak a következő szombatra, ha-
 zárni összes szombatjaira lefoglalta

— A szöke, — jegyezte meg Bessie a hir-
 telen — chez joga volt, ez ellen nem te-
 lehet mit. Kárpótolni akarja magát a
 kudarcért. No, de nem baj, a hét
 estéje az öné lesz, Whistler ur,

— Hát hogyne akarnám! — felelte
 a lány látszólag boldogan, alapjában
 sajnálta a sok pénzt, amibe a tánc-
 olás néhány lelkét elegendőnek tartott
 a mindennap eljönni...

— Nagyon szeretek önnek táncolni, — du-
 lta a leány — eddig még kevés olyan
 táncos volt dolgom, mint amilyen ön.
 — Én is boldog vagyok, de... Itt a zene
 meg és a fiatal ember nem fejezhette be
 a szöket. A leány szorosán hozzásimult
 a Whistler arra gondolt, hátha
 a leány bele a leány. Ettől a gondolatól
 a szöke lett, hogy elhibázta a lépéseket
 a szöke szöke rálépett a leány lábára.

Hatóságilag engedélyezett

végkiárusítás

**Nagy raktár miatt újabb árleszállítás
 Maradékok kiárusítása még tart**

Temesvár-Belváros, Dóm-tér 7. Arad, Bul. Regele Ferdinand 11.

IV.

Whistler nagyon ártatlan, tapasztalatlan
 ifjú volt a szerelem terén és az a gondolat,
 hogy a leány talán szerelmes belé, egészen
 megzavarta a fejét. Eddig még sohasem volt
 olyan közeli ismeretségben egy leánnyal
 sem, mint amilyenben most Bessievel volt.
 Ez a gondolat annyira foglalkoztatta, hogy
 egész éjjel nem aludt. Másnap vasárnap
 volt. Szokása szerint kirándult a környékre.
 Mikor visszatért, nyugodtabban tudott már
 gondolkodni. Esztelenység, — gondolta ma-
 gában — miért lenne az a szép leány bele
 szerelmes? Azért, mert szorosabban karolta
 át, az még nem jelent szerelmet, ezt talán a
 többi bérelt táncossal is megtette. De ez a
 magyarázat nem nyugtatta meg teljesen.
 Állandóan gyötörte a kétség. Nem tudta,
 elmenjen-e táncolni, vagy sem? Elindult a
 táncpalota felé, visszafordult. Ismét elin-
 dult, de mikor már csaknem elérte a jöli-
 mert, kivilágított helyiséget, megint csak
 inába szállt a bátorsága és végképpen elfor-
 dult. Kedden nem bírta ki a bizonytalan
 helyzetet. Elment. Bessie azonnal örömtelje-
 sen üdvözölte:

— Óh, ha tudná, mily boldogtalan voltam,
 hogy nem jött tegnap; már azt hittem, el-
 hagyott.

Egy estén rendkívül barátságos volt a
 leány és amikor az est végén arra kérte,
 hogy másnap ismét jöjjön el, nem volt bá-
 torsága nemet mondani. És eljött nemcsak
 másnap, hanem minden nap. De a kétség,
 hogy szereti-e őt a lány, vagy sem, nem
 hagyta el, minden nap tizenegyig táncolt,
 ugyanolyan szombaton már csupa idegesség
 volt. A szombati nap Derbey elővigyázata

folytán szünetet jelentett számára. Vasár-
 nap este megszokott kirándulásáról azzal a
 szöke elhatározással tért haza, hogy mégis
 csak tisztázni fogja a dolgot.

Hétfőn még megvolt benne az erős akarat
 és nagy bátorsággal lépett a táncterembe.
 Rögtön a táncosnői emelvényre nézett, de
 Bessie nem volt ott. — Talán beteg, vagy el-
 bocsátották, vagy még nem jött el? — ker-
 getőzött a kérdések tömege agyában. Annyi
 bizonyos, hogy senki sem üdvözölte a meg-
 szokott barátságos arccal. Helyette, mikor
 már jó ideje álldogált, Annie jött feléje.

— Egy üzenetet kell Önnek átadnom.

Whistler nyugtalanul nézett rá.

— Attól tartok, hogy Önnek nem tetszik
 majd az üzenet.

— Hát csak ki vele.

— Csak annyit üzen: Isten áldja meg!

— Talán csak nem ment el innen?

— De bizony elment!

— És hová ment, talán egy másik tánc-
 palotába?

— Ó nem! A szent házaselet révébe tánc-
 olt bele.

— Micsoda?! — kiáltotta Whistler ma-
 gánkívül.

— Igen, férjhez megy. A jövő héten tart-
 ják meg az esküvőt. Addig a kelengyéje el-
 készítésével lesz elfoglalva és nem lesz ideje
 a táncra. Az üzletvezető is magánkívül van.
 Honnan szerezen hirtelen olyan ügyes tán-
 cosnót, mint amilyen Bessie volt?

— De hát kihez megy?

— Derbey urhoz, akit ön a múlt szomba-
 ton a táncban megelőzött, de most ő került
 felül.

Whistler szinte rosszul volt az izgalomtól.

— Bessie már fél éve horgászott utána,
 de nem akart horogra kerülni, — pletyká-
 zott Annie gondtalanul. — Azon a szomba-
 ton csak féltékeny akarta tenni a vőlegé-
 nyét. Ez sikerült is és Derbey tegnapielőtt
 megkérte Bessie kezét. Bessie nagyon bol-
 dog, jó ellátása lesz, mert Derbeynek sok
 pénze van.

— Azt elhiszem és nekem azt üzeni: Isten
 áldja meg! És Whistler keserűséggel látta,
 hogy voltaképpen ő volt az, aki szerelmes
 volt Bessiebe és most más elhorgászta előle.

Annie vigasztalta. — Na, ne vegye oly
 nagyon a szívére a dolgot. Legyen nagylelkű
 és kívánjon Bessie sok szerencsét. Tud-
 ja, hogy nekünk lányoknak csak arra lehet
 gondjunk, hogy férjhez mehessünk. És nem
 lehet egy lánytól rossznéven venni, ha első-
 sorban önmagával törődik. Most megszólal
 a zene, ha úgy tetszik, egy nagyszerű sim-
 mit fogunk együtt táncolni.

— Nagyon szívesen, — hagyta rá Whist-
 ler, akinek hirtelen nagyobb kedve támadt
 táncolni, mint gondolkodni.

És Annie is ép oly szorosán karolta őt át,
 mint Bessie azon a végzetes szombat estén.

Karácsony szenzációja

Schlosser Jenő
 dusválasztéku kerámiái kiállítása
 a belvárosi Hitelbank-palotában

Kubán Endre:

A magyar kultúra diadala

A kultúra egyetemes, általános és mint ilyen közös kincse az egész emberiségnek. Azonban ha jobban szemügyre vesszük azt a ragyogó színekben tündöklő mozaikot, amely legáltalósabban hasonlata az emberiség általános kultúrájának, látjuk, hogy ez a mozaik számos különböző színű darabból van összerakva. Ezek a különböző színű mozaikdarabok, melyeknek mindegyike külön-külön is gyönyörűen ragyogó, képezik a nemzeti kultúrákat, amelyek együttvéve alkotják az emberiség általános kultúráját. A magyar kultúra, a mi kultúránk fényes ékét képezi az általános kultúrának, mert ez a mi kultúránk csillogásában, szimpompájában bátran és pirulás nélkül hasonlítható össze az általános kultúra mozaikjának bármelyik értékes darabjával.

A magyar nép, amikor a messzi ázsiai síkokról Európába jött, olyan ható tényezőt is hozott magával, amely minden testi erőnél többet ér, a lelki erőt. Ez a lelki ereje pedig a magyarságnak a kultúrája volt. Ázsia steppén, ahol a magyarok laktak azelőtt, a tarka színű tu-

lipánok milliói nyitak, a levegőben pedig a madarak ezrei zengték a maguk énekeit. A virágoktól, a tulipánoktól és az éneklő madaraktól kapta a régi magyar ősnép az első nekibuzditást a kultúrára. Az első kultúra a magyaroknál a tarka szöttesekben és cifra fadaragásokban és a meleg, szerelmes dalokban nyilvánult meg. Ebből sarjadt ki azután a magyar kultúra sokféle ága. Azt nem tudjuk pontosan megmondani, hogy az őshaza földrajzilag merre feküdt, de hogy műveltsége igen nagy volt, arról tanuskodnak az egykorú görög, kínai és hindu írók feljegyzései, akik a szkiták és magyarok — ahogy őseinket hajdanán hívták — tudását és művészetét igen magasra értékelték.

Az új hazában nem állottak meg a magukkal hozott kultúra mesgyéjén, hanem alkalmazkodva az európai kultúrához, azt a maguk kultúrájának megtartására, megerősítésére és fejlesztésére használták föl. A magyarság a századok alatt nemcsak egyenrangúvá tette a maga kultúráját a többi nemzetek kultúrájával, hanem annyi szellemi gazdagságot termelt ki magából, hogy számos tudóst, művészt és író tudott adni más nemzeteknek is. Magyar mérnököket, magyar tanárokat, magyar írókat, magyar művészeket találni az egész világon. Magyar mérnökök építették meg a Nilus világhírű zsilipeit, magyar mérnökök konstruáló tehetségét dicsérik szerteszét a világon hidak, paloták, vas-

utak. Magyar tudósok tanítanak a világ minden nagyobb egyetemén, Párisban, Berlinben, Newyorkban és csak nemrég hívtak meg egy magyar tudóst Budapestre a kalkuttai egyetemre.

Magyar írók műveit lefordították a világ minden művelt nyelvére, de magyar születésű írókat adtunk más nemzeteknek is. Orczy Emma bárónő, az angolok egyik legnagyobb regényírója, magyar emigránsnak a leánya. Nemrég döntöttek a legnagyobb német irodalmi díjnak, a Kleist-díjnak odaítélésében és ezt egy fiatal író kapta, akinek a neve magyar és akinek szülői néhány évtized előtt vándoroltak ki Németországba. Magyar színészek és színésznők a világ minden valamire való színpadán vannak, énekesek és drámaiak egyaránt.

A filmjáték terén csak utalni kell Hollywoodra, ahol neves magyar filmszínészekből külön kolónia van. A magyar szobrászok és festők műveitől mindenütt el vannak ragadtatva. Dürer Albert, az örökkévaló holland festő magyar származású volt. A magyar K o l o z s v á r y György szobrai alkotójuk háromszáz éves elmúlása óta ma is büszkeségei Prágának, Varsónak, Lembergnek, Brüsszelnek. A temesvári születésű B r o c k y Károly száz esztendő előtt éppen olyan hírneves volt Angliában, mint ma egy másik magyar festő, L á s z l ó Fülöp. Említem-e a magyar iparművészeket, akik közül a magyar ötvösök már évszázadok óta a legkeresettebb meste-

rek a világ minden táján?

A magyar újságírókat fűrészes ötletességük, alaposáguk, leleményességük miatt mindenhol szeretik és csen nagy angol, német, francia és szerkesztőség, amelyben egy-két magyar újságíró nem ülne. A magyar mestereinek dallamait az egész énekl. A magyar muzsika és a dal eljutott a legtávolabb földrésre is. A magyar operett nagyszerű cikk lett.

A magyar kultúra az egész nyelvterületre kiterjed, amely nyelvet több országra oszlik meg. Széles, hogy azokon az országokon, amelyekben a magyarság nemzeti sebésséget alkot, fokozottabb mértékben kell a magyarságnak a kultúrája fölött.

Legolcsóbban vásárolhat
ridikült, oldaltárcát, bőrdíjat
és mindennemű bőrárut
választékban

Klein

bőröndösnél, csak Szt. György-tér 6

GYAPJUIPAR R.-T. Timișoara

Nagy karácsonyi vásár az összes fiókokban,
valamint „SERILANA” eladási helyeken

Legmodernebb női és férfi szövet, valamint kötött és
kötszövött áru újdonságok a legolcsóbb árakon
Maradékvásár

Politikai ádvenünk

ta: JAKABFFY ELEMÉR dr.

szükséges közéletünk arra kényszerített, az utóbbi hét év alatt immár hat képviselőválasztáson vegyünk részt. Hét év alatt százszor szakadt reánk a politikai adag, az az idő, amidőn szívszorogva látjuk, hogy egyrészt magyar népünk kizárás, másrészt a különböző taktikázások, a szeszterror leküzdése, odajuttatásai, ahol népünk sorsáról döntenek, számunkra messzebből is meghallják.

Ami, akiket népünk bizalma az éle állírnánk mindazokat a tapasztalatainkat, amelyek ezen időkben tettünk, ez a legjobb jellemzője volna annak a körülményben éltünk, amelyben küzdöttünk. Mert ezek a választás előtti idők, amelyekkel inkább falvakat is bejárjuk, nem politikai élményeket, csendőrkérdéseket, szónoklatokat és ünnepelelményeknek nekünk, de ezekben ismerhetjük a néplelek legjellegzetesebb megismeréseit, ezekben ismerhetjük meg a magyar lélek keserves vergődését az igazságharmoniaját.

És az a benyomást tesznek reám azok az élményeim, melyeket az utolsó hetekben élek. Ezek közül talán a legérdekesebbek mondható az egyik református magyarság egész lakosságának megnyitása, amely választási taktikázással elért elvágta a netovábbját, hogy az államháza felekezeti iskolához jusson. A párt felelőtlen hortensei ugyanis azt írták, hogy ha a község a liberális pártot szavaz, úgy bizonyos, hogy a legrosszabb idő alatt felekezeti iskolájukban fogják a tanítás. Mikor azután mi, a Magyar Párt képviselőjelöltjei, a községbe mentünk, az a népgyűlés, amelyet ott tartottunk, szinte azt mondhatnánk, gyónás jelölt. Bevallották, hogy inkább erőszakosnak érzelmeiken, nem szavaznak a Magyar Pártra, csak hogy a jövő nemzedék országát menthessék meg. De viszont azt írták velük, ha az ígéret csak ígéret maradjon, ők ezért a be nem váltott ígéretért bűnüket is oda adták?

De sem láttam annyira tépelődő tömeget, mint ekkor magam előtt. Valahogy úgy érzem, tőlem várják a szót, amely nagy válságukban megnyugvást hozhat. Megpróbáltam a megoldás módját, el kell mondanom azonban, hogy ebben az esetben a liberális párt vezető tényezője segített nemcsak a magyar küldöttség előtt kijelentéssel, hogy erőszakot tétel a lelkeken szavazni nem kíván.

De általában is minden harmadik községben látom magyarral, akiről polgártársai megkapitották, hogy benne nagy érték van, ami az oka az alkohol. És leggyakrabban is minden harmadik községben ott van a düledező kuriát, amelyben egykoron a magyar középbirtokos lakott, aki a földet elhagyni kényszerült.

És az a választókerületem egy részében látom a nyomát kellett észlelnem annak a körülménynek is, amelyet a magukat magyarnak valló és érző szülők a sváb agitációval folytatnak. De viszont örömmel álltam meg, hogy az a támadás, amelyet a brutálisan intéztek egy fenkölt lelki ellen, miképpen váltotta ki a nagy tömegek tisztelétét és szeretetét és ez a támaszpontként erősítette meg a híveket abban a határozásban, hogy kitartsanak magyarságuk mellett.

És az a sokszor önkéntelenül is tudomásomra jutott az a családi meghasonlottság, amelyet egy házasság idézett elő. A nemzetközösti éles ellentét sehol sem hoz olyan hatalmas hatást, mint a családi életben, ha ez az ellentét ott a tizhöz körül fordósul. A fiatal hevület elnyomhatja az életpárbat a különböző nemzeti érzések elcsúsztat, de nem szüntethetik meg az ellentétet a szülők számára.

És az a hasonló családi meghasonlottságnak is megfigyelője lehettem. És amikor ezek után eljutottam egy fiatal páros házába, aki néhány hónap előtt a helyére és magához kérte öregedő szü-

leit és a tágas parochia szobáiban a fiatal ségtől sugárzó apát és anyát, valahogy az főtisztelendő ur körül ott láttam a büszkeséget az érzésem támadt: egész körutam alatt

csak itt találtam igazi boldogságot, teljes harmoniát.

Halálra ítélték a gyujtogatót
A német birodalmi főtörvényszék Van der Lübbet forradalmi gyujtogatás miatt halálra ítélte, Torgler kommunista képviselőt és másik három társát felmentette

A német birodalmi gyűlés palotájának 1933 február 27-én történt felgyújtása ügyében tegnap hangzott el Lipcsében a birodalmi főtörvényszék előtt az ítélet. A pernek öt vádlottja volt: Van der Lübbe Máriausz hollandi kommunista, Torgler Ernő volt kommunista képviselő, továbbá Dimitroff, Popov és Danev bolgár kommunisták. Werner főállományú hazaárulással és forradalmi gyujtogatással vádolta őket. A per kerek hatvan napon keresztül folyt és annak középső részét Berlinben a birodalmi gyűlés palotájában folytatták le. A tárgyalás során rengeteg tanút, továbbá robbantási és elmeorvos szakértőt hallgattak ki, ezenkívül pedig nagyszámu iratot olvastak föl.

A vádlottak közül Van der Lübbe beismerte, hogy a birodalmi gyűlés palotáját valóban felgyújtotta, azonban mindvégig kijelentette, hogy ezt egyedül követte el és senki segítője nem volt.

Torgler, Dimitroff, Popov és D. neff tagadták, hogy a büntetben bármi részük lett volna. A tárgyalást egy hét előtt fejezték be és az ítélet kihirdetését tegnapra tűzték ki.

Az ítélethirdetésre nagy közönség seereglett össze. Nagyszámban jelentek

meg németországi és különböző külföldi újságírók, ott volt a német kormány több tagja, számos jogász, orvos és sok érdeklődő. A rend fenntartására nagy rendőri készséget vezényeltek ki, azonban a legcsekélyebb rendzavarásra sem került a sor.

Délelőtt kilenc óra és tíz perckor lépett a terembe Bünger tárgyalási elnök és nyomában jöttek a bíróság tagjai. Néhány pillanat múlva a fogházörök bevezették a vádlottakat. Halálos csend uralkodott a teremben, amikor az elnök a tárgyalást megnyitotta és jelezte, hogy az ítélet kihirdetésére kerül a sor. A közönség lélekzetét visszafogva feszülten figyelt.

A birodalmi főtörvényszék Van der Lübbe Máriausz fővádlottat bűnösnek találta az árusulás és a forradalmi gyujtogatás, valamint egyrendbeli közönséges gyujtogatás büntetése, és ezért halálra ítélte. Torgler Ernő, Dimitroff, Popov és Daneff vádlottakat a bíróság felmentette.

A felmentett vádlottak arcán fölcsilant az öröm pirja. A halálra ítélt Van der Lübbe éppen olyan egykedvűen fogadta az ítéletet, amilyen közönyösen az egész tárgyalás során viselkedett. Mélyen lehajtott fejjel állott a bíróság előtt

Rejtélyes körülmények között eltűnt egy temesvári fiatal tisztviselő

A temesvári rendőrségen tegnap megjelent Tasch János, Tés községbeli gazdálkodó és bejelentette, hogy tizenkilenc éves Julianna nevű leánya, aki Temesvárott tisztviselő volt, napok előtt nyomtalanul eltűnt és azóta nem adott életjelet magáról. A gazda elmondta, hogy leánya Endrei Mózes dr. temesvári ügyvéd irodájában dolgozott és a gyárvárosi Magyar-utcában lakó nagynénjénél talált otthont. A fiatal leány még kedden eltávozott nagynénje lakásáról és azóta nem tért vissza. Tasch János a leánya eltűnésével kapcsolatban megemlítette a rendőrségen, hogy a leány titokban eljegyezte magát egy őrmesterrel, aki feleségül is akarta venni, de ők a szülők ellene voltak a házasságnak.

Azután átadott Tasch még egy levelet is, amely a leány eltűnését még rejtélyesebbé teszi. A levél az őrmesternek szól

és abban köszönetet mond neki, amiért szerette, majd leírja, hogy az ügyvédi irodában megjelent egy koldus külsejű férfi, aki felszólította, hogy kövesse. A leány hozzáfűzi még a levélben, hogy ekkor segítségért akart kiáltani, de olyan gyengeséggel fogta el, hogy akarata megbénult. A férfi közben kijelentette, hogy neki meg kell halnia, mert életének fonálja csak ez év végéig tart. A leány végül sajnálkozik, hogy szerelmét el kellett hagyni, de azzal vigasztalja, hogy ő már belenyugodott a sorsába és kéri, hogy a rendőrség ne kútsasson utána.

A levélen a fiatal leány aláírása látható, de a rendőrség Tasch Julianna más aláírásával összehasonlítva megállapította, hogy a levél aláírása nem egyezik a leányéval. A hamisítványnak látszó levél ezzel még rejtélyesebbé teszi a leány eltűnését és a rendőrség erőlyes nyomozást indított.

és a tárgyalási elnöknek többször megismételt kérdésére, vajjon az ítéletet megértette-e, nem válaszolt.

Az ítélet megindokolása kiemeli, hogy Van der Lübbe a bűncselekmény teljes egészében rábizonyult, ezenkívül maga is beismerő vallomást tett. A többi négy vádlottat azért kellett felmenteni, mert velük szemben a vád nem bizonyult megingathatatlanul és bűnösségüket nem lehetett kétséget kizáróan rájuk bizonyítani.

Bünger elnök az ítélet felolvasása után kijelentette, hogy a bíróság a per teljes folyamata alatt mentes volt minden külföldi befolyástól.

A per folyamán ellenben beigazolódt az, hogy azok a külföldi gyanúsítások, amelyek szerint magasállású német személyiségek kapcsolatban állottak a gyujtogatással, közönséges rágalomnak bizonyultak.

A per kétséget kizárólag beigazolta azt is, hogy úgy a gyujtogatás értelmi szerzője, mint pedig a valószínű büntársak feltétlenül kommunista szervezett tagjai.

A lipcsei törvényszék ítélethirdetése után a négy felmentett vádlottat a rendőrség nyomban védőőrizetbe helyezte. Megvizsgálják, hogy a tárgyalás során nem viselkedtek-e úgy, vagy pedig nem tették-e olyan nyilatkozatokat, amiért külön eljárásnak kellene ellenük indulnia. Ha ez a vizsgálat rájuk nézve kedvezően végződik, úgy Torglert szabadon bocsátják, a három bolgár pedig kitaloncolják Németországból.

Tekintettel arra, hogy Lübbe fölött nem a rendes törvényszék, hanem a birodalmi főtörvényszék ítélkezett, a halálos ítélet jogerős és ez ellen felebezésnek helye nincsen. A kegyelem joga Hindenburg kezében van. A védő már beadta a kegyelmi kérvényt. Ha a kérvényt a birodalmi elnök elutasítja, úgy a kormány dönt a kivégzés módja fölött.

Párisban a német követség ellen tegnap délelőtt nagy tüntetés készült. A követség védelmére nagy rendőri kirendeltséget vezényeltek ki. Mikor azonban az ítélet köztudomásúvá vált, a tüntetés elmaradt. Londonban Van der Lübbe halálos ítélete nem keltett meglepetést, mert arra számítottak. A három bolgár felmentésével meg vannak elégedve. A bécsi sajtó azt írja, hogy az ítélet széles körökben megnyugvást kelt és sok rokonszenvet, amelyet Németország elvesztett, fog visszaszerezni. Münchenben a német nemzeti szocialisták sajtója kikelt az ellen, hogy Torglert és a bolgárokat felmentették.

Új körök
a Berlitz School-ban

Román, német, francia, angol, olasz, magyar tanfolyamok január 8-án kezdődnek.

Családi körök! Egyéni oktatás!
Beiratások és felvilágosítások naponta 8 órától 21 óráig.
Lloydstr. 8. (A kereskedelmi kamara palotájában)

Uri család tulajdonát képező antik vitrin, ritka szép műtárgyak, ezüst és perzsa szőnyegek karácsony előtt eladásra kerülnek. Megtekinthetők

„Atelier Erika”
helyiségében, Városház-épület

HIREK

Kardoss Tilda:

Meg akarok térni Hozzád

Oly közel vagy néha
és mindig oly messzi vagyok Tőled;
a szívem megtáruul Feléd, az agyam bezárul
Előtted.

Te vagy a hűs permet forró homlokon,
ital viz a pohárba;
én a csepp, amely tulcsordul, vagy meg-
keserül

a szájba.
Te vagy a szent, életet iz a kenyérbe;
én a kés amely elmettzi a kenyért,
a kézbe.

Te vagy az áhitat két imárasimult
tenyer között;
s a gondolat mely a zsoltár mellé hull;
én.

A hóember

elkészült, felépítették a gyerekek az iskola udvarán és otthon a ház előtt. Vajon hány esztendője már annak, mikor az első hóember pöffeszkedett kidüllesztve fehér hasát s hosszú pipával vörösre festett szájában rávigyorgott a didergő emberekre, az egész fázósan összehuzódó világra. Nincsen olyan felnőtt, akinek a hóember ne tartozna legkedvesebb gyermekemlékei közé, amikor féltős tisztelettel tekintett fel a nagy fehér emberre, „aki” sohasem fázik és akinek legyidült ellensége a nekünk olyan várva várt első meleg nap sugar. A hóember a télnek, a kegyetlen és kérelhetetlen jégkéreggel borított szívű nagy urnak a szimbóluma. Megkínzó, gyötör és aláazatra kényszerít embermilliókat, sokra fagyos lehetével halálós ítéletet mond. És mégis... valami unjogó belső örömet mozgat meg az emberi lelkekben, amikor szertartásosan, hófehér köpenyével megjelenik a földön. Fehér gölyök röpködnek, játékos kedvre hangolt felnőttek között. Gyermekcsoportok csuszálnak szánkóikon a dombos helyeken. Nemcsak a paloták, de a kunyhók lakói is érzik a felszabaduló örömet, amellyel a szigorú télapót üdvözlők. De mindannyian igyekeznek, hogy mielőbb jólvédett fedezékeikből vehessék szemügyre a nagyur pompáját.

A DÉLI HIRLAP szerkesztősége és kiadóhivatala boldogságos és békés karácsonyi ünnepeket kíván minden olvasójának, hirdetőjének és barátjának. A Déli Hírlap legközelebbi száma a mai vasárnap és az ezt követő két karácsonyi ünnep munkaszünetek után csütörtökön reggel korán a rendes időben jelenik meg.

Figyelem!

Legszébb karácsonyi és újévi aján-
dék **ékszerben, órákban**
legolcsóbban

Reichenbach Sándornál
Belváros, Szt. György-tér 4.
Déli Hírlap mellett

— **Éjféle mise a székesegyházban.** A székesegyházban a karácsonyi éjféle mise ma este pontosan tizenkét órakor kezdődik. Az éjféle mise előtt hirdetett szolozsma azonban a nagy hideg miatt elmarad.

— **Székelyek műkedvelő előadása.** A Temesvárott élő székely ifjuság műkedvelői gárdája december 25-én karácsony estéjén a Novotny-féle vendéglőben színi előadást rendez. Előadásra kerül a Sárga csikó című háromfelvonásos népszínmű.

* A Berlitz iskola második negyedéve. A beiratások a második negyedre már megkezdődtek. Új román, német, francia, angol, olasz és magyar tanfolyamok január nyolcadikán kezdődnek. Felvilágosítások és beiratások naponta nyolc és huszonegy óra között, Berlitz Schol, Lloydstr. 8. A kereskedelmi kamara palotájában.

— **Árokba fordult autó.** Tecuci és Podul Turbului között súlyos autószerencsétlenség történt. Egy autó valószínűleg hibás vezetéssel folytán, belefordult az árokba és ott darabokra tört. Az autó öt utasa súlyosan megsebesült. Csudálatos módon Costache Miklós soffitól sértetlen maradt, de a baleset következtében annyira megijedt, hogy elmenekült és még mindig nem sikerült megtalálni.

Hizott disznókat ünnepeltek

diszmenettel, zeneszóval, kiáltásokkal és szónoklatokkal a husza éhes szovjetfővárosban

A moszkvai Pravda jelentése szerint Szovjetország fővárosa a napokban örömmünnetet ült, amely fontos határkövet jelent az államilag megszervezett népellátás történetében... Az örömmünnepre néhány vagon hizott sertés adott okot!

A sertésszállítmányt már a pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. A fogadóbizottság élén maga Mikojan, a közéleti népbiztos állott. Aztán kirakták a vagonokból a sertéseket és ünnepélyes menetben végigvezették a város, a sertéshust már régen látott, éhes néptömegek sorfalai között. A menet élén fuvószekerek játszott és ujjongó zenével adta hírül, hogy Moszkvába sertések érkeztek. A moszkvai gyárak mindegyike delegációkkal volt képviselve a fogadtatáson és a menetben, zászlókat lobogtatva és különböző feliratu

A FIGYELMEZETLEN SZÁSZOK. Brandsch Rudolf volt kisebbségi miniszter a Neue Zeitung legutóbbi számában cikket írt, amelyben a szászok helyzetével foglalkozik. Megállapítja, hogy a szász népkebelében az utóbbi időben erős felgyelmezettenség uralkodik. Sokan akadtak a legutóbbi képviselőválasztás a szászok közül olyanok, akik idegen listákon jelölték magukat. Kifogásolja, hogy Nagyszeben városának éppen a szász nép között dúló egyenlenség miatt jelenleg nincsen szász polgármestere és sem a városi, sem pedig a megyei ideiglenes bizottságnak egyetlen szász tagja sem.

Önnek meg kell győződnie,
mert órák, ékszerek, ajándék-
tárgyakak mindig legolcsóbban
szerezhetőek.

IRITZ ékszerésznél
Femesvár-Belváros, Mercy u. 6.

— **Kezdődő érlelmeszedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz** úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja.

— **Füstmérgezést szenvedtek** Barbu György, negyvennyolc éves államvasuti portás, valamint felesége Barbu Szaveta, harminchétf éves háztartásbeli és fia, Barbu György husz éves munkás, Eötvös-utca 36. szám alatti lakosok, tegnap reggel lakásukon füstmérgezést szenvedtek. A szerencsétlenül járt családot a mentők beszállították a kórházba. Napok előtt hasonló eset történt ebben az utcában.

Karácsonyi vásár alatt minden cikket gyári áron árusítunk

Dénes și Pollák

Gyárváros, Andrassy-ut

táblákat hordozva. A menet többibben megállott, hogy az ünnepi szónokok kijelenthessék: ilyen hizott és tisztafajú sertéseket Moszkva még nem látott és el fog jönni az idő, amikor az ehhez hasonló szállítmányok hetenként legalább egyszer fognak Moszkvába érkezni!

Ezt a szállítmányt, amely 490 darab-ból állott, a moszkvai szovjetfunkcionáriusok számára sütötték meg. A szállítmány parancsnokát, Szaszikovot, a szovchoznikok legjobbjai kísérték kitüntetésképpen. Munkájukért, amelyet az állattenyésztő farmokon kifejtettek, azal jutalmazták, hogy Moszkvába kísérhették az első szállítmányt és láthatták, hogy milyen magasra értékeli Moszkva a munkájukat. Mindenütt hősökként ünnepelte őket Moszkva népe, amely húst akar enni és meg tudja becsülni azokat, akik hussal akarják őt ellátni.

— **A kormány karácsonya.** A kormány tegnap délután minisztertanácsot tartott, amelyen Inculet belügyminiszter a választásokról, Bratianu Dinu pénzügyminiszter pedig párisi tárgyalásairól tett jelentést. A minisztertanács után Ducea miniszterelnök Szinájába utazott és kihallgatáson jelent meg a királynál. A kormány tagjai tegnap este elhagyták a fővárost és karácsonyi szabadságra utaztak. Az ünnepek alatt a belügyminiszteriumot Jamiandi alminiszter vezeti.

— **Sikkasztás a bukaresti főpostán.** A bukaresti főposta utalványosztályán nagyszabású visszaélést fedeztek föl. Több tisztviselő szövetkezett és folytatolagos sikkasztásokat követtek el. A vizsgálat eddigi megállapítása szerint az elsikkasztott összeg másfél millió lei. Három tisztviselőt már elvették.

— **Siebold Fülöp butorgyáros kitüntetése.** A temesvári ipar megbecsülését jelenti az a kitüntetés, amelyben Siebold Fülöp műbutor asztalosüzeme részesült. Azon iparosok között, akik a temesvári mintavásáron osztatlan sikert arattak, első helyen áll Siebold Fülöp, akit aranyéremmel és oklevéllel tüntettek ki. Siebold Fülöp 1905-ben telepedett le Temesvárott és 1906-ban helyezte üzembe butorgyárát, amely azóta működik. A Siebold-féle butorek olyan művészi tervek után és izléses kivitelben készülnek, hogy országsszerte nagy kelendőségnek örvendenek. Nemcsak Temesvárott, hanem az ország más részében is értékelik a Siebold-butorokat, amit bizonyít az is, hogy a Siebold-gyár még Bukarestbe is szállít gyártmányait. Siebold Fülöp Temesvárott köz-tiszteletnek örvend és kitüntetése széles körökben megelégedést váltott ki.

— **Házasságkötések.** Schn Baba, Schnitzár Ferenc a Resica nyugalmazott felügyelőjének és Hírlap kiadóhivatali szervezőleánya és magyarnagysombori bory András, a Schenker és szállítási cég tisztviselője, december 27-én, szerdán délután öt órakor mesvári református templomban szegő kötnek. Tanuként Vuch Endre dr. a Déli Hírlap főszerkés és Schwarcz Benno, a Schenarsa-cég temesvári igazgatója pelnek. — A temesvári anya hivatalban tegnap délelőtt Laman Oszkár dr. ügyvéd és Rberg Eszter, a Temesvári Bank reskedelmi Részvénytársaság titje, házasságot kötöttek. Tanuk Heller László dr. vezérigazgató, Kende Mátyas téglagyáros. A ságkötést Halarewicz Aurél a városi ideglenes bizottság tagja közölte. — Haász Zoltán, a Faipar R.-T. főtisztviselője, szombaton házasságot kötött Ezs a Mancsi urleánnyal, Kanizsa gyárvárosi divatárkereskedő leval. Az egyházi esküvő ma, vas délelőtt 11 órakor lesz a szülői Gyárváros, Coronini-tér 8. szám al

Szépségápolás
hajfestés
tartóshull

J. WALTRICH
fodrásznál

Fő-utca és Kossuth-tér sarkán,
villamos végállomásánál.

— **A községi tanácsok és a kamaránátorválasztása.** A községi és vármegyei tanácsok, az egyetemek, továbbá a keletdelmi és iparkamarák, a mezőgazdasági marák, valamint a munkakamarák december 28-án választják meg szenátorok választásokra vonatkozólag az összes születeket már megtették.

MEGNYILT a korcsolyapály
Capietol-mozi kertjében. Belépője felnőtteknek 15 lei, gyermekeknek 10 lei.

Fordítóirodám

Belváros, Szent György-tér 2. sz. alatt ahol, mint eddig is, olcsón vállalom kények, kereskedelmi levelek, szerződések zonyítványok stb. kifogástalan fordítás illetve leírását román, magyar, német, francia, angol, olasz, szerb, cseh és orosz nyelven.

N. MAGDU
törvénytudó hites fordító, román gyors a bukaresti prefektúra és Temesvár volt első fordítója.

Sok pénzt takarít meg
ha karácsonyra szükségletét ezuttal is legolcsóbban beszerzi

Klein Dávid áruházában
Józsefváros, Bonnáz-utca 14. sz. Telefon: 12-92

Az ismert olcsó árak karácsonyra mélyen leszállítva. Dus választék **tekstil- és rövidárak, tükörárak, kész ruházati cikkek és fehérneműkben.**

Minden vevő megfelelő ajándékban részesül.

Nagy maradékárak. / Az olcsó árusítás megkezdődött
Postai rendelések továbbra is utánvétellel pontosan eszközöltek.

Becsky István:

magyar ifjuság utja

elhajlik a háboruelőtti fiatalság utjától és a szabad pályák felé mutat

Adventi idő és adventi gondolat, a kereső, a Messiás küldetését váró, a hittel hívó emberiség váténeke szomorú emlékezete, melynek pontjában ott van a legszebb minden kívánság születésének az emberi életének, a legtisztábbnak az ünnepe. Magyar ifjuság, a legmagasabb szellemi munkát e legmagasabb ünnepen szemmel nézek feléd s karácsonyomat hozzád és érted szól.

Ilyen nehéz idők nem súlyosodnak ifjuság vállára. Hiszen a szorgatudás, a képzettségnek a kézzel a legmagasabb szellemi munkátoklont minden fegyvere sem esz ahhoz, hogy jogot adjon az érvelésre. S ily szempontból a mi ifjusági magyar ifjuságunk helyzete mélyen sivatár. Vajjon ez a harc b kenyerért a létért, milyen erőre készíti, milyen irányu állásra indítja a mi ifjuságunkat? Milyen út vezet a jövő felé, melyen járni kell, hogy saját sorsa javuláshoz, eredményesen dolgozhasson?

A világ gazdasági válság okozta a hatalmas gát, amely a magyar kisebbségi ifjuságunk előtt állt, a békeszerződés létrejöttével megszűnt, a múlt évtized alatt országunk minden rénként kötelességét teljesítette és erőink tufeszítésével megújult. E másodrendűség következtében az, hogy

ifjuságunk kiszorulnak a közpályák állásából, de helyet kell adjanak ott is, ahol a többség irányítóinak szavai döntően jutnak érvényre.

Az osztrák katolikus püspökök mellett állnak. Bécsi jelentés szerint az osztrák katolikus püspökök kanyarú pástorlevelet adnak ki és azt a diplomákban is felolvastatják, amely nyilván szint vallanak a mai korrendszer mellett és élesen helyeznek szembe a horogkeresztes mozgalommal. A püspökök hangsúlyozzák az erkölcsi szükségességét, elítélik a hatalmi megmozdulásokat és az erőszakot és reámutatnak, hogy a bomba és a háborús fegyver és nem használatos politikában. A püspökök kifejezetten határozottan hűségüket Dollfus mellé állítják és reámutatnak, hogy az Ausztriában és Németországban élő német népet mesterséges és szűkös civódások felidézésével szétválasztották egymástól és Ausztria katolikusai abban az esetben, ha az uralmat a szociálisták vennék át, joggal tartoznának a vallásukat.

Az osztrák katolikus püspökök mellett állnak.

Az osztrák katolikus püspökök mellett állnak. Bécsi jelentés szerint az osztrák katolikus püspökök kanyarú pástorlevelet adnak ki és azt a diplomákban is felolvastatják, amely nyilván szint vallanak a mai korrendszer mellett és élesen helyeznek szembe a horogkeresztes mozgalommal. A püspökök hangsúlyozzák az erkölcsi szükségességét, elítélik a hatalmi megmozdulásokat és az erőszakot és reámutatnak, hogy a bomba és a háborús fegyver és nem használatos politikában. A püspökök kifejezetten határozottan hűségüket Dollfus mellé állítják és reámutatnak, hogy az Ausztriában és Németországban élő német népet mesterséges és szűkös civódások felidézésével szétválasztották egymástól és Ausztria katolikusai abban az esetben, ha az uralmat a szociálisták vennék át, joggal tartoznának a vallásukat.

Füleki cipésznél

...ól és olesón vásárolhat sárcipőt, hócipőt Belváros, Mercy-utca 1.

A magyar munkásosztály gyermekeit korgó gyomrukön keresztül a szélsőséges irányzatok bérencei tartják állandó ostrom alatt,

...míg a magyar földműves osztály, mint mennyiségileg legnagyobb rétegünk, szintén az elszegényedés legkirívóbb jeleit viseli magán.

E pár soros vázlatában az intellektuel, munkás és földműves ifjuságunk helyzetének, fellelhetők mindjárt az okok is, amelyek kiküszöbölésével a dolgok mai állásán javítani lehet és javítani kell. Mindjárt az első az, hogy számolnunk kell a ténnyel, hogy a közállásokba a legnagyobb erőfeszítéssel is, ifjuságunk csekély hányadát fogjuk tudni csak elhelyezni, a feles résznek tehát máris úgy kell készülnie az életre, hogy máshol találjon boldogulást. Meg kell tehát barátkozni azzal a gondolattal, hogy

a szabadfoglalkozások, eddig kevésbé értékelt ágait megismertessük és megszeressük ifjainkkal.

Minden egyes szabadfoglalkozási ág magyar munkásaink számára nyújt kenyeret és módot arra, hogy a szélsőséges irányzatok ölelő karjaiból menekülni tudjon.

Legnehezebb a megoldása földműves ifjaink helyzetének, akiket ősi földjük hagy cserben, melyből a megmaradt csekély részt is csak úgy tudják művelni, hogy minden esztendőben a földből kell leharapni annyit, amennyivel tovább tengődhetnek. Nem kétséges, hogy a földműves ember már foglalkozásánál, de lelkiállásánál fogva is, legtávolabb áll a kommunizmustól, mégis e téveszmék, szerény megállapításom szerint, veszedelmes méreteket ölthetnek gazdaifjainknál is. Ismerek egy községet, éppen a jobbmódúak közül, ahol egy aradi agitátor rövid működése a polgári iskolát járt

AZ ÁLLAM HATHATÓSABB VÉDELME.

Bukaresti jelentés szerint a kormány az új parlament elé törvényjavaslatot terjeszt, amely az állam hathatósabb védelméről szól. A javaslat vonatkozik majd a rend és nyugalom biztosítására általában, azonban lesznek külön intézkedések a politikai rend biztosítására is. Az új törvény alapján megváltoztatják majd a parlamenti házszabályokat is és lehetetlenné teszik majd az olyan interpellációk elmondását, amelyek a közrend elleni tüntetések és zavargások előidézői lehetnek.

— Ötvennégy vasgárdista van még fogságban. Az egész ország területén még ötvennégy vasgárdista van letartóztatásban. Ezek ügyét az ünnepek után tárgyalják le.

gyerekeket a legrövidebb idő alatt, a szülőikkel, a tekintélyekkel, a vagyonnal szembe tudta állítani.

Mi ez ha nem a testiünkkel való test leválása, a vérünkkel való vér elfajzása? Ellenszere pedig csak egy van! A nagyobb tudás a kulturális, de főképpen gazdasági ismereteinknek fokozott emelése, hogy ez a föld, melyre véres verejtékünk hull, hozza meg és biztosítsa a kiérdemelt tisztességes megélhetést.

Mindez azonban így elmondva irott malaszt s

eredményeket elérni, csak intézményes intézkedésekkel lehet. Intézményesen pedig ki-sebbségi helyzetünkkel fogva, csak saját erőnkkel, szervezeteink utján lehet.

Erre hivatott a Magyar Párt tagozatai mellett rendszeresen megszervezett ifjusági szakosztályok szerve, melyben ott a helye minden romániai magyar ifjunak. S ezért szükséges az, hogy ezeket az ifjusági szervezeteket minden községben, ahol megfelelő számu magyar ifju van, mielőbb megalakítsuk.

Engem a munkám és korom is rövid idő múlva elszólít a bánási ifjuság hivatalos szervének, az Ifjusági Szakosztálynak kereteiből s szeretném ha szavam, most karácsonyi csemettyű volna, amely

minden egyes magyar ifju testvérem szívében, az egymás iránt való szeretet, az egymást támogató megbecsülés érzését csendítené meg.

És adventi lélekkel várom egy magyar ifju megszületését, aki az én testvéreim széthúzó erőit egyesíteni tudná, aki az ő nehéz problémáikat megoldaná, aki a karácsonyi békét ültetné minden nélkülöző magyar testvérem szívébe, melyről az angyalok énekeltek: Dicsőség a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakaratu embereknek.

— Román tudós halála. Bukarestben hatvan esztendőskorában meghalt Anastasiu Viktor, a Lazar-liceum tanára. Anastasiu Viktor Románia egyik legismertebb természettudósa volt.

— Bélrenyhesség, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Már most

Száll az ének szájról-sájról Fischhoff cégnek nincsen párja Láthat ottan minden szépet, Szőnyeg — szobrot — ékességet Diszítse fel a lakását.

FISCHHOFF

Korvin Mátyás-utca 6, Lonovits-utca folytatása Dóm-téren át. Telefon: 18-09 Gyönyörű valódi perzsák raktáron! Kívánok kellemes karácsonyt és boldog új esztendőt!

ELECTRON
TIMISOARA-PT-SF-GHEORGHE
TELEFON: 22-29

— A Magyar Párt józsefvárosi tagozata tegnap délután osztotta ki szegényei között a szokott pénzbeli karácsonyi segélyt. Harminc szűkölködő család jutott a nemesszivű adakozók jóvoltából abba a helyzetbe, hogy magát az ünnepekre a legszükségesebbel elláthassa. A megajándékozottak meghatóan mondtak köszönetet a józsefvárosi magyarság áldozatkésziségeért.

— Budapesti hír. A régi, békebeli, híres Erdélyi Borozó most az Andrássy-ut és Liszt Ferenc-tér sarkán Balázs Kávéház — Erdélyi Borozó cégér alatt működik. A Pestet látogató régi temesváriak még emlékeznek, hol töltötték azokat a felejthetetlen, édes emlékü Borozó-éjszakákat. Hiszen egy valamirevaló békebeli muri sem érhetett véget hajnali Erdélyi Borozói befejezés nélkül. Temesváriak! E patinás étterem árai nem magasabbak a temesvári árnaknál!

— Megkerült a revolveres merénylő férj. Néhány nap előtt a Szabadfalu felé vezető úton megdöböntő családi dráma játszódott le. Petrosek János munkanélküli cipészsegéd — mint emlékeztet — revolverrel rálőtt töle különváltan élő feleségére, majd elmenekült. A golyó az asszony fejébe hatolt és súlyos sérülést okozott. A csendőrség megindította a nyomozást a merénylő férj kézrekerítésére, ami most sikerült. Petrosek Jánost több napi bujkálás után elfogták, és a csendőrségre kísérték, ahol bevallotta tettét. Kihallgatása után az ügyészségre kerül.

A LLOYD-KÁVÉHAZBAN

minden este Körösi Dudas hangulatos zenekar hangversenyez.

A TAVERNÁBAN

szombat, hétfő, kedd és szerdán este és délután a Black Weith-jazz játszik. Minden ünnepnap teadélután.

Csütörtökön e hó 28-án nagy TOMBOLAEST a Lloyd-kávéházban.

A LLOYD-KÁVÉHAZBAN és TAVERNÁBAN már lehet Szilveszter-estére asztalt foglalni.

— A rendőrtiszt jószive. Plank Frigyes, temesvári rendőrség komiszárusa, mint minden évben, az idén is megjelent a temesvári ügyészség fogházában és Salariu János fogházigazgatótól az iránt érdeklődött, hogy a foglyok között kicsoda a legelhagyottabb, akiről senki sem gondoskodik és aki a szeretet ünnepén sem érzi az emberi részvét vigasztaló érzését. A fogházigazgató Romanciuc Ferenc elítelt foglyot nevezte meg, akinek nincsenek hozzátartozói, mire Plank Frigyes szeretetszolgálatot adott át a fogoly részére. A csomagban édesség és sütemény volt, amit Romanciuc Ferenc köszönettel fogadott. Így bukkan elő a rendőrtisztből az emberi sziv.

— A rónáci Haladókör holnap, karácsony első napján, este félkilenc órai kezdettel a Széles-féle helyiségben karácsonyi műsoros estélyt rendez, amelyre a közönséget ezuton is meghívják. Műsor után tánc következik. Belépődíj huszonnégy lei, tagoknak tizenhét lei. A műsoros estélyen Rónac legjobb műkedvelői szerepelnek, akik kellemes estét szereznek a közönségnek. A műsoros estély iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg és a siker biztosítottnak látszik.

— A temesvári kommunisták a bíróság előtt. Megirtuk, hogy a temesvári ítélőtábla polgári bíróság elé utasította azt a huszonhárom kommunistát, akiknek ügyében ugy a temesvári hadbíró, mint a temesvári törvényszék illetékesnek mondotta magát. A temesvári ítélőtábla ezzel szemben megállapította, hogy a vizsgálati fogságban levő vádlottak ügye polgári bíróság hatáskörébe tartozik és ezért utasította a temesvári törvényszéket, hogy a gyorsított eljárás alapján foglalkozzék a bűnperrrel. A törvényszék a huszonhárom vádlott ügyében december 30-án tartja meg a főtárgyalást.

— A három Katz-lány tragédiája. Dermanesti bukovinai állomáson Katz Eszti, Liba és Jafka nővérek a csernovici gyorsvonatra várakoztak, hogy azzal Bukarestbe utazzanak. Mikor a vonat berobogott, a három Katz-lány a Perronra sietett, azonban a nagy ködben egyikük sem vette észre, hogy az egyik sínparon, amelyen keresztülmentek, mozdony közeledik feléjük. A mozdony mindhármukat elgázolta. Katz Eszti a helyszínen meghalt. Katz Libának a mozdony kerekei levágták mindkét lábát, Katz Jafka pedig a fején, a mellén és a lábain szenvedett életveszélyes sérüléseket. A két sebesült leányt a kórházba szállították, ahol nemsokára meghaltak.

Legutolsó percben is
vehet karácsonyi ajándékot
Fényképezőgépet, lorgnont,
távszövet, szemüveget, barométert stb.

KECSKEMÉTI - től
Temesvár, Telbisz-utca
Ma, vasárnap egész nap nyitva

HALDOKLIK A KATALÁN MINISZTERELNÖK. Barcelónai jelentés szerint Macia ezredes, a katalán kormány elnöke haldoklik. A lakosság nagy részével viseltetik a népszerű miniszterelnökkel szemben. A haldokló ágya körül ott van az egész katalán kormány.

— A régi ellentétek megszűntek. Bécsi jelentés szerint Dollfuss osztrák kancellár nyilatkozott Ausztria és Magyarország viszonyáról. Kijelentette, hogy a két országot mélyreható gazdasági és kulturális kapcsolatok fűzik egymáshoz. Azok az ellentétek, amelyek a régi monarchia keretén belül a két ország között fennállottak, már régen megszűntek. A két ország között létrejött gazdasági megállapodások nem irányulnak egy harmadik állam ellen, sőt éppen alkalmasak arra, hogy mindkét ország szomszédaival hasonló megegyezéseket kössön.

— Súlyos baleset a dettai furnírgyárban. A dettai furnírgyárban tragikus baleset történt. Sava Mihály, a gyár husz éves munkása géptisztítás közben a jobb lábával a kések alá került, amelyek jobb lábát a bokánál elvágták. A baleset annál tragikusabb, mert a gyár a közeledő karácsonyi ünnepekre való tekintettel két nap előtt leállította az üzemet és tegnap már üzemszünet volt. Sava Mihálynak csupán még a gépét kellett volna megtisztítani és ezért tegnap délelőtt bement a gyárba. Alig fogott azonban munkához, amikor meghozta az indítókart és a gép dolgozni kezdett. Sava Mihály el akart ugrani, de olyan szerencsétlenül lépett hátra, hogy jobblábával a kés alá került és az bokájában levágta a lábát. A fiatal embert behozták a temesvári kórházba.

— Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó báltisztító szert eredményesen használják.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Vadász Sándor és Muli Margit, Mayer Antal és Hermann Margit, Kelemen István és Korondi Irma, Müller Károly és Katzler Eleonora, Szécsényi Imre és Tritz Mária, Haasz Zoltán és Kanizsa Margit, Murariu József és Heinrich Irma, Lorenz József és Brück Eva, Barna László és Dallos Ilona, Gyalus István és Sebesan Flora. Negele Ferenc és Bálint Ilona, Vuia Sándor és Koszits Katalin, Borawsky Agoston és Hoffmann Krisztina, Bardan Vazul és Gerda Zsófia, Seiff Mátyás és Adi Ilona, Kovács József és Denk Emilia, Kastner Károly és Nánó Teréz, Iliriu Miklós és Sora Lukrécia, Rektenwald Antal és Sieburg Irén, Szász György és Gombos Irma, Golub Bogdán és Ziesler Mária, Sombory András és Schnitzár Baba, Széner Richárd és Torcescu Mária, Stanitz Pál és Tóks Jostina.

KANIZSA divatáruház

Gyárváros, Andrásy-ut

Ajánlja a béli szezonra legújabb divatu selymeit

Az összes téli cikkek az előrehaladott idő miatt mélyen leszállított árakon kaphatók

Színház : Művészet

Tessék beszállni operettrevü a magyar színház szenzáció

A temesvári magyar színház karácsonya ma kezdődik két előadással. Dél előtt tizenegy órakor Zsindelyezik a kaszárnya tetejét nagyszerű operett kerül előadásra és a pompás darabot délután három órakor megismétlik. A gyermekek öröme az igazgatóság megengedi, hogy erre a két előadásra minden felnőtt egy gyermeket hozhat magával ráfizetés nélkül. A Zsindelyezik a kaszárnya tetejét szerepeit ugyanazok játsszák, akik ezt a hangulatos katonadarabot a bemutatón is sikerre vitték. Ma este a színház előadást nem tart.

A karácsony három ünnepe alatt az I hász—Fekete-társulat olyan szenzációt hoz a közönségnek, amilyen itt talán soha nem volt. Karácsony hétfőjén, keddén és szerdáján naponta három előadásban a híres Tessék beszállni operettrevü kerül bemutatásra. Délután három órakor, hat órakor és este kilenc órakor kezdődik az elő-

adás, amely bizonyára mindenki előtt ház előtt megy végbe.

Tessék beszállni operettet Ha Imre—Márkus Alfréd írták.

Tessék beszállni operettben a Rónac együtt utazik a közönség a színpadon Amerikába.

Tessék beszállni operettben 2 zéjások.

Tessék beszállni operettben a n is a színpadhoz tartozik.

Tessék beszállni helyárai maradnak az összes előadásokon.

Tessék beszállni bérletszelvény ünnepek előtt tessék beváltani.

Tessék beszállni előadást I hász dár rendezi.

Tessék beszállni Rex hajójának mestere Szabó Ica.

Tessék beszállni főszereplői: K Margit, Hegyesi Ica, Gál Piri, Borky, Horváth Laci, Szabadkai, K Bereng, Tompa, Horváth János görlok csapata.

I hász—Fekete társulat heti műsora:

Vasárnap, december 24-én délelőtt 11 órakor: Zsindelyezik a kaszárnya tetejét.

Vasárnap délután 3 órakor: Gyermekek karácsonya! Minden gyermek ingyen jöhet színházba: Zsindelyezik a kaszárnya tetejét.

Hétfőn karácsony első napján délután 3 órakor óriási szenzáció: Tessék beszállni.

Hétfő délután 6 órakor: Tessék beszállni.

Hétfő este 9 órakor: Tessék beszállni.

Keddén délután 3 órakor: Tessék beszállni.

Keddén délután 6 órakor: Tessék beszállni.

Keddén este 9 órakor: Tessék beszállni.

Az újév nagy zenei eseménnyel kezdődik. Január harmadikán, szerdán rendezik a városi színházban rendkívül hangversenyüket a városi szimfonikus zenekar, a Zenebarátok Egyesülete zenekara a temesvári Magyar Dal-közreműködésével. Az est szóló Lauris Lajos, a budapesti Operahangversenyének vezetője és Artner hangversenyének vezetője. Vezényel Urtianu karnagy.

Dr. Dumitru Chiroiu, notar public
Timisoara.

542/1933 sz.

Arverési hirdetmény

Ezennel közhírré teszem, hogy egy ügyfelem megbízásából 1933 december 22., 23. délután 5 órakor és 24. délután 4 órakor Temesvár-Belvárosi Jenőherceg-tér Lang Vali Erika segítségével, Jahner-patika mellett önkéntes árverésen eladó: 100 darab garantált eredeti olajfestmény, melyek előző délelőtt ugyan abban a helyiségben megtekinthetők. Az árverés megtartásához közzétett kikiáltási áron felül a legtöbb ígérőnek birtokába jutnak. Árverési vevő köteles a vételárat azonnal készpénzben kifizetni és viselni a vételi illetéket (2.7%).

Timisoara, 1933 december hó 20-án

Dr. Chiroiu m. p.
nyilvános közjegyző

Városi színház

Szerdán, 1934 január 3-án este fél 9 órakor

A Városi Szimfonikus Zenekar és a Zenebarátok Egyesülete
Rendkívüli Zenei Hangverseny
Vezényel: Radu Urletianu

Szolisták:

Lauris Lajos a budapesti Opera tenoristája
Ally von Artner hangversenyének vezetője
Magyar Dalárda Karnagy: Szegő Ferenc

Műsor:

Enescu: I. Román Rapszódia

Pahlen: Négerdalok

Blancart: Matti di Festa

Kodály: Psalmus Hungaricus
Glazunov: Sianka Razne

Jegyek 30—160 Lei a színházi pénztárnál.

Közgazdaság

Hét millió lei értékű nyugdíjban érkezett Temesvárra és azokat az ünnepek után adják ki

Temesvárott a nyugdíjasok októberben adták be az első kérvényeket, amelyekben hátraleékos nyugdíjuk kiegyenlítésére adóbonokat kértek. Ugy Temesvárról, mint pedig Temesortól megközelítőleg több ezer ilyen kérvényt nyújtottak be és a kérvények beadása még mindig folyamatban van. A pénzügyigazgatóság részéről a nyugdíjasok kérvényeit több csoportban továbbították Bukarestbe a pénzügyminisztérium útján az országos amortizációs pénztárhoz, amelynek feladata az állam hátraleékos kötelezettségeit kiegyenlíteni.

Az első csoport kérvényét az amortizációs pénztár most intézte el és tegnap érkezett meg a nyugdíjasok számára az első nyugdíjbonszállítvány. Az érkezett nyugdíjbonok értéke hét millió és két-

száz ezer lei. Ezeket a nyugdíjbonokat az 1931. év december 31-ig terjedő adóhátraleékok kiegyenlítésére lehet használni. A nyugdíjasok adóbonjait eladhatják, vagy pedig azokra a Nemzeti Banknál lombardkölesont vehetnek föl. Bukarestben az adóbonok forgalmi értéke magánforgalomban ötven-hatvan százalék, Temesvárott azonban a hetven-hetvenöt százalékot is eléri.

A nyugdíjasok adóbonjainak kiadása az ünnepek után kezdődik és pedig azokat a nyugdíjasok abban a sorrendben kapják kézhez, amilyen sorrendben kérvényeiket benyújtották. A temesvári nyugdíjasok a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya, a vidékiek pedig illetékes adóhivataluk útján kapják meg bonjait.

A jövő évi állami költségvetés. A kormány nagyban dolgozik az új költségvetés összeállításán és azt a parlament megnyitására kereteiben már összeállítják. A jövő évi költségvetés keretén belül megoldják a külföldi kuponok rendezésének ügyét is. Minthogy azonban az erre vonatkozó tárgyalások, amelyek már folyamatban vannak, csak februárban érnek véget, a végleges költségvetést csak február végén terjeszti a kormány a parlament elé.

Lengyel-román kereskedelmi egyezmény. Az iparügyi és kereskedelmi minisztériumban aláírták a lengyel-román kereskedelmi egyezményt.

Nagyobb megrendeléseket kapott a Resica. Jelentettük már, hogy az államvasutak vezérigazgatósága és a hadvezetőség a Resica-művek számára nagyobb arányú megrendeléseket helyezett kiállításba. A megrendelések első részlete már meg is érkezett és az huszonöt új mozdonyra és több hidra szól. Azonkívül több mozdony alapos kijavítására is érkezett megbízás. Ezek a megrendelések lehetővé tették, hogy a Resica-mű-

vek mozdonygyárában, gépműhelyében, hengerműhelyében és hidosztályán az üzemet megfelelően bővítsék és igen sok szabadságot munkát behívjanak. Ez a körülmény Resica és környékének lakosságára igen kedvező hatást gyakorolt. További megrendeléseket január elsejére helyeztek kiállításba.

Karácsonyi szünet a buzapiacon. A temesvári gabonapiac a karácsonyi ünnepek előtt minden üzlet szünetelt. Sem a buza, sem más gabonaneműk iránt nem mutatkozott kereslet és ezért a forgalom már napok óta megakadt. Remélik azonban, hogy az ünnepek után megélenkül a gabonapiac, amelynek ára: a következők: 76 kilós temesi buza 375 lei, 77-78 kilós torontáli buza 390 lei, ótengeri 190 lei, újitengeri azonnali szállításra 135 lei, januári szállításra 145 lei, februári szállításra 155 lei, zab 190 lei, takarmány árpa 180 lei, tökmag 620 lei, napraforgómag 320 lei, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból zsákkal együtt 620 lei, korpaszák nélkül 110 lei és takarmányliszt zsák nélkül 100 lei százkilónként.

A villamosok karácsonya. A városi villamosvasut igazgatósága elhatározta, hogy miként más esztendőben, úgy ez idén is lehetővé teszi a villamosvasut kalauzainak, kocsivezetőinek és egyéb alkalmazottainak, hogy a karácsony estéjét családjuk körében tölthessék el. Vasárnap, karácsony estéjén a villamosvasut kocsijai este nyolc órakor indulnak el utolsó utjukra a gyárvárosi végállomásukról és onnan visszatérve a remizbe mennek. A karácsonyi ünnepeken a villamosvasut éppen úgy közlekedik, mint más napokon.

TERMINUS VARIETE-BAR

esténként két komikuscsoport és het művész előlépte két óra nevetés az arkat leszállítottak a táncsterem világítva, tüv teljesen ingyen rendelkezésre áll

Bálakra **TERMINUS KÁVÉHAZ**

Filatelista pentru toti az egyetlen filatelista lapja egész Romániának és havonta egyszer jelenik meg román és német nyelven. Kérjen mutatványszámot a szerkesztőségtől: Bucuresti, Strada Academiei No. 2.

B. Roth Olga kozmetikus, Belváros (Szt György-ter sarok. Deutsches Haus), legmodernebb elektromos soványító massage kezelése rövid idő alatt kiváló eredményeket mutat fel. Érdeklődőknek szívesen nyújt díjmentesen felvilágosítást minden kérdésben.

26-án zárul Láttecky-Krausz kiállítás (volt Dioráma, Skudier-park), amelynek művészi anyagát a nagysikerű bukaresti tárlat képei alkotják. A kiállított képek-ről reprodukciók is kaphatók, amelyek között szerepel az állam által megvásárolt vászon fényképmásolata is.

Olesó tűzifa

mindennemű, — vagon-tételben és kicsinyben, — valamint **kőszén, faszén, koks és brikett** szintén legjányosabban szerezhető be

Steiner Sándor
tűzelőanyagkereskedésében
Timişoara-Józsefváros, Hunyadi-ut 50
Telefon 10-12

Friss vér, tiszta fej és fizikai ellentálló erő azáltal érhető el, ha havonta tíz napon át Urodonal kurát tartunk. Különösen télen, amikor a kályhák tüze, a lámpák nagymennyiségű oxigént vonnak el a levegőből, tanácsos ennek a kurának a tartása, mert ez megtisztítja a vért a káros anyagoktól és a szervezetnek új erőt kölcsönöz.

A karácsonyi ünnepek nagy filmszenzációja!

Európa és Amerika világvárosai után Temesvárt is lázba ejti!

A nyolcadik világsoda!

King Kong

Edgar Wallace híres műve után

Regény az őskor állatszerűeitől, melyek 7 és 35 millió évvel ezelőtt éltek és a mi napjainkban újra életre kelnek

A filmtechnika csúcspontja!

Premier

Karácsony első napján, hétfőn, december 25-én a

FORUMBAN

Biztosítsa jegyét elővételben!

Írás a lélek tükré

me a lelkében ne élne a vágy, a egészség felé való törekvés után és gárná megszerezni a lélek harmóniáját, ami az élet boldogságát jelenít meg. Az élet formázza, a tapasztalatok, az élmények és tapasztalatok alakítják jellemünk. De hogy a helyünket az életben és igazi embereké válhassunk, meg kell magunkon uralkodni, lezokni a kimélyíteni képességeinket, megismerni önmagunkat. Hogy a dolgok ne érjenek, hogy tárgyilagosan vizsgáljuk meg másokat, kikhez a vágy érdeklődés vonz, hogy a nyereségünk emberi értékmegismerni kell a lelkét. A lélek az írás. Írásában mindenki önmaga, a legigazibb énjét, ami önálló nyilatkozik meg. Öszinte és egyszerű írásanalízis sok nehézséget oldhat meg, sok csalódástól menthet meg.

Az írás tintával írott sor, kor és meghatározásával elegendő, hogy a személyiségét kapjon bárki jellemeit egyen lei előzetes beküldése ellenében a Déli Hírlap kiadóhivatalába, vagy névre, Grafológia címmel. Válaszokat a Grafológus rovatban közöljük.

GRAFOLOGUS ÜZENETEI:

"Kürtje" jellegre. Közvetlen öszinte, saját dolgairól keveset beszél. Arisztokratikus gondolkodás, emberektől elkülönül, kerüli a társaságok külső kényszerét, tud szabadulni. Jó izlésű, disztingált, ellentmondó szellemű, türelmetlen, gyenge itélőképességű, érzékeny. Hívő és vállalkozó, lelki küzdelmei vannak, csalódás, megtörtétség árul el. Finom és hüvös természetű. Tudás, élelenség és szorongás jellemzik.

"Törődj a saját ügyeiddel. A rokokóban az volt a szokás, hogy a szülő gyermekeitet megházasították, hogy a jegyesek vonalmát ellenszenvét tekintve vették volna. Egy francia gazdag földbirtokos szerényen próbált tiltakozni: — Kérem, atyám, tényleg meg akar-e a nővel házasítani? — Hallgass — szólt rá az öreg — és szíves, törődj a saját ügyeiddel.

...tat, jelent, jövőt megmond

...sátságban híres

Jósnő

személy részére 20 lei. Levélben is, írásbeli és 30 leit bélyegben és felvett válaszkártyát beküld. Temesvár, Bonnáz-utca 16. I. em.

Mozi

Alexandra nagyhercegnő
A Capitol slágerfilmje

Az első és egyetlen Jeritza-film az Alexandra nagyhercegnő, amelynek parádés főszerepét Jeritza Mária, a világhírű bécsi énekesnő játssza csodálatos készséggel. Partnerei Schlezák Leó kamaranékes és Szőke Szakáll, akik a megcsodált énekesnő mellett nagyszerű alakítást nyújtanak. A Capitol-mozi kellemes karácsonyi meglepetést szerzett a közönségnek ezzel a nagyszerű filmmel, amelyben a kiváló szereplők pompás alakítását Lehár örökké szép muzsikája festi alá. A nagyvonalú és művészi kiállítású rendezésű film bizonyára feltárazza a fogvonzani és megérdemelt sikert arat.

**Íz hírekben
ezerféle tárgyat talál
karácsonyi
ajándéknak
Moravetznél**

Piccaver-film
a Tivoliban

Igazi karácsonyi meglepetés volt a nagyközönség számára a Kaland a Lidón, a hírneves Piccaver-film, amelyet diszolóadás keretében leirhatatlan siker közepette mutatott be a Tivoli-mozgó. Az osztrák filmgyártásnak ez a legnagyobb műremeke, amelyet Oswald Richard rendezett, egy cselekményileg, mint zeneileg a leghatalmasabb élmény. Egy szegény halászlegényről van szó, akinek felfedezik a hangját és azután mint tünemény énekest ünnepli a világ. És ez az énekes Piccaver Alfréd a bécsi opera első tenoristája, akinek gyönyörű hangja szebben érvényesül a mikrofonban, mint eddig bármely énekesé. Esményi élvezet őt hallgatni, amint az olasz műdalok egész sorozatát adja elő, de nem kevésbé élvezet ez a film a szemnek is. Noran Gregor szebb mint valaha, Szőke Szakáll humora szinte fergeteges hatást idéz elő. Minden van ebben a filmben, amit csak kívánni lehet, zene, nagyszerű rendezés, hangversenyélmény, elragadó cselekmény és kiapadhatatlan humor. A közönség megostromolja a Tivoli pénztárait, hogy ezt a nagyszerű filmet láthassa.

Nagy karácsonyi vásár!

**Játékaruk
és más ajándéktárgyak
legolcsóbban**

POLLÁK KÁROLY-nál

Belváros, Lloyd-sor 8 és
Józsefváros, Skudier-tér 3

Vasárnap: A szent estére való tekintettel a mozikban este nincsen előadás.

Capitol-mozi: Hétfő, kedd és szerda. Alexandra nagyhercegnő.

Apolló-mozi: Hétfő, kedd és szerda. Pardon tévedtem.

Tivoli-mozi: Vasárnap: Délelőtt 11, délután 3 és 5 órakor: Kaland a Lidón. Hétfő, kedd, szerda: Kaland a Lidón.

Mehalai Concordia-mozi: Hétfő: Paprika. Kedd: A szerelem iskolája. Szerda: Ha lenne egy millióm.

Rádió

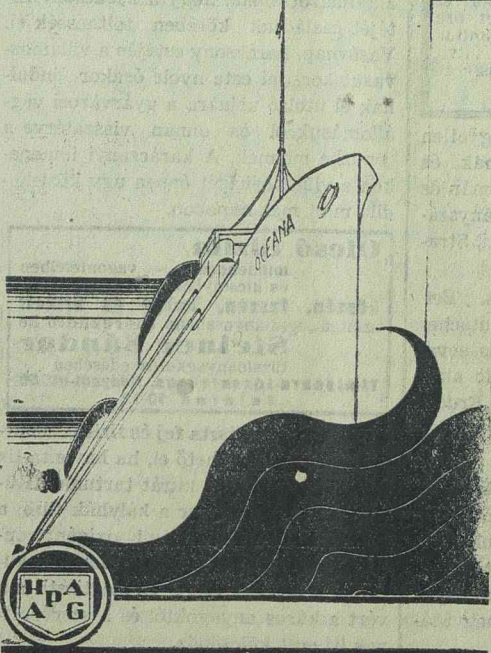
Vasárnap, december 24. Bukarest. 12: Szimfonikus lemezek. 1: Vegyes zene. 2.15: Könnyű lemezek. 6: Marcu zenekar. 8.20: Gramofon. 9: Karácsonyi dalok. Budapest. 11: Szentbeszéd a Szent István bazilikából. 12.15: Unitárius istentisztelet és prédikáció. 1.30: Operaházi zenekar. 3: Gramofon-lemezek. 4.30: Gyermekdalok. 6: Sporteredmények. 6.10: Hangverseny zenekar. 7.30: Tóth Tihámér dr. előadása. 9.55: Közvetítés Bethlehemből a londoni rádió állomás útján. 1: Éjféli mise, szentbeszéd. Belgrád. 11.30: Gramofon. 12.55: Hangverseny. 4: Népzene lemezek. 4.30: Rádiózenekar. 6: Karácsonyi hangjáték. 8: Karácsonyi dalok. 10.15: Különböző népek karácsonyi zenéje. 11.15: Cigányzene. 12.15: Táncclemezek. 1: Éjféli mise. Breslau. 9.25: Karácsonyi dalok lemezek. 11.25: Harmóniumjáték. 1: Könnyű zene. 3.55: Bányászgyermek éneke. 5: Rádiózenekar. 7: Hangjáték zenével. 9: Karácsonyi dalok. Bécs. 11.40: Ének zongorakísérettel. 1: Rádiózenekar. 6.05: Szórakoztató lemezek. 7.20: Vidám, boldog karácsonyokról. 7.50: Hangverseny. 11.15: Operaházi zenekar. 12.50: Toronyzene. 1: Éjféli mise a Szent István templomból. Prága. 10.40: Gramofon. 1.15: Vonószenekar. 4.30: Zongorajáték, hegedűverseny, gyermekkar. 5: Gramofon. 9.15: Karácsonyi hangjáték. 12.15: Orgonaművész játéka. Milánó. 4.30: Gramofon. 8.15: Gramofon. 9.40: Karácsonyi hangverseny. Róma. 5.30: Gramofon. 9.40: Karácsonyi

Egy jó és olcsó rádió

a legpraktikusabb karácsonyi ajándék! Beszerezhető részletre is RÉVÉSZ-nél Gyárvaros, Kossuth-tér 1, Fő-u. oldalon, 6-os villamos végállomás. Telefon 13-02

hangverseny. 1: Éjféli mise. Königswusterhausen. 3: Hangképsor gyermekkarral. 7: Hangverseny. 1: Éjféli mise zenével. Strassburg. 5: Szimfonikus hangverseny. 7: Karácsonyi lemezek. 8.30: Szórakoztató zene. 10.30: Kamarazene. 12.45: Protestáns karácsonyi ünnep. Stockholm. 8.25: Karácsonyi tánccok. 9.30: Hangverseny. 10.50: Gramofon. Varsó. 1.15: Filharmonikus hangverseny. 3.30: Táncclemezek. 4.20: Szalonzenekar. 10: Hangverseny. 11: Vidám est. 12: Gramofon.

Hétfő, december 25. Bukarest. 1: Gramofon.

HAPAG
UTAZÁSOK

mint a múltban úgy a jövőben is különálló márkát jelentenek és a le kényesebb izlést is kielégítik. Kérjen prospektust és felvilágosítást a következő utazásokról: Világkörüli ut a „Reso úte“ luxusgőzessel (január-május)

Tavasszal:

Földközi, Palesztina és Egyiptomi utazások. „Oceana“ és „Milwaukee“ luxus hajókkal.

Nyáron:

Észak-tengeri, Spitzberga, Norvégiai és Fjor utazások „Reliance“ „Oceana“ és „Milwaukee“ gőzöskkel.

Ősszel:

Atlantióceán körutazások „St. Louis“ és „Oceana“ gőzöskkel.

Pausai (Forfait) utazások Európa minden részébe. Utazási tervek kidolgozása.

Hamburg-Amerika Linie

S. A. R. utazási irodái
Timisoara, Str. Mercy 2.

Fiókok: Bukarest, Cernauti. Constanta képviselők az ország nagyobb városaiban.

Gitárhangverseny. 2.45: Katonazeneben Papp Jenő rádiókrónikája. 4.30: Hermin előadása. 4.30: Népszerű. 5.30: A szív költője. Radó Antal. 6: Cselényi József cigányzenekiségy dalokat énekel. 8: Lehár. 10.05: Hetényi-Budai-Sebő Miklós előadása. 11.25: Cigányzene. Bécs. 1.5: előtti hangverseny. 1: Zenekari. 2.35: Operaelőadás gramofon. 6.15: Vonós négyes játéka. 8: 11.40: Táncczene. Breslau. 2: Katonazene. 7.20: Vidám hegedűvel. 10.20: Zenekari hangverseny. Tarka-est. Belgrád. 12: Zenekari. 5: Zenekari hangverseny. 6: hangverseny. 6.30: Táncczene. 8.15: játéka. 11: Gramofon. 11.45: Cigányzene. Milánó. 6.10: Kamarazene. 8.30: Gramofon. 9.40: Operaelőadás. Prága. 11: énekar. 6.45: Gramofon. 8: Hangverseny. Strassburg. 7: Könnyű zene. 8.1: verseny. 9.45: Gramofon. 10.30: 1: verseny. Varsó. 3.15: Lengyel zene. 5.30: Kreisler lemezek. 8.30: 9: Operaelőadás. 12: Táncczene.

**Pulloverek, mellények,
kesztyűk, harisny,
téli alsóneműk
legolcsóbban**

**WILIAM WEISZ și
LUFFLER-PALOTA**

Fiók: IV., Scudier

Szerda, december 27. Bukarest. 12: Szimfonikus lemezek. 1: Vegyes zene. 2.15: Könnyű lemezek. 6: Marcu zenekar. 8.20: Gramofon. 9: Karácsonyi dalok. Budapest. 11: Szentbeszéd a Szent István bazilikából. 12.15: Unitárius istentisztelet és prédikáció. 1.30: Operaházi zenekar. 3: Gramofon-lemezek. 4.30: Gyermekdalok. 6: Sporteredmények. 6.10: Hangverseny zenekar. 7.30: Tóth Tihámér dr. előadása. 9.55: Közvetítés Bethlehemből a londoni rádió állomás útján. 1: Éjféli mise, szentbeszéd. Belgrád. 11.30: Gramofon. 12.55: Hangverseny. 4: Népzene lemezek. 4.30: Rádiózenekar. 6: Karácsonyi hangjáték. 8: Karácsonyi dalok. 10.15: Különböző népek karácsonyi zenéje. 11.15: Cigányzene. 12.15: Táncclemezek. 1: Éjféli mise. Breslau. 9.25: Karácsonyi dalok lemezek. 11.25: Harmóniumjáték. 1: Könnyű zene. 3.55: Bányászgyermek éneke. 5: Rádiózenekar. 7: Hangjáték zenével. 9: Karácsonyi dalok. Bécs. 11.40: Ének zongorakísérettel. 1: Rádiózenekar. 6.05: Szórakoztató lemezek. 7.20: Vidám, boldog karácsonyokról. 7.50: Hangverseny. 11.15: Operaházi zenekar. 12.50: Toronyzene. 1: Éjféli mise a Szent István templomból. Prága. 10.40: Gramofon. 1.15: Vonószenekar. 4.30: Zongorajáték, hegedűverseny, gyermekkar. 5: Gramofon. 9.15: Karácsonyi hangjáték. 12.15: Orgonaművész játéka. Milánó. 4.30: Gramofon. 8.15: Gramofon. 9.40: Karácsonyi hangverseny. Róma. 5.30: Gramofon. 9.40: Karácsonyi

Imbadólt trón

az utolsó Habsburg-házi uralkodó tragédiája

ELŐSZÓ

... volt és életre: Szerető hitves
... oldalához. Gyermekek csengő
... zendült körülötte. Gazdag is volt.
... ember volt, tele érzellemmel,
... iránti megértéssel. Lele-
... volt tudással, vidámsággal,
...
... csendesen, békében élhetett
... a sors nem predestinálta volna
... egy tragikus hős váljék belőle.
... végzete az volt, hogy egy ha-
... gyenyi uralkodóháza trónra hivatott
... olyan időben, amikor az or-
... szerencsétlen vég felé haladó há-
... állió gonddal, keservvel, bajjal,
... usággal sújtotta. És ennek a mil-
... ondnak, bajnak, keservnek, nyo-
... agnak minden terhe az ő vállára
... zlett.

... került a trónra, amikor az már
... aknáza kívülről és belülről egy-
... kecséget már a trónszék, amikor
... foglalt rajta. A korona már nem
... a fején, amely alatt a fejedelem
... esen riagásba irányítsa a tekin-
... z ő fején a korona már ólomsúly
... nézése szomorúan meredt maga
... áldre.

... boru villamai köröskörül cikkáz-
... ország körül. Rengett a föld, dü-
... a talaj. Mindenfelől sötét felhők
... sultak. A pusztulás, a romlás elő-
... tte már árnyékát, amikor IV. Ká-

minőségű

UTORT

... akar, úgy vegye azt csak is
SIEBOLD-nál
... roara II., Távirat-utca 19. Tel. 6-99

... Magyar király országa élére került.
... orkán akkor dühöngött legcudá-
... Látni lehetett előre, hogy a min-
... csapkodó hullámok egyre ádá-
... lesznek. Látni lehetett, hogy nin-
... emény, nincsen menekvés.
... Károly magyar király ott állott
... helyen, amelyre a végzetes sors
... a. A derű eltűnt arcáról, a fény
... t szeméből, a kedv kifutott lelké-
... sak a szíve, az érző szíve maradt
... érezte a fájdalmat, hogy mit tesz
... bukás előtt álló ország bukófélben
... királyának lenni. Érezte előre a
... edését annak a kinnak, amely né-
... og szakadni. Érezte a közeli össze-
... minden borzalmát, minden rette-
... égét.

... gikus hős, aki érezte, hogy tragi-
... t magában hordja. Tragikus hős
... aki előre látta sorsát és nem igye-
... előre elfutni. Tudta, hogy a bukás
... radhatatlan, de azért ott maradt a
... n a végső pillanatig. Ott maradt ép-
... gy, amint a süllyedő hajón ott ma-
... kapitány.

... történelem sok olyan uralkodóról

Eletvidám ...

... iatalos marad, na mindennapi itáta

... nynek rendszeres fogyasztása felrűssíti
... rvezetői, megtisztítja vért és savas le-
... ódástól, teljessé teszi emésztését és okozza
... emüködését.
... Kérjen kóstó-öt és ösmertető leírást:
... OMBO Vezérképviselő: Timișoara, Str.
... nna 21. : : kapható: Minden esemege-
... etben.

tud, aki utolsóinak viselte ősei koronáját.
A történelem megrázóan írja le ezeket
a szerencsétlen fejedelmeknek a történe-
tét. Ez valamennyi rokona IV. Károly-
nak.

Négyszáz esztendőnek előtte Mexikó
utolsó uralkodója, Montezuma is látta
maga körül országpusztulását, látta a
végtromlást, de hőiesen kitartott az ör-
helyen.

Modernkori Montezuma volt IV. Ká-
roly király is. Az ő életét és szerencsét-
len végét írjuk meg a Déli Hírlap-
ban regényszerű rajzban. Megírjuk sor-
sát a boldog gyermekkortól, amikor még
gondtalanul élt és nem sejtette, hogy
uralkodó lesz belőle. És ott bucsuzunk
tőle Madeira szigetén, ahol utolsó álom-
ra hunyta le bágadt szemét. IV. Károly,
Magyarország utolsó Habsburg királya
kortársunk volt, de azért alakja már a
történelemé.

Ski-ruhák

minden nagyságban
gyári áron kaphatók

Duschnitz R.-T.

Gyárvaros

I. FEJEZET.

A Bécs közelében levő schönbrunni
kastélyba vezetjük az olvasót. A sok ra-
gyogó teremben komor arcú férfiak jár-
nak-kelnek, vagy csoportokban álldogál-
nak.

A legnagyobb izgalom Ferenc József
király és császár dolgozó szobája előtt
volt. Némán állottak ott udvari főméltó-
ságok. Remegve várták, hogy mit hoz a
következő pillanat.

Kora délelőtt volt.

Az uralkodó dolgozószobájából sötét-
be borult arccal két udvari orvos lépett
ki.

Montenuovo herceg főudvarmester
odalépett hozzájuk és halkán megkér-
dezte:

— Van remény?

A két orvos közül Kerzl doktor vála-
szolt:

— A láz alábbhagyott, de az általános
testi kimerültség fokozódott.

— Ófelségének az ágyban volna a he-
lye, — jegyezte meg a másik orvos.

Ha szép akar lenni!

használjon **KULKA-téle**
lilliom-tejkrém, lilliom-
tejszappant, lilliom-
szappant, lilliom-
3 színben. Kapható kizáró-
lag **KULKA** Émil városi gyógy-
szertárban a "Fekete Sas" és
Belváros, Szent György-tér

Az uralkodó két ósz szárnyegéje kö-
zelebb lépett.

— Minden kérésünk — jegyezte meg
i aar gróf — hiábavaló. Hasztalanul
igyekszünk ófelségét rábeszélni, hogy
maradjon az ágyban. Nem akar lefekü-
dni. Nagyon jól tudja, hogyha egyszer le-
fekszik, akkor nem kel föl többé.

Bolfras báró a fejével intett, hogy így
van.

Spányik ezredes ugyanakkor megje-
gyezte:

— A király ma is reggel négy órakor

Félegyházi András regénye

írásztala mellé ült és azóta dolgozik.
Pedig olyan fáradt, hogy a fejét mind-
untalan a kezére hajtja.

Ortner tanár közegészségügyi taná-
csos megpróbálta, hogy a két szárnyse-
gédet megvigasztalja:

— A tüdő gyulladásai felülete nem na-
gyobbodott és az éjszaka aránylag jól
telt el.

— Hálát adunk Istennek a legcseké-
lyebb reménységért is, — válaszolt a fő-
udvarmester — azonban az, amit halla-
nunk kellett, kevés arra, hogy gondjain-
kat teljesen eloszlassa. Mindenesetre ta-
nácsosnak vélném, ha a királyt rá lehet-
ne bírni, hogy a nagy utra készülők lelki
vigasztát, a szentséget magához vegye.
Nem szeretném, ha ennek elmulasztása
miatt későbbem szemrehányást kellene
magunknak tenni.

A két szárnyegéd annak az aggodal-
mának adott kifejezést, hogy a lelkes
megjelenése nyugtalanítaná a királyt,
aki nyomban sejtene, hogy miről van
szó.

Kerzl doktor osztotta ezt a nézetet.
Hangsúlyozta, hogy a király nem szeret
saját magáról beszélni, különösen akkor
nem szereti azt, amikor beteg. Mindjárt
rossz néven veszi, ha emlékeztetik a be-
tegségére.

— Ófelsége sohasem szakított magá-
nak időt arra, hogy maródi legyen, —
jegyezte meg katonai modorban Paar
gróf.

— Akkor tehát valami kifogással kell
papot a királyhoz küldeni, — mondotta
ki a döntést Montenuovo herceg — elég
baj az, hogy a szerencsétlen Erzsébet

KOSSAK

udvari fényképész

Temesvár, I., Szentgyörgy-tér
Fényképfelvételek és nagyítások a legfi-
nomabb és legmodernebb kivitelben méltá-
nyos áron.

... királyné, szegény Rudolf koronaherceg
és Ferenc Ferdinánd trónörökös is lelki
vigasztalás nélkül lépett át a másvilágra.

— Igen kockázatos dolog, mindezekről
a királynak beszélni, — mondotta
Bolfras báró.

Montenuovo herceg főudvarmesternek
mentőötlete támadt:

— Közölni fogjuk ófelségével, hogy a
pápa a nuncius által áldását küldte.
Megmagyarázom a királynak, hogy a
legmegfelelőbb mód a pápai áldás átadá-
sára, ha azt pap hozza. Azután már
Seydl prelátus dolga lesz a királynak azt
ajánlani, hogy a pápai áldás átvétele
előtt vegye magához az Oltáriszentséget.

A két öreg szárnyegéd megértően ta-
kintett a főudvarmesterre. Csodálták
annak találmányát, amellyel a halál
bevonulását a schönbrunni kastélyba
előkészíteni igyekezett.

A két udvari orvos, aki már tisztában
volt vele, hogy tudományuk végetért,
megbiccentette fejét a teremben levők
előtt, azután eltávozott. A főudvarmes-
ter megfontoltan haladt a király dolgo-
zószobájának ajtaja felé.

Paar gróf ajkai között az örökké izzó
virginiaszivar kialudt.

Tivoli

Nagy karácsonyi műsor

Alfred Piccaver

a világhírű tenorista, Caruso utóda
az első nagy bécsi produkció-
filmben:

Kaland a Lidon

Csodás zene. Gyönyörű felvételek.
Pompa és mese.

Szöke Szakáll / Nora Gregor / Walter Rilla

Rendező: Richard Oswald. Klasz-
szikus zene: Leoncavallo. Modern
zene: Kaper & Jurman

**Előadások: Vasárnap, hétfő, ked-
den és szerdán d. e. 11. d. u.
3, 5, 7 és 9 órakor.**

— Rettenetes! Gondolni sem merek
rá, hogy mi lesz velünk, ha az uralkodó
itt hagy minket.

Bolfras busan tekintett maga elé:

— Emlékszel arra, hogy mit mondott
a császár, amikor Conrad báró a hábo-
ruba vonult.

Paar gróf nagyon is jól emlékezett,
mert ebben a környezetben az agg ural-
kodónak egyetlen szava sem mulott el a
semmibe. Itt mindenkor élénken emlé-
keztek Ferenc József minden kimondott
szavára.

Annakidején, amikor Conrad vezérkari
főnök a háboruba vonult, Ferenc József
így szólt hozzá:

— Adja Isten, hogy minden jól men-
jen. De, ha rosszul is találnak menni a
dolgok, én akkor sem hagyom el űnt.

— Ha most is rosszul mennek a dol-
gok, a császár velünk marad, de csak lé-
lekben, — suttogta a másik szárnyegéd.
Azután arról beszéltek, hogy tulajdon
képpen, mikor kezdődött a király beteg-
sége.

(Folyt. köv.)

Vízvezeték - javítások

és mindennemű

lakatos-munkák

azonnal és jutányosan
eszközöltetnek

Ing. S. Márton-csénéi

Timișoara I., Str. Lenau 2

Telefon 74

Apróhirdetések

Jósolok

kevés pénzért. Megmondom a multat, jelent, jövőt. Minden ügyben forduljon hozzám. Egy személy részére csak 20.— lei. Levélben is, ha születési évét és 30.— leit bélyegben és felbélyegzett válaszborítékot beküld. Jósnő, Temesvár-Jozefin, Str. Bonnaz 16, I. em. (3741)

Házasság

Ez uton keresek

hozzám illő idősebb leányt vagy fiatal özvegyet némi hozománnyal. 36 éves özvegy férfi vagyok, saját házam és üzletem van egy szép vidéken. Választ „Biztos jövő” jelígre a kiadóba kérek. (3740)

29 éves

róm. kat. özvegy iparos, megismerkedne házasság céljából kevés hozománnyal rendelkező, jólelkű, 22—24 éves leánynyal vagy özvegy asszonnyal, ki jó mostohája lenne 15 hónapos leányomnak. Címeiket „Kötélverő” jelígre a kiadóba kérek. (3761)

Sfachler Adám

Józsefváros, Hunyadi-ut 9

Női és uri divatárak nagy raktára. Kötött árak nagy választékban.

Alkalmazás

Eves bizonyítvánnyal

rendelkező jól főző minden január 1-re felvétetik. Jelentkezni d. u. 1—3-ig Bonráz-u. 21, II. emelet 17, lépcső 3. (3759)

Hidépítésben írtas

elsőrendű munkavezető kerestetik. Írásbeli ajánlatok, eddig készített munkák megjelölésével „Hidépítés” jelígre a kiadóba. (3756)

Házmesternek

gyakorlott gyermektelen házaspár, ahol a nő önállóan főz, fizetés ellenében felvétetik. Cim a kiadóban. (3763)

Bejárónó

jó bizonyítványokkal felvétetik. Farkas, IV., Seiler-utca 8. (3760)

Kovács Száva

hölgy- és uri fodrász terme

Józsefváros, Fröhl-utca 25 (Csermák-ház)

A józsefvárosi intelligencia fodrászterme. A legjobb, a legfigyelmesebb kiszolgálás, a legolcsóbb árakon.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok k. vendégeimnek és barátainak.

P. Ragályi

szücs

Gyárvaros, Fő-utca 38

A legelsőrendűbb szücs munka, a legizlésebb kivitelben, a legolcsóbb áron készül.

OLLA
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Állást keres

Óráskönyvelést, levelezést vállal László J., autorizált könyvelő, Timisoara III., Str. Iosif Gal 6. (3758)

I. C. Reichelt

kertészeti telep II. Hönig-utca 2

Fióküzletek:

III. Hunyadi-ut 16., IV.- Scudier-tér 1. Az összes kertészeti cikkek. Kötészetben, koszorok, csokrok, alkalmi jardinier a legizlésebb összeállításban kaphatók.

Adás-vétel

Pipák, pipaszárak, szípkák cigareta- és dohánytárcák, valódiak és imitációk karácsonyi ajándéku legalkalmasabbak. Most érkeztek külföldről és legolcsóbban kaphatók March Specialtrafikban, a román állami sorsjegyek albizománysánál Timisoara IV., Küttl-tér 1. szám alatt. (3714)

Kitűnő minőségű

hegyaljai fajborok és saját termésű pálinkák; elsőrendű rum és úkór, olcsó árak mellett, kivánságra házhoz szállítva a „Promontorul” arad-hegyaljai nagytermelők szövetségénél, Belváros, Liget-ut 4. telefon 9-13. Fiók II., Coroini-tér 23. (1496)

Kitűnő tajorok

lterje 10 lei, kapható: Józsefváros, Gorove-u. 3. sz. alatti borpincében. (Holländer-ház.) (3731)

Az öt millió leies tőnyereményt

megnyerni nagy öröm lehet. Egy szép karácsonyi, vagy újévi ajándékot adni szintén nagy öröm, főleg ha azt olcsón szereztük be.

egy józsefvárosi kereskedő a Héhn Mátyás-cég

Kossuth Lajos-utca 25 / A plébániával szemben

csodálatosan olcsó árakon bocsátja a közönség rendelkezésére áruit. Női és férfi kötött kabátok tiszta gyapjuból 175 leitől. Selyem és gyapju harisnyák 75 leitől, cérna zoknik 25 leitől, selyem és gyapju divat sálak, valamint kötött és az összes férfi divat árak a legolcsóbb árakon. Ezideig a Héhn-cégnél vásárolt bármilyen áru a vásárló legnagyobb megelégedését és tetszését

nyerte meg

INGYEN ADOK

terveket bármilyen nálam rendelendő butorhoz. Készítem a legmodernebb kivitelű mübutorokat, egyes darabokat is

egy modern konyhaberendezést

mely üzembemben készült mindenki megcsodál

ha nálam rendel egy hálószobát

melyet hihetetlenül olcsó árban a legelsőrendűbb kivitelben gyártok, élethossziglan tartó butorra tett szert.

LOTTER ISTVÁN

mübutor- észtalos üzeme

Belváros, Jenőherceg-utca (Transilvânia ház)

Nyomatott a „Temesvarer Zeitung” körírgögepen.

Fényképezőgép!

Teljesen új roll filmes 6×9, eladó. Cim a kiadóban.

Takaréktűzhelyek

vaskályhák, folyton égő kályhák, Zephir kályhák nagy választékban és legolcsóbb árak mellett Forgács Mátyás vaskereskedésében kaphatók, IV., Bem-utca 31. Telefon 855. (3754)

Gimpel József

szücs

Józsefváros, Bem-utca 32

A legnagyobb választékban található az összes prémek, kész árakat, valamint hozott anyagok elkészítését a legolcsóbb árban vállaljuk. Tekintse meg raktárunkat.

Detaileladás. Engrosár.

Garantált valódi gyümölcspálinkák, márkás rum, likör, konyak, asztali és fajborok legolcsóbb beszerzési forrása Reisz Géza, Józsefváros, Bem-utca 28 (csirkepiac). (1219)

Pallas-lexikon

teljes jó karban lévő, olcsón eladó. Cim a kiadóban. (1890)

A szeretet

ünnepe csak akkor nyújt boldogságot, ha karácsonyfája alatt értékes mü tárgyak, szőnyegek, ékszerak, ezüstök vannak. Mindezt alkalmi vételekből olcsón beszerezheti STERNBERG-nél, Szentgyörgy-tér. (751)

Keresek megvételre

20-as számú vastartókat. Közlebbit Juranescu Richard, Lugo, Str. Huniadi 13. (3721)

Alkalmi vételek!

Sürgösen eladók: Mindenféle büzetberendezések. Zongora, varrógép, szőnyegek, konzol-ti antikváriák stb. Belgiana, Tj Str. Eminescu Nr. 7, bizományi tükörgyári lerakat. Telefon 22-8

Alkalmi vétel

Karánsebesen nagy ház, kert és helyiségekkel családi okok miatt nyosan eladó. Cim a kiadóban.

Családi ház

vegyeskereskedéssel együtt, eladó József, Ruschita, p. u. Rus tana.

Eladó

utazóbunda, legjobb állapotban, ért. Cim: Józsefváros, Eötvös-sz., ajtó 5.

Kis családi ház

a vasuti fűtőház mellett, eladó. és vízvezeték a házban és kertb. daságnak igen alkalmas.

Utazóbunda

mosómedve beléssel és új frak. olcsón eladó. IV., Str. V. Lupu (utca) 1. sz.

Bahás

Elegánsan butorozott

szoba, külön bejárattal, fürdősz. esetleg teljes ellátással január 1- adó. Címeiket a kiadóba kérünk.

Kétszobás

utcai és kétszobás udvari lakás t. rendbehozva, havi 1000 leiert jan. tól kiadó. Cim: Józsefváros, Beg sor 5, házmester.

Családi ház

modern 3 szoba és mellékhelyiség. nuár 1-re kiadó. III., Stefánia-u. deklódni a 6. sz. alatt.

Különítele

Börkabát javítás,

tisztítás, festés és vasalás 200. Postán küldött kabátokat is vé. Amigó József, Temesvár IV. ker., balsor 20.Horgony-palota mellett.

Herzl-vizmos

december 26-án Budapestre utazó vállalat megbízásokat Budapestre utca 28. Telefon 16-04.

Taylor Vilmosné

szül. Kern Karolina

45 éves korában meghal

Temetése vasárnap d. u. 3 órakor V., Virág u. 2. sz. gyászházból.